F.B. SUCIU

V I S U L

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SUCIU, F.B.,
VISUL ;
Câmpulung Moldovenesc : Biblioteca Mioriţa, 2008
ISBN 978-9737628-31-2

821.135.1-31

Biblioteca „Mioriţa”
Str. Liceului, nr. 3
725100 Câmpulung Moldovenesc
Judeţul Suceava

e-mail: mioritza_bucovina@yahoo.com
tel. 0740/205541

F.B. SUCIU

V I S U L

Biblioteca „Mioriţa"
Câmpulung, Bucovina
2008

I. O zi de vară...

1. Un mieunat insistent îmi sfredeleşte timpanul, tulburându-mi somnul de amiază ce alină făptura căznită de arşiţa verii, aşa că mă reped spre mâţa tărcată din capătul patului, care mă înştiinţează că-i foame. Nu-mi pasă deloc şi, fără nicio urmă de regret, azvârl pisica pe casa scării. Dar nu apuc să mă întorc în pat, căci zgomotul sacadat al unor picături de apă îmi zgârie creierul, fiind nevoit să sugrum un robinet.

În sfârşit, plonjez în aşternut, adormind instantaneu, iar visul mă aruncă în noapte, înghesuindu-mă în ungherul mucegăit al unei încăperi strâmte, unde zac resemnat pe goliciunea lemnului putred al pardoselii murdare, cu spatele rezemat de muţenia unui perete. Am genunchii strânşi de torace, dar cuprinşi în încleştarea braţelor terminată cu împreunarea circulară a mâinilor, din care mi se preling câteva degete lungi şi slabe ca nişte stalactite, dezvelindu-şi înţepenirea la flacăra palidă a unei torţe.

Dacă aţi putea cumva să mă priviţi, sunt convins că vă minunaţi cum de-am reuşit să mă încadrez perfect în laturile triunghiului imaginar al colţului în care m-am retras, luminat de razele difuze ale lunii. Însă, dându-mi seama că mă aflu în plină reverie, trebuie să admit că într-o astfel de stare orice pare a fi posibil... Mintea se străduieşte să-mi sprijine sufletul şi trupul pe nişte linii fictive, zămislite de obscuritatea încăperii, plămădită din bezna atotcuprinzătoare a universului. Undeva, în acest vid cosmic, agitat de un vremelnic spectacol uman, îmi trăiesc şi eu clipele prezentului într-o odaie, muşcând cu privirea din discul poleit al astrului selenar ţintuit pe înnegurata boltă cerească. Iscusinţa lunii, în plinătatea sa, îmi transformă umbra într-o figură geometrică indefinită, ce mi se căţără trufaş pe spinarea încovoiată de griji. Mi se pare că se amuză pe seama mea şi, deşi n-am cum să o aud hohotind, îi intuiesc năravul maliţios, uitându-mă, pe fundal, la conturu-i semeţ, care, nestingherit, se lungeşte şi lăţeşte în toate părţile, după cum pofteşte. Aş vrea s-o pot înhăţa şi, în calmul absolut al odăii, tulburat doar de iuţeala şuierândă a unei mişcări hotărâte, s-o trântesc de pământ, frângându-i aroganţa. Mi-ar plăcea să-mi văd umbra impertinentă, cu mutra surprinsă de întâmplare, zăcând neputincioasă pe duşumea. M-am săturat să port în spate această cocoaşă hidoasă, mai ales că, înaintând în vârstă, devine tot mai grea şi insuportabilă. După cum se

manifestă, cred că a îmbătrânit deja sub năprasnicele lovituri de ciocan ale luminii feluriţilor aştri ştiuţi sau neştiuţi, zbătându-se în hâzenie şi senilitate.

În puterea întunericului, lividul nimb selenar, ce îmi scaldă prezenţa nocturnă, ar putea să vă înşele simţurile, părându-vi-se că-s vreo făptură angelică, ademenită într-o teribilă capcană - o cursă absolută pentru orice fărâmă de entuziasm, transformând imboldul în dureroasă zădărnicie. Însă sunt un om obişnuit, care n-am râs şi n-am plâns mai mult sau mai puţin decât oricare altcineva. Acum, mă căzneşte un sentiment ciudat, izvorând de undeva din străfundul fiinţei, astfel că nu-l pot stăpâni. E atât de puternic încât mă forţează să mimez demnitatea faţă de mine însumi... Nu ştiu la ce-mi foloseşte această prefăcătorie stupidă, dat fiind că-s singur, însă aşa simt nevoia, întrucât, în clipele de faţă, groaznic, mă frământă gândul că trăiesc. Ar putea fi tocmai un reflex inconştient al omului strivit sub povara existenţei sale. De aceea, din instinct îmi îndrept spatele şi evit să-mi ţin bărbia înfiptă în piept, ridicându-mi privirea spre bolta nopţii sfredelită de o puzderie de stele ce răzbat printr-o fereastră cu gratii, desenând un pătrat desăvârşit în zidul gros care dă în afara clădirii. Aş putea crede că, pentru mine, întreg universul se concentrase într-un careu magic, conceput pe un perete anonim. Dintr-o dată, se pare că aveam la îndemână infinitul, care luase o formă precisă, şi nu trebuia decât să întind degetele, pentru a-l apuca de unul dintre colţurile sale, tulburându-l din încremenirea sa veşnică pentru umanitate. O pleiadă de sori, stele şi comete s-ar fi agitat în cădere, înveşmântând praful din odaie în lumina diferitelor culori, după care aştrii s-ar fi aşezat, liniştit, pe duşumea. În faţa chemării irezistibile a cosmosului, mintea ar fi iscodit cele mai de nepătruns unghere ale universului, dezvăluindu-i tainele...

E o noapte superbă de vară, ispitindu-mă la visare, şi, chiar de ştiu că secundele ce-mi marchează prezentul nu-s prielnice unei astfel de trăiri, totuşi nu mă pot împotrivi tentaţiei. Îmi doresc să gust dintr-o dulce reverie, care să se reverse peste mine din belşugul fanteziei, alinând fiinţa de tot soiul de zbateri sufleteşti. În sinea mea, nu prea înţeleg menirea acestor chinuri, dar ceva mă îndeamnă să mă prefac că, demult, am dezlegat misterul ce mă învăluie, pogorându-se asupra mea ca o negură. De aceea, dacă aţi

avea posibilitatea să mă vedeţi, negreşit, veţi remarca zâmbetul enigmatic schiţat, cu măiestrie, în colţul gurii. Atât îmi izbuti din uriaşa sforţare la care mi-am supus întreaga făptură, pentru a descrie haosul sensului ce se aşternuse peste actualitatea clipelor. Dar vă garantez că e surâsul unui moment cât întreaga viaţă a unui om. În abisul întunecat al ilogicii unde se rostogolesc năvalnic, dar silenţios, cuvintele şi gesturile mele îngheaţă. În alunecarea lor fatală, sunt înghiţite de vârtejul apatiei, pentru ca apoi, inevitabil, să se dezintegreze în contact cu resemnarea, fiind înlocuite cu un gol enorm al tăcerii. Îmi spun că n-ar trebui să mă îngrijorez, căci toată zbaterea mea sufletească se condensează într-o autentică picătură de linişte asimilată de imensul ocean al supremei acalmii în care se scaldă lumea.

Nu trebuie să vă închipuiţi că odaia unde mă aflu a fost rezervată doar pentru mine, asigurându-mi-se nu ştiu ce fel de condiţii de cazare şi mâncare. N-am la dispoziţie decât trei saci umpluţi cu paie, care să-mi ţină loc de pernă, plapumă şi saltea – un aşternut, dacă-i pot spune astfel, infestat cu neştiute gângănii. Nişte creaturi ce, parcă, se întrec în a mă înspăimânta prin înfăţişarea şi mărimea lor. Încerc să ignor prezenţa hidoşeniilor, evitând a mă uita către aşternut, dar le aud cum pocnesc în timp ce se devorează unele pe altele. Mă cuprinde spaima că voi adormi peste o adevărată junglă şi simt că deja gângăniile mă adulmecă, aşteptând cu nerăbdare să se înfrupte din carnea şi chiar sângele meu. Au întreaga noaptea la dispoziţie, ca să-şi înfigă cleştii în trup, după care să-i soarbă lichidul, trăindu-şi clipele de glorie când se vor umfla până aproape să plesnească. În ce priveşte mâncarea, cu toate că nici nu postesc, nici nu mi s-a recomandat cură de slăbire sau regim alimentar, şi nici vegetarian nu sunt de felul meu, mi s-a dat de când am sosit numai o bucată de pâine uscată şi o cană cu apă străvezie. Dacă eram presat de vreo necesitate fiziologică, în colţul opus, mă aştepta, răbdătoare şi în batjocură, o căldare de tablă al cărei iz specific străbătea prin capacul de lemn. Asta era tot ce mă înconjura, completând tabloul unor momente copleşitoare de viaţă, trăite la maximă intensitate. Încordarea puse stăpânire pe sufletul şi trupul meu, fiind unica sursă ce tulbură calmul năpustit ca o felină asupra atmosferei din odaie – se furişă în apropiere, o înhăţă de gât, îşi înfipse adânc colţii şi o sugrumase

lent şi cu mult tact. Îmi închipui cum fiara îşi savurează trofeul vânat cu atâta măiestrie, lingându-se, satisfăcută de propria ispravă, pe bot. Întind mâinile prin aer şi mi se pare că interceptez, în eter, cu vârful degetelor, bătăile haotice şi puternice ale inimii, care dau să-mi străpungă pieptul. Mi se pare că se lovesc de gratiile ferestrei, şi vibrând, ricoşează în afară, agitând liniştea nopţii unde s-a refugiat oraşul.

Deşi, la început, eram foarte supărat pe situaţie, până la urmă, lipsurile s-au compensat prin aceea că s-a aranjat astfel încât să rămân singur. Nu cumva să vă imaginaţi c-am fost nevoit să intervin pe lângă cineva, ci pur şi simplu aşa e normal să se petreacă lucrurile în clădirea unde sunt cazat. Dimineaţă, când am fost repartizat în camera de care vă vorbesc, era ticsită cu tot soiul de necunoscuţi. Despre aceşti tovarăşi de ocazie, nu vă pot spune decât că plângeau amarnic în surdină şi suspinau prelung din străfundul fiinţei lor. Era atât de aglomerat încât cu greu mi-am găsit un loc în picioare, sprijinit de unul dintre pereţi. La un moment dat, simţisem cum cămaşa asudată mi se imprimase de piele, răcorindu-mă pentru început, după care se apucă să mă fiarbă, aşa că o groaznică usturime îmi chinuia întreg corpul. După-amiaza deveni un adevărat calvar, din cauza căldurii sufocante şi a mirosului înţepător de transpiraţie. Nu vă mai zic şi de bâzâiala sâcâitoare, îndurată din partea unor muşte insolente ce roiau bezmetic. Năduşeala din arşiţa miezului de vară înnebunise gângăniile care-şi modificau culoarea dintr-o secundă într-alta. Din roşu intens se preschimbau în galben purulent, mimând trecerea de la spasm la putrefacţie. Navigau anevoie, fără o direcţie precisă, prin uriaşa coloană fierbinte a colbului agitat de lumina violentă a soarelui, ce înghiţise întreaga încăpere. Inevitabil, se ciocneau de trupurile asudate ale colegilor din odaie şi se puneau pe un bâzâit înfricoşător.

Însă chiar în clipa când credeam că mă voi prăbuşi, au fost evacuaţi cu toţii din încăpere, cu excepţia mea. Dintr-o dată, am devenit unicul chiriaş al odăii, inclusiv al patului improvizat, unde m-am grăbit să-mi scutur trupul de oboseală. Nu cred c-aş greşi spunând că resimţeam din plin sfârşeala unei zile toride, ce nu ezita să-mi macine oasele şi să-mi macereze carnea cu morbiditatea ei. Nu i-am remarcat înfăţişarea patologică când se furişă, în mod

viclean, prin măruntaiele mele, năpădindu-mi inima, ficatul, plămânii, rinichii şi stomacul, împrăştiind otrava unei supărări cu gust de fiere.

Acum stau întins pe saltea, cu mâinile sub cap, ţintuindu-mi privirea pe tavanul scăldat de razele albe şi fierbinţi ale soarelui văratic ce se trudesc a ascunde petele de mucegai de pe varul coşcovit. Zadarnică strădanie astrală, căci urmele galben-verzui, întărite de un contur maroniu, persistă. Căutătura ochilor lacomi ar fi fost în stare să scormonească în detaliu orice dâră imprimată pe albul murdar al plafonului, iar imaginaţia minţii să o însufleţească, dându-i un sens. Insignifiantul ar fi cunoscut sublima transformare a reprezentării unei idei, ce, indiferent de valoarea sa, preţuia, oricum, mai mult decât nimicul înspăimântător prin vidul său atotcuprinzător. E visarea pe care nicio voinţă umană, oricât de puternică, nu o poate interzice, deşi o poate perverti când se pune a constrânge suflete dezrădăcinate. Dar împrejurările actuale mă împiedică să mă bucur a culege în tihnă roadele îmbelşugate ale unei astfel de reverii în singurătate..., căci ştiam că, în curând, voi fi nevoit să eliberez camera, cedând-o altora, iar eu trebuia să urmez calea celorlalţi dinaintea mea. Un drum, nu prea lung, care, după câteva minute de mers în căruţă, se va sfârşi pe un eşafod din piaţa centrală a oraşului, unde voi fi aşteptat cu nerăbdare. Nu…, nu pentru a ţine un discurs mulţimii, îmbulzită să mă vadă, deşi cred că aş putea să-i împărtăşesc ceva din trecerea mea prin lume..., ci pentru a fi decapitat. Mi se programase, împotriva voinţei mele, o întâlnire urgentă cu gâdele şi cu ascuţişul lamei reci şi nemiloase a ghilotinei. Nu prea cred că exagerez când voi îndrăzni să afirm că, poate, e cea mai injustă situaţie pe care am trăit-o vreodată. Astfel, pentru cele mai mizerabile condiţii de cazare, ce mi-au fost oferite, eram nevoit să plătesc, cu titlu de chirie, cel mai scump preţ posibil: cu propria viaţă…

Însă, până mi se va împlini tragica soartă, îmi spun că ar trebui să profit de ocazie şi să mă mulţumesc c-am devenit, pentru câteva ore, stăpânul acestei celule sordide întrucât mi s-au pus la dispoziţie condiţiile necesare pentru a cugeta asupra existenţei mele: linişte şi solitudine.

Mă gândesc că, voi pieri în numele unei pretinse revoluţii, fiindcă adevărul meu este minciună sfruntată pentru alţii, ceea ce mi se pare o cruntă stupizenie. E vorba de o apreciere strictă a

valorilor însuşite de orice individ, care, pentru câţiva, a devenit o chestiune de viaţă şi de moarte. Însă, dacă ar trebui să fiu corect cu mine însumi, sunt nevoit să recunosc că eu, în afara faptului că-mi place să visez, n-am, în mod deosebit, niciun adevăr de rostit, nici măcar n-am fost vreodată împotriva adevărului altora şi, mai ales, al lor. Mai exact, nu ţin partea nimănui, căci cred că există atâtea adevăruri despre lume câţi oameni au trăit, trăiesc şi vor trăi vreodată. Eu… trebuie să pier tocmai pentru că n-am de zis şi n-am de făcut nimic prin care să arăt că sunt alături de ceea ce zic şi fac alţii şi, în mod special, ei. Acest gest involuntar al meu, de a fi imparţial şi distant faţă de încrâncenările de orice soi, a fost îndeajuns pentru a deveni suspect.

Să nu vă gândiţi că pentru ei, moartea reprezintă un simplu deces, ci este vorba de un ritual culminând cu nimicirea totală a omului ce ar cuteza să cugete în alt mod. O distrugere echivalând cu lichidarea fizică a persoanei, urmată de o ştergere a existenţei sale din memoria colectivă. Mai nimerit ar fi să-i zicem dezintegrare, a cărei consecinţă firească nu poate fi decât pecetea anonimatului perpetuu al osânditului. Nu-i nevoie ca individul să se manifeste contrar în mod expres, ci e suficient să nu gândească la fel. Adesea, este necesar doar să fie o vagă bănuiala, iar indiciile vinovăţiei duşmanului nu trebuie căutate neapărat în cuvinte şi gesturi, ci în însăşi viaţa lui sau chiar în cea a ascendenţilor săi. Din acest motiv, s-a impus ca şi copiii inamicilor să fie exterminaţi, întrucât au fost născuţi şi crescuţi într-un mediu ostil adevărului lor, motiv pentru care vor ajunge cu siguranţă nişte mincinoşi… Vor continua să înşele omul aşa cum au făcut părinţii lor şi, de aceea, trebuie să dispară.

Îşi propuseseră să nu cruţe pe nimeni, ca să nu existe vreun supravieţuitor care să le reproşeze ceva şi, mai ales, să povestească umanităţii despre straşnica teroare a acelor vremuri. În mod perfid, camuflaseră monstruozităţile sub crusta subţire a unor discursuri şi proclamaţii abundând de promisiuni generoase, dar himerice. Din păcate, toată nenorocirea îşi are sursa în faptul că nu s-au putut abţine să încerce a-şi realiza fantasmagoriile, pentru a-şi ţine făgăduiala faţă de semenii lor, iar aceştia nu au cutezat să-i oprească din furia nebuniei ce-i cuprinse. Au crezut în inocenţa visului netrebnicilor, însuşindu-şi-l chiar, iar atunci când au conştientizat că, de fapt, trăiau într-un groaznic coşmar, erau

neputincioşi în a se mai împotrivi, căci instinctele şi puterile le fuseseră paralizate de frică. Aşa că, dacă erai prins şi nu făceai parte din gloată, nu-ţi rămânea decât a-ţi dori să-ţi îndupleci călăul să se milostivească, curmându-ţi viaţa sub ascuţişul ghilotinei. Dar nici măcar în mulţime nu te puteai considera pe deplin salvat, chiar dacă te manifestai ca unul dintre cei mai înflăcăraţi partizani ai revoluţiei, fiindcă totul atârna de un fir de aţă, şi o singură clipă de imprudenţă îţi putea schimba decisiv soarta. Dacă nu erai vigilent, iar din cauza oboselii te prăbuşeai la pământ ori din pricina răguşelii nu mai puteai striga, deveneai imediat suspect şi te azvârleau de îndată alături de cei a căror moarte o reclamai, adică în căruţa osândiţilor aflată în drum spre eşafod. De aceea, vă sfătuiesc, în situaţia când veţi ajunge să alegeţi vreodată cum anume urmează să fiţi executaţi, a nu ezita să optaţi pentru acest magnific instrument umanitar. S-a demonstrat ştiinţific că, în timp ce vom fi decapitaţi, nu vom simţi decât o răcoare în jurul cefei. E ca şi cum ai sta în mijlocul holdei îmbelşugate şi adie vântul rece peste grumazul tău, iar într-o secundă, îţi cade capul de pe umeri şi ai murit. La ce altceva mai minunat decât atât poţi să râvneşti? E adevărat că după aceea, ochii se bulbucă şi clipesc nervos, iar trupul se zbate haotic, dând din mâini şi din picioare. Dar aceste chestiuni sunt nişte simple detalii ce oricum nu te mai privesc, ci sunt privite de alţii cu groază sau satisfacţie…

Acuzaţiile formulate împotriva mea aveau un caracter cât se poate de grav, iar vinovăţia era prezumată. Din acest motiv, întreg procesul nu se reducea decât la o simplă investigaţie a judecătorului asupra identităţii mele, ca nu cumva să fie osândit altcineva. Într-adevăr, eu eram cel în cauză, astfel că în acel moment lucrurile au devenit cât se poate de clare pentru magistrat, care, fără niciun fel de explicaţii suplimentare, a pronunţat, rânjind, sentinţa de condamnare la moarte. Sper că nu vă par a fi un tip emfatic când vă voi spune că acestui individ i se păru că-mi face o extraordinară favoare acordându-mi şansa de a fi ghilotinat. Cred că nădăjduia chiar să fac ori să-i spun ceva în semn de recunoştinţă pentru mărinimia sa.

2. Deoarece, în faţa cumplitei sorţi, n-aveam nimic de pierdut, ci totul de câştigat, crezând că-mi pot salva chiar viaţa, mi-

am făcut curaj şi, gâtuit de emoţie, am reuşit să întreb, mai mult ca o formă de protest, decât pentru a mi se da vreo justificare:

- Dar la ce anume vă trebuie moartea mea? Va fi pusă în slujba progresului umanităţii, aşa cum se pretinde? Dacă da, atunci eu consimt să pier fără nicio urmă de regret în suflet..., dacă nu, atunci, totul este o cumplită absurditate.

Deşi nu mă aşteptam să fiu băgat în seamă pentru cutezanţa mea, căci magistratul putea să mă ignore, aşa cum de altfel se comportă de regulă cu osândiţii, sau mai grav ar fi avut posibilitatea de a pune să fiu schingiut înainte de ghilotinare, a făcut de această dată o excepţie, şi mi-a răspuns implacabil:

- Un mincinos incurabil ca tine nu mai poate fi salvat, însuşindu-şi supremul şi eternul adevăr despre lumea în care trăieşte! Eşti asemenea multor altor indivizi ce nu înţeleg însemnătatea clipelor actuale. Acum se plămădeşte aluatul din care se va coace progresul umanităţii. Însă generaţiile viitoare nu pot să se înfrupte din fericirea şi prosperitatea ce se va revărsa din abundenţă din cauza unor mârşavi ca tine! Vreţi să otrăviţi cu nelegiuirile voastre dospeala istoriei glorioase care va urma, dar eu nu am să vă permit o asemenea ticăloşie! Daca nu ştiai, afla de la mine, că eu sunt aici tocmai ca să împiedic nemernici ca tine să pângărească revoluţia!

- Nu pricep deloc! mă repezisem oarecum pe un ton scăzut, dar plin de uimire.

- Eşti pezevenchi! Vrei să tragi de timp, sperând că până la urmă o să ne înduplecii, improvizând ceva! Nu-i exclus să constat că ai în program vreo reprezentaţie ieftină, care pe fondul unor lacrimi abundente şi jurăminte fierbinţi de pocăinţă, să încerci a ne smulge milostenia! Dar te înşeli cumplit, căci, pentru noi, mila nu este nicidecum o virtute, ci mai degrabă un defect al omului, ce trebuie combătut..., mai ales în aceste vremuri decisive pe care le trăim! mi-o tăie scurt omul legii, deşi ţinu cumva să se maimuţărească atunci când vorbea despre o eventuală scenetă a mea.

- Vă rog să mă credeţi că nu înţeleg chiar absolut nimic! Şi oricât m-aş strădui, fără supărare, vă mărturisesc că nu pare a fi de dumirit ceva din toată această chestiune! încercasem să-mi pledez mirarea îndreptăţită în faţa situaţiei absurde pentru mine, dar, din păcate, nu şi pentru acest jalnic individ.

- Tu ne consideri, probabil, nişte tâmpiţi! Nu-i nimic de clarificat în privinţa cauzei tale, căci totul e cât se poate de limpede! Noi te cunoaştem foarte bine! Da, da… ştim noi că eşti, de foarte mult timp, un… trădător! Doar n-ai tupeul să ne spui acum că eşti vreun patriot pe care, aşa deodată, îl apucă dorul de ţara şi de neamul lui! zise judecătorul, hlizindu-se către mine. Văzând că nu reacţionez la scena lui banală de teatru, interpretată cu atâta patos, adăugă, agitându-şi energic mâinile:

- O, sărmană patrie! O, biet popor! O, amărâtă… etcetera!

Dădu să-şi sfâşie roba şi, probabil, să se pună pe un bocet, dar l-am întrerupt din spectacolul său jalnic, cu o întrebare ce nu putea presupune decât un răspuns logic:

- Nu credeţi cumva că ar fi normal ca acuzele dumneavoastră să fie şi probate?

Interlocutorul meu se cam enervă şi, ridicând ameninţător pumnul în aer, se răsti la mine, adresându-se publicului din sală şi uitându-se arareori cu mânie către mine:

- Ai un comportament cât se poate dubios! Nu cadrează cu aceste momente înălţătoare pentru om! De aceea, te suspectăm că eşti un instrument al contrarevoluţiei care, pentru ticăloşia lui şi spre fericirea umanităţii, trebuie ghilotinat cât mai curând posibil!

Reuşi să mă intimideze, aşa că nu mai reacţionasem în niciun fel. Astfel, izbânda rapidă şi facilă faţă de un nemernic constitui pentru judecător un puternic impuls de a-şi savura triumful până la capăt, spunându-mi pe un ton zeflemitor:

- Îţi place să visezi! Nu poţi rezista ispitei de a plonja în reverie..., aşa cum, de altfel, ai avut imprudenţa de a te destăinui în plină mulţime înţesată de ochii şi urechile patrioţilor adevăraţi! Adică, visezi întruna, fie că-i zi ori noapte, fie că eşti treaz sau dormi! Dar tu chiar crezi că noi de visători avem nevoie? Nouă ne sunt de trebuinţă eroii, luptând în mod real, şi nu închipuit, cu duşmanii ţării! Eu, de pildă…, dacă n-aş fi magistrat, m-aş duce voluntar pe front să combat inamicii care vor să ne invadeze! Aş deveni un martir! Ce poate fi mai onorant pentru un cetăţean decât să-şi sacrifice viaţa pentru patrie! Dar, din păcate, nu pot să mor în numele sfânt al ţării..., căci sunt nevoit să judec tot soiul de ticăloşi ca tine, pe care îi condamn, oricum, la moarte! termină rânjind şi bătându-se cu pumnul în piept.

- Nu mi-am imaginat, niciodată, că a visa este o crimă pentru care urmează să fii ghilotinat! Eu chiar găsesc că este un lucru absolut firesc, fără de care viaţa n-are niciun sens! îndrăznisem, într-un sfârşit, să ripostez.

- Sensul existenţei fiecărui cetăţean este dat de stat! În aceste timpuri de cumpănă pentru om, a visa reprezintă, fără îndoială, una dintre cele mai grave nelegiuiri ce poate fi săvârşită! Am să-ţi arăt de îndată, pe cale raţională, adică ştiinţific vorbind, periculozitatea unei asemenea fapte!

- V-ascult! îmi doream eu să-l provoc, într-un mod politicos, a-şi proba inepţia.

- Dar pentru a proceda la o astfel de demonstraţie logică, spune-mi ce înseamnă visul pentru tine? întrebă plin de sine magistratul.

- Visul reprezintă exprimarea năzuinţei fiecărui om în trecerea sa prin lume, chiar dacă adesea nu este decât un ultim strigăt disperat a ceea ce-şi închipuie făptura că este cu adevărat. Oricărui individ nu-i rămâne decât să se scufunde în vâltoarea imaginilor ce-i cuprind fiinţa, trăind singur, din plin, vizualizarea ideilor care i se succed în minte, pentru ca apoi să-i invadeze sufletul, supunându-l unor intense trăiri. În astfel de clipe, când se regăseşte în universul închipuit de sine însuşi, omul se eliberează de orice fel de constrângere..., proiectându-se în lumea înnăscută a perfecţiunii imaginare şi a cărei amintire îl chinuieşte straşnic, deşi e conştient că nu o poate atinge decât în această stare. E planul secret al spiritului uman de a-şi apropria materia, căreia vrea neapărat să-i dea un sens. În niciun caz, omul nu ar trebui să încerce să-şi impună lumii visul său, chiar pretins salvator, deoarece fiecare îşi trăieşte propria reverie eliberatoare, între care, din păcate, nu există decât o singură cale mântuitoare pe această lume, nepretabilă compromisului! răspund pe nerăsuflate, satisfăcut într-o oarecare măsură că mi s-a dat prilejul de a spune ceea ce cred.

Mă uit spre judecător pe care se pare că nu reuşisem să-l conving, stând într-o rână şi rânjind zeflemitor. După câteva momente de tăcere, acesta plescăi şi dând nervos din mână, îmi zise, desconsiderându-mă:

- Eşti un idiot! Nici n-ar trebui să stau de vorbă cu tine, căci singur ai recunoscut că desfăşori activităţi contrarevoluţionare! Tocmai ai amintit despre nu ştiu ce fel de planuri secrete ale tale pentru însuşirea materiei..., situaţie în care îmi este foarte uşor să te condamn la moarte pentru conspiraţie şi brigandaj, fiindcă în mod cert tu nu eşti capabil să subtilizezi ceva, ci te vei apuca să foloseşti violenţa ca o brută.

- Vorbeam la modul general! încerc să dau, timid, o explicaţie acuzelor.

- Mai grav! răcni ca turbat magistratul, ce sări ca ars de pe scaun, pentru ca după câteva momente când se aşternu o tăcere desăvârşită asupra sălii, să se reaşeze, continuând să urle ca un descreierat:

- Adică vrei să inciţi la reacţiune această naţiune curajoasă, ce de-abia a cunoscut adevărul şi dreptatea! Vrei să aţâţi masele populare împotriva conducerii statului pentru a răsturna actualul regim?! Nu te gândeşti că în fruntea patriei se află cei mai luminaţi cetăţeni, fără de care ţara ar orbecăi prin bezna istoriei! arătând în final spre persoana sa.

- Mi-aţi răstălmăcit cuvintele, pentru că vorbeam şi la modul... figurat! reuşesc să reacţionez, spre surprinderea totală a interlocutorului, ce îşi duse mâna la inimă, lăsând de înţeles că ar putea face un infarct din cauza mea.

Dar bând un pahar cu apă, ca prin minune, judecătorul îşi revine şi reluă de această dată calm:

- Aş putea să dispun executarea ta numai pentru ofensa gravă pe care mi-ai adus-o, ţinând seama că eu sunt un reprezentant al statului. Dată fiind această calitate deosebită a mea, nu am cum să greşesc în nicio chestiune, pentru că ar însemna că însuşi statul se înşeală, ceea ce este cu neputinţă. Dacă ar fi aşa cum pretinzi tu, ar trebui să rescriem istoria glorioasă a patriei şi a naţiunii...

Se opri o clipă pentru a-şi drege glasul, pentru ca apoi să continue imperturbabil:

- Dar, pentru a-mi arăta mărinimia, am să-ţi demonstrez vinovăţia doar referindu-mă la încrederea ta în puterea visului... Aşadar, e cât se poate de logic că reveria, întrucât se petrece într-o stare inconştientă a omului, nu poate fi decât o simplă închipuire a sa, provocată de tot felul de experienţe avute în realitate. În aceste

momente, individul este, de regulă, încercat de sentimente contrare, pe care nu le poate controla, dezvăluindu-i adevăratul chip. De unde ştim noi că n-ai vise reacţionare? Din acest motiv devii suspect, şi dacă nu-ţi probezi inocenţa, urmează să pieri sub ascuţişul lamei! sfârşi judecătorul arătându-mă mulţimii.

- Dacă nu-i vorba decât de atât înseamnă că m-am speriat degeaba! izbucnisem din nou spre mirarea judecătorului, după care reluasem plin de speranţă:

- Credeam că făcusem ori chiar spusesem ceva foarte grav pentru care trebuie să mor neapărat! Vă rog să-mi permiteţi a răsufla uşurat că mă pot considera ca şi scăpat pentru că e vorba de o neînţelegere!

- Nu prea cred, însă las de la mine de această dată..., dar fără prea multe dulcegării ieftine cum văd că ai chef să mi le bagi cu de-sila pe gât! făcu, plictisit, magistratul, semn că-i de acord să-şi piardă timpul ascultându-mă.

Mi-am îndreptat spatele, umflându-mi pieptul, după care privind ţintă spre judecător ca şi cum n-aş fi fost un deţinut, ci însuşi acuzatorul lumii în care trăiam, am zis:

- După cum aţi amintit şi dumneavoastră, visez continuu, chiar de-i zi ori noapte, treaz fiind sau adormit… De pildă, cât am fost nevoit să aştept pe culoar, până mi-a sosit rândul în sala de judecată, mi se părea că nu stăteam de fapt printre deţinuţi, ci mă închipuiam în mijlocul unei câmpii nesfârşite de trandafiri, în timp ce mă uitam spre cerul înstelat, unde se roteşte, tăcut, pământul. De trup, parcă, se chinuia a mi se lipi vântul ce străbate, domol, întinderile vaste, dar se dovedise neputincios, căci aluneca pe goliciunea pieptului şi se încâlcea prin cămaşa descheiată. Când se înteţi, revărsa generos peste mine un seducător parfum de roze şi un văl suav de petale. Eram prizonierul magiei unei sfere, cufundată în plină noapte şi străpunsă pe alocuri de vârful ascuţit al unui ac, iar prin înţepăturile lui se furişa lumina soarelui văratic, în care se învârtea globul. Infinitatea punctelor strălucitoare, sudate pe negura bolţii de geniul unei făpturi absolute, păreau a fi o multitudine de ochi, cercetându-mi sufletul şi mintea. Licăririle însoţeau mişcările sferei şi, întrucât de-abia pâlpâiau, mi-am dat seama de proporţiile uriaşe ale corpului ce mă încătuşase...

- Mda..., mă aşteptam să spui numai prostii! Tu eşti normal? mă întrerupse reprezentantul statului pentru a mă intimida.

Dar, fără a-l băga în seamă pe judecător, îmi ţin discursul cu şi mai multă convingere:

- După o rotire completă, cupola sferei s-a încins, iar văpăile hulpave i-au cuprins marginile, dezvăluind, în culori mocninde, linia curbă a orizontului, semn că, în curând, zorii vor copleşi noaptea. Vâlvătăile s-au înteţit, aprinzând pojghiţa globului feeric, ce s-au risipit în văzduh, lăsând razele să invadeze pământul. Din focul soarelui s-a născut o nouă zi, pentru a-mi lumina zbuciumul trecerii prin lume, în timp ce din trupul beznei răpuse pe rug, nu mi-a rămas decât amintirea unui vis. Dar, s-a mai întâmplat, ca frământarea minţii din ceasurile nocturne, să mă împingă în plasa insomniei ţesută de amarnice griji. Nu am fost deloc necăjit, deoarece îmi place să cred că, tocmai în astfel de ore, mi-a fost hărăzit a mi se dezvălui tainele lumii, pentru că toţi ceilalţi dorm.

- Ţii neapărat să te dai în spectacol în faţa publicului! Crezi că interesează pe cineva toată pălăvrăgeala ta? Aici nu suntem la teatru, ci într-o sală de judecată! Lasă, părerile tale despre botanică ori astronomie în seama celor ce se pricep, şi vorbeşte concret, ca să te poată înţelege tot omul! insistă reprezentantul statului, făcând semne celor prezenţi să râdă de mine. Ignor rumoarea ce se iscase în încăpere şi continuu:

- În faţa pământului etern, n-aveam cum să-mi ascund fiinţarea, căci îmi simţea tălpile pe propria spinare, încovoiată de existenţa lui universală, şi mă vedea, cum fascinat de spectacolul vântului încâlcit prin câmpia de trandafiri, cuget spre cerul înstelat ce se revarsă din belşugu-i astral deasupra creştetului meu... Era pe deplin încrezut, că din toată splendoarea atmosferei împărtăşită, voi lăsa amintire un cuvânt pe care să-l rostesc, cu tărie, în faţa întregii lumi, ca pe un adevăr...

Nu mai apucasem să zic nimic, căci, la cele povestite de mine, magistratul nu se mai putu stăpâni şi izbucni într-un râs dement, întrerupt de grohăituri. După ce se potoli şi-mi spuse foarte satisfăcut:

- Destul cu tâmpeniile! N-ai făcut decât să te acuzi de unul singur, confirmându-mi bănuielile referitoare la vinovăţia ta! Am pierdut vremea cu aiurelile tale, dar ţi-am încuviinţat să vorbeşti, pentru ca nu cumva să îndrăzneşti a spune că nu ţi s-a oferit o şansă

de a te face înţeles. De la un nemernic ca tine, aşa cum de altfel ai fost dovedit în cadrul acestui proces echitabil, mă pot aştepta la orice. Nu-i exclus să fii în stare să pretinzi că ţi-au fost încălcate toate drepturile cetăţeneşti ce ţi se cuvin potrivit legilor... Ei, află de la mine că ai fost judecat şi, după cum ţi-am mai zis încă de când te-am văzut..., condamnat la pedeapsa capitală! Mi-ai părut din clipa în care mi te-ai înfăţişat o persoană dubioasă şi nu am ezitat să te osândesc doar intuind că eşti un mârşav! Mi-am dat seama după felul cum priveşti şi mai ales după mers.

- Dar, până la urmă în baza cărei acuze grave va trebui să mor? întreb revoltat.

Mulţumit că reuşise să mă enerveze peste măsură, reprezentantul statului continuă plin de sine pe un ton calm:

- Ar fi trebuit să hotărăsc execuţia ta doar gândindu-mă la trădare, complot, tâlhărie şi ultraj, însă, nu am făcut-o pentru a-ţi arăta cât sunt de generos..., şi te osândesc că încerci să promovezi obscurantismul în plină epocă a luminilor! Reţine, măcar acum în ultimul ceas al vieţii tale, că pământul n-are cum să ştie absolut nimic despre nimeni ori să creadă în ceva, doar fiinţa umană e singura capabilă, cu ajutorul minţii, să înţeleagă tot, aşa cum fac eu spre deosebire de tine! E ca şi cum am spune că eu sunt om, iar tu ai rămas un animal stăpânit de tot soiul de porniri instinctuale. Ai mai fi avut o scăpare: să-ţi duci viaţa în junglă printre sălbăticiuni, şi nu în mijlocul lumii! Dar acum, pentru mişelia de a te preface om, când de fapt eşti o fiară, nu-ţi mai pot îngădui să te las a te întoarce printre lighioane, ci trebuie să-ţi aplic o pedeapsă exemplară.

Apoi, se întoarse cu faţa spre cetăţenii prezenţi la proces şi le zise blând:

- Am să dispun să fie arestaţi şi condamnaţi la moarte, fără proces, toţi cei ce vorbesc la modul general şi mai ales... figurat, pentru a extermina indivizii care, indiferent că o fac sau nu în mod deliberat, menţin o stare confuzie în societate facilitând acţiunile duşmănoase contra patriei. De asemenea, am să propun să fie luată în discuţie, la cel mai înalt nivel de reprezentare a statului, posibilitatea de a se adopta o lege privind interzicerea poeziilor. Versurile reprezintă sursa generatoare unei stări primejdioase, ce bulversează cetăţenii în privinţa valorilor pe care trebuie să şi le însuşească. De altfel, mă gândesc că pentru a asigura o educaţie

într-un autentic spirit patriotic se impune ca încălcarea prohibiţiei de a compune stihuri să fie pedepsită chiar cu moartea.

3. La porunca judecătorului am fost scos din sală, în strigătele de bucurie ale mulţimii, urlând isteric în urma mea: *Moarte trădătorului!* Am avut noroc, pot spune, întrucât gardienii m-au ferit de mânia unor cetăţeni sinistri, ce se rugau de magistrat să-i lase să mă linşeze chiar pe loc. Unul dintre aceşti indivizi ahtiaţi de sânge, nesăbuit de felul lui, nu se putu abţine şi, necăjit că nu fu lăsat să mă strângă de gât ori, măcar, să-mi scoată ochii, scăpă printre dinţi o înjurătură judecătorului. Grabnic, a fost arestat pentru injurii grave aduse unui reprezentant al statului şi, totodată, instrument al revoluţiei glorioase. În ce priveşte soarta acestui năpăstuit, n-am cum să mă îndoiesc că nu va sfârşi sub lama ghilotinei. În cazul lui, dată fiind periculozitatea faptei, cred că nu va avea parte nici măcar de acest simulacru de judecată, existând posibilitatea chiar ca magistratul să poruncească a fi aruncat mulţimii furioase, ca să-l sfârtece în bucăţi.

Într-un sfârşit, am fost azvârlit în temniţă - un punct obligatoriu de tranzit spre destinaţia finală a acestei peripeţii halucinante: eşafodul îmbibat cu sânge unde stă înfiptă ghilotina neagră ca un bold în perna roşie de mătase pentru ace a croitoresei, amânându-se pentru o clipă împlinirea destinului tragic. Dar să ştiţi că nici în celulă nu aveam motive a mă simţi în deplină siguranţă, căci, nu cu foarte mult timp în urmă, poporul oraşului, stârnit de cei ce pretind că deţin adevărul suprem, a năvălit în temniţă şi i-a ucis cu sălbăticie pe toţi. În învălmăşeala călăilor cu victimele lor, resemnată în faţa grozăviilor pe care le adăpostea, închisoarea se scufundase în teribila larmă ce se iscase, amestecând ţipătul înfiorător de moarte cu urletele animalice de desfătare. N-au cruţat pe nimeni sub pretextul că, în timp ce ei se luptă din greu, jertfindu-şi chiar viaţa pe front, să apere nobilele principii revoluţionare, aceşti condamnaţi, dovediţi ca trădători, erau nişte trândavi ce se înfruptau din hrana patrioţilor, poftind din mucegaiul cojii de pâine.

Altădată, în sala de judecată mai exista şi un procuror ce te incrimina de tot felul de chestii de care nici lui nu-i venea să creadă că vreun om ar fi fost în stare să le comită. Încerca să treacă peste

pragul uimirii lui profunde, socotind că este dator să-şi facă meseria în orice împrejurare. Însă profesia lui, mai ales în acele vremuri, era una mai specială, dat fiind că nu orişicui i se încredinţase misiunea de a cere să fie executat un om pentru simplul fapt că pare suspect. Nu era vorba de o solicitare obişnuită ca oricare alta, ci despre una ce se făcea după un ritual foarte bine stabilit. Nu trebuie să vă închipuiţi că, prin formule magice, se invocau, pătimaş, zeii, ci se pretindea statului, pe un ton sec, dar impunător, a se aplica nişte articole de lege în privinţa unui anumit individ, atrăgând după sine exterminarea lui.

Dintre aceşti procurori, s-a remarcat, în mod deosebit, unul ce se dorea a fi mai practic. Astfel, din prea mult zel propuse să fie construită o ghilotină chiar în incinta tribunalului. Era cât se poate de încrezător în justeţea demersului său, susţinând că se vor economisi bani şi timp. Oricum, fiecare acuzator, cu sau fără voia lui, se evidenţia mereu, întrucât punea inculpatul să facă imposibilul, adică să-şi dovedească nevinovăţia. De fapt, era vorba de o chestiune strict procedurală fără niciun fel de semnificaţie, căci nimeni nu a reuşit vreodată să-şi probeze inocenţa. Dacă vreun cetăţean ar fi izbutit să demonstreze contrariul, atunci totul ar fi devenit absurd, întrucât sistemul n-avea cum să se înşele atâta vreme cât reclama că se fondează pe însăşi raţiunea luminată a umanităţii. La temelia acestui edificiu minunat au fost aşezate cele mai nobile principii pentru a călăuzi omul pe drumul său anevoios prin lume. Nişte genii, cică, reuşiseră să cuprindă cu mintea lor tot universul şi să-i desluşească tainele. Întreaga natură fusese redusă la diverse principii filosofice, transpuse prin norme sociale şi politice, formule chimice, legi fizice…, a căror aplicare ar fi asigurat fericirea şi prosperitatea umanităţii. Aşa că omul ce şi-ar fi însuşit aceste cunoştinţe şi ar fi ştiut să le folosească ar fi putut soarbe din izvorul bucuriei fără de sfârşit şi al vieţii veşnice.

Eu însumi, auzind despre minunile pe cale a se întâmpla, mi-am părăsit casa părintească din marginea codrilor seculari de la poalele munţilor înzăpeziţi şi am pornit degrabă spre ţinuturile unde omului i se făgăduia că, în sfârşit, după atâta suferinţă amarnică, visul salvator va deveni realitate. Am străbătut într-un suflet, văi şi dealuri, umbrite pe alocuri cu peticele unor păduri de foioase, am traversat râuri mari şi mici, mai mult sau mai puţin

ştiute, amestecându-mă prin târguri şi sate cu lume pestriţă. Nu mi-a fost nici foame şi nici sete, căci m-am hrănit şi adăpat cu miresmele parfumate ale fructelor coapte din grădini şi livezi, cu susurul apelor, cu spectacolul de culori ale costumelor populare, cu neînţelesele graiuri şi obiceiuri felurite, cu foşnetul molcom al crângurilor cutreierate de vântul zvăpăiat. Dar, când am ajuns în cetatea făgăduinţei, constatai cu mâhnire că nu m-alesesem, în mod concret, decât cu praful de pe încălţări, adunat în îndelungatul drum. Despre bunătăţile, din care toate simţurile se înfruptaseră cu o poftă nebună, pentru a încânta sufletul, nu vă pot spune decât că deveniseră o fermecătoare amintire.

De cum am poposit pe meleagurile de care vă vorbesc, mă copleşise un sentiment ciudat de mirare, ce se chinuia să ascundă puternica dezamăgire. N-am întâlnit decât cete răzleţe de indivizi, despre care nu v-aş putea spune că erau fericiţi, ci doar furioşi. Înarmaţi, fiecare după posibilităţi, cu puşti, pistoale, furci şi topoare, strigau lozinci înfiorătoare, cerând, în numele unor idealuri nobile, moartea unor concetăţeni. Năvăleau prin casele oamenilor, iar dacă aveai ghinionul de a li se părea că eşti dubios, aducând cumva a duşman, te căsăpeau pe loc. Dar, exceptându-i pe bolnavi şi bătrâni, nu prea găseau acasă pe nimeni, căci toată lumea se îngrămădea prin pieţele târgului să asiste la spectacolul macabru al ghilotinărilor. Astfel, străzile deveniseră pustii, căzând pradă câinilor vagabonzi adulmecând mirosul sărat al sângelui în care plutea oraşul. Nu ştia nimeni pentru ce anume trebuiau să le moară semenii, dintre care mulţi le erau rude sau prieteni. Li se spusese că sunt presupuşi vinovaţi şi, de aceea, urmează a fi decapitaţi. Nu îndrăzneau să ceară socoteală, căci riscau să împărtăşească soarta osândiţilor, iar, şi mai grav, apropiaţii lor, pentru simplul fapt că-i cunoşteau, deveneau suspecţi. Era chiar indicat de a întâmpina, cu răcnete înfiorătoare de satisfacţie, ghilotinarea condamnaţilor, pentru a arăta că eşti de acord cu soarta hărăzită nefericiţilor. Înfricoşarea se strecurase în fiecare ungher al minţii şi sufletului acestor fiinţe, determinându-le să se comporte într-un mod atât de straniu.

Lumea să gândea cu amărăciune la revoluţie, căci în timp ce se răzbuna pe trecutul injust pentru un viitor glorios, scăpase din vedere preţioasa clipă a prezentului..., astfel că din ascunzători de şobolani, indivizi perfizi s-au ivit prin oraş, ca să profite de

moment. Asemenea unor căpuşe, aşteptaseră vreme îndelungată să treacă prin preajmă vreo biată făptură, pentru a-i sări în grumaz, potolindu-şi cumplita sete de sânge. Doreau să şteargă cu orice preţ, din memoria colectivă, amintirea lor de rataţi, azvârliţi la periferia societăţii şi eşuaţi în anonimat. Aşadar, le bătuse nădăjduitul ceas al răfuielii, pe care vroiau să-l trăiască din belşug, răzbunându-se pe oricine pentru neîmplinirile lor. Împinşi pe treptele inferioare ale scării valorilor, speraseră în taină să se aburce în vârf, prin orice mijloace. În numele libertăţii, s-au amestecat prin mulţime şi s-au pus a amăgi lumea cu vorbe mieroase, iar cu timpul să-şi aroge tot felul de merite închipuite, reuşind să pervertească visul mulţimii în groaznic coşmar.

Era suficient a zgâria cu vârful minţii pojghiţa cuvintelor şi să descoperi că sub splendoarea lor e furişată demenţa, care reclama vărsarea de sânge nevinovat. În timp, mânuind lumea, transformată în sărmane marionete, aceşti jalnici păpuşari, invocând egalitatea, îşi înălţaseră pe un piedestal imens de cranii şi oase, statui de aur care, lucind în soare, orbiseră mulţimile. De altfel, câţiva ajunseseră să se prosterneze falşilor idoli, cărora le aduceau jertfe chiar pe unii dintre semenii lor. În rest, din cauza cumplitei spaime, oamenii formaseră o umilă turmă, aflată sub puterea instinctului criminal, stimulat de tot felul de substantive şi verbe mărinimoase prin exprimare, dar mişeleşti prin subînţelesul lor. Au căutat să-şi domolească nesaţul de sânge, întărâtând gloata să extermine orice persoană ce li se părea suspectă, dintr-un motiv mai mult sau mai puţin întemeiat. În special, au fost avuţi în vedere cei ce se arătau umani sau protestau, dându-şi seama de ticăloşia care-i înconjura. Riscai să pieri pentru cele mai naturale sentimente pe care le nutreai faţă de aproapele tău chiar datorită fraternităţii...

În cele din urmă, inevitabilul avea să se producă, şi mizerabilii, asemenea unor şobolani, nemaiîncăpând în vârful jilţului puterii, unde se cocoţaseră cu atâta trudă, se puseră a se devora cu cruzime între dânşii, oferind un spectacol grotesc. Oraşul se umplu de un înfiorător chiţcăit şi de mirosul lor dezgustător, în timp ce se luptau, pe viaţă şi pe moarte, cu o straşnică ferocitate. Aveau o plăcere diabolică în a se acuza de felurite crime reale sau închipuite, după care, în numele sfânt al revoluţiei, se împingeau unii pe alţii sub ascuţişul lamei. Din păcate, nu vă pot spune exact când s-au întâmplat grozăviile, căci guzganii modificaseră

calendarul, astfel încât nu-mi dau seama nici măcar în ce an, lună sau zi mă aflu.

După, cum vă ziceam, ştiu doar că, acum când vă povestesc despre toate ororile, e întuneric…, mai precis, e miezul unei nopţi autentice de vară. Mă simt obosit, aşa c-am să mă culc, nădăjduind într-un ultim vis, înainte de a fi ghilotinat, care să-mi aline sufletul zbuciumat şi să-mi liniştească mintea tulburată de violentul deznodământ al sorţii. Aş putea spune că-mi încredinţasem toată speranţa într-o reverie, al cărei efect miraculos îl aşteptam să mă vindece de cancerul tristeţii, ce-mi umplu măruntaiele cu o cumplită amărăciune. Nu mi-am închipuit niciodată că voi ajunge să mă încred cu o tărie de nezdruncinat în puterea unui lucru atât de simplu. Întins pe patul improvizat, scufundat în saci de paie, mă foiesc întruna, căutând să descopăr somnul, ce s-a ascuns, într-o poziţie anume a trupului. Mi se pare c-aş avea nevoie de nu ştiu ce fel de calcul sofisticat, pentru a determina coordonatele sale exacte, apelând la instrumente specifice: echer şi compas. În cele din urmă, mă răpuse o rază de lună, care mijea în colţul ferestrei, lipindu-se de una dintre gratii. Îmi pândise privirea hăituită de oboseala trupului şi de cum mi-a zărit ochii, ca o săgeată, străpunse orbitele, pentru a se împlânta în străfundurile creierului. Aş fi vrut să mă zbat, încercând să amân deznodământul, dar... raza îmi răni mortal şi fărâma de voinţă a rămâne treaz, care la atingerea vârfului ei ascuţit, se casa într-o multitudine de cioburi împrăştiate prin întreaga făptură. Mi se părea că-mi sângerează tot organismul, sub tăişul nemilos al îndărătnicei neputinţe, pusă a-mi toca mărunt însăşi puterea de a mai exista chiar şi pentru cele câteva ore rămase până-n zori. Dintr-o dată pleoapele se îngreunaseră şi am auzit, cum prăbuşindu-se, genele foşneau..., pentru ca apoi, prevestit de o lumină fulgerândă, se aşternu întunericul. Mă simţeam izbăvit de povara clipelor insuportabile care marcau scurgerea agonizantă a ultimelor ceasuri ale vieţii, scufundându-mă într-o beznă mântuitoare, tulburată de un vis suprem.

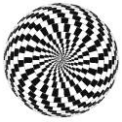

II. Întâmplări din viaţa unei făpturi oarecare

1. Dacă ar fi să-mi amintesc de cea dintâi imagine despre această lume, în privinţa căreia oricât m-aş strădui să o reconstitui, nu vă pot spune decât că totul se reducea la nişte fulgere sfârtecând bezna de nepătruns a nopţii. În miezul întunericului, tunetele înfricoşătoare, ce succedau cu repeziciune bliţul străfulgerând al cerului, răscoleau măruntaiele pământului şi ale făpturilor sale. Vântul pătimaş încerca să profite de haosul furtunii, năpustindu-se asupra naturii pentru a o răpune.

Mai târziu, aveam să aflu că, atunci, normal ar fi fost ca stropi de ploaie să se repeadă peste mine şi să mă ude leoarcă. M-aş fi putut îmbolnăvi, pândit fiind, apoi, de moartea pregătită ca un imens corb negru a se înfrupta din sufletul meu, sfâşiindu-l cu ascuţişul pliscului şi al ghearelor sale însângerate. Aş fi ajuns să-mi doresc a-mi da suflarea cât mai grabnic cu putinţă, după o îndelungată suferinţă, chinuit fiind de tuse, frisoane şi febră. Totul s-ar fi sfârşit mult prea curând şi n-aş mai fi apucat să vă spun povestea vieţii mele. Dar, în mod curios, în noaptea aceea nu se atinse nicio picătură de mine, iar aceasta nu se explică decât prin faptul că dezlănţuirea naturii, ce avea să mi se întipărească în minte pentru totdeauna, se petrecu undeva în depărtările negurii. Aş putea restrânge întreaga existenţă la această secvenţă magică: privind din afara scenei la fantasticul spectacol al lumii, în care se contopesc, în tăcere, bucuriile şi necazurile semenilor, actori desăvârşiţi fără voia lor, odată cu fericirile şi tristeţile mele. Un tablou dominat de nuanţe gri, căci tonurile de alb şi negru, nu pot rezista ispitei supreme de a se amesteca, dând culoarea reală a vieţii, deşi cu toţii s-au grăbit să despartă lumea în bine şi în rău.

După ce s-au scurs norii grei de ploaie, deasupra mea se ivi întunericul fermecător al cerului înstelat, scobit în pântece de o lună imensă, ce se străduia să mă acopere în întregime cu lumina sa palidă şi rece. Dintr-o dată, calmul văzduhului se tulbură de strălucitoarea agitaţie a unei stele căzătoare, care lunecă silenţios pe bolta cosmică, desenând, pentru o clipă, un magnific arc scânteietor. Vrăjit, întinsesem mâinile prin negură, spre cer, de parcă aş fi vrut să înhaţ astrul de coadă cu vârful degetelor.

Dar nimic din tot ce v-am spus până acum, nu se compară cu afecţiunea din braţele mamei, unde mă simţeam în deplină siguranţă şi de care mă bucuram şi în acele momente. Ulterior,

aveam să descopăr că, de fapt, fusesem adoptat de o mătuşă, mai miloasă de felul ei, înrudită cu mama mea adevărată, despre care nu prea ştiu să vă zic ceva. Oricum, fusesem nevoit să învăţ încă din fragedă pruncie că viaţa-i crudă şi că unica scăpare era să te adaptezi cumva, nefiind suficient doar să încerci... O să vi să pară straniu dacă v-aş spune că acele mâini grijulii, dacă le putem numi astfel, erau vânjoase, destul de lungi şi foarte păroase. Gândindu-vă la o femeie, veţi zice în sinea voastră că fizicul mamei adoptive trebuie să fi fost dizgraţios din cale afară şi că sluţenia se datorează, în mod cert, vreunei anomalii. Nu-i exclus ca dezgustul vostru să se transforme până la urmă în milă, iar câţiva dintre voi chiar să vă interesaţi de vreun număr de telefon sau cont bancar în care să donaţi ceva după posibilităţi. Vă închipuiţi că singura soluţie constă în supunerea ei unei intervenţii chirurgicale estetice în străinătate sau în ţară, dar sub condiţia să fie nişte specialişti desăvârşiţi.

Însă vă garantez că vă înşelaţi amarnic, fiindcă această mamă, chiar vitregă, nu avea nevoie de compasiune, căci era o biată maimuţă, care şi-a dus traiul numai în junglă… De aceea cred că nu o să vă mai înspăimântaţi când o voi descrie pe fiinţa care m-a crescut o vreme ca o făptură gheboasă, acoperită cu blană, cu nişte urechi imense, o gură uriaşă cu dinţi îngălbeniţi şi, bineînţeles, posedând o admirabilă coadă subţire şi lungă. Îi plăcea să lenevească la soare, atârnând printre liane şi înfulecând fructe pe săturate. Aşa că nu trebuie să vă miraţi când vă voi spune că în acele clipe nostalgice, despre care vă povestesc acum, mă aflam cocoţat în copac pentru că, asemenea celorlalţi membrii ai grupului din care făceam parte, eu însumi eram pe atunci o maimuţică, dată fiind vârsta fragedă avută. Atunci am fost cel mai aproape de stele şi, din păcate, nu am profitat de aceste momente pentru a visa din plin. Mă mulţumeam că nu puteam fi ajuns de felurite lighioane, contemplând bananele din vârful crengilor, însă la care nu puteam ajunge în pofida agilităţii. Odată chiar cu multă greutate le-am înşfăcat, dar aveam să constat că nu reuşisem această performanţă decât în somn. A înhăţa fructele galbene şi lunguiețe care mă fascinau a constituit pe atunci obiectivul cel mai îndrăzneţ al existenţei mele, ceea ce acum ar putea să vi să pară mai degrabă o chestie măruntă şi chiar lipsită de ambiţie, gândindu-vă la vile cu

piscină şi maşini luxoase. Dar vă asigur că aşa cum credeţi că puteţi să vă impresionaţi semenii cu achiziţionarea nu ştiu cărui automobil, tot astfel aş fi reuşit şi eu în faţa rubedeniilor mele dacă făceam rost de banalele de care v-am vorbit adineauri.

Ne păzeam cu străşnicie de sălbăticiuni, iar teama de hidoasele creaturi ne împinse să ne căţărăm prin copaci, vieţuind aproape în permanenţă, departe de sol. Dihăniile perfide ne înfricoşau atât de mult, încât ne urmăreau şi în vise, zbuciumându-ne somnul. În fiecare noapte, cineva era nevoit să vegheze, păzind ca nu cumva lighioanele viclene să se furişeze prin întuneric şi să răpună pe careva. Dacă se întâmpla ca fiara să se apropie, santinela nu trebuia decât să urle cât o ţineau bojocii, dând alarma, ca să ne putem împrăştia cu repeziciune prin împrejurimi. Dimineaţa, ne trezeam buimace, iar coşmarul continua, numai că, spre disperarea noastră, nu se mai petrecea în vis, ci era cât se poate de real. Ar fi fost grozav să ne fi trăit întreaga viaţă doar prin copaci, iar când murea vreo maimuţă, urma să cadă din pom aidoma unui măr copt.

Însă hrana era insuficientă şi trebuia să purtăm o cruntă bătălie pentru fructe cu feluriţi papagali şi cu tot neamul lor mârşav. Nu greşesc dacă pretind că lupta cu înaripatele, pentru rodul arborilor, ar trebui considerată cel dintâi război din istoria noastră tumultoasă. Vă veţi spune că e vorba de un conflict mai straniu, din cauza înfăţişării inamicilor, dar, exceptând acest detaliu, vă asigur că prezintă caracteristicile unei confruntări oarecare din multitudinea celor ce s-au succedat. Gândiţi-vă că totuşi ne luptam cu spurcăciunile pentru resurse naturale, o dispută care a stat mai tot timpul la baza războaielor, chiar dacă adesea se invocă argumente ce ţin chipurile de adevăr, onoare sau dreptate. Din păcate, scârbele multicolore ne cam biruiseră, arătându-se mai dibace, astfel că am debutat pe scena evoluţiei speciilor cu o uriaşă înfrângere. În cele din urmă, învinşi, dar şi înfometaţi, am fost nevoiţi să ne adaptăm situaţiei, punându-ne să căutăm merinde şi pe sol, pentru a ne suplimenta porţia de alimente. Când vă povestesc toate acestea, mă gândesc cu satisfacţie că, totuşi, după milenii de evoluţie, am reuşit să ne revanşăm faţă de impertinentele înaripate, căci tocmai am fost la o expoziţie de papagali şi canari. M-am simţit pe deplin satisfăcut când am văzut mârşavele făpturi ferecate în colivii şi puse să distreze vizitatorii, imitându-i. Nu ştiu

cum o să reacţionaţi când vă voi spune că am zărit chiar pe câteva dintre scârbele care-mi amărâseră traiul dus în junglă. Când m-au văzut au încercat să se ascundă, dar degeaba..., căci le-am tras o jumuleală de le-au sărit fulgii. Au scăpat ieftin căci puteam să mă răzbun, folosind instrumente de tortură şi chiar arme de distrugere în masă. Întreg neamul de papagali trebuie să fie teribil de înspăimântat, ştiind că oricând umanitatea poate folosi împotriva lui inclusiv bomba atomică.

Dar pe atunci, din cauza spurcăciunilor multicolore, ne lipseam ceva timp de siguranţa sălaşelor din arbori, aventurându-ne în necunoscut. Ne temeam, închipuindu-ne diverşi monştri, mai înspăimântători decât lighioanele ştiute, despre care credeam că bântuie prin întunecimile junglei, ca să ne devoreze. Ar trebui să fiu corect faţă de voi şi să recunosc că percepeam acest pericol asemenea unui blestem, care s-ar fi răsfrânt asupra tuturor generaţiilor ce vor urma. Însă groaza ne sporea la maximum concentrarea, ascuţindu-ne simţurile şi încordându-ne muşchii în permanenţă, pentru a fi pregătiţi să ne salvăm de pericol. Aşa am ajuns să ne păzim cu străşnicie de orice primejdie reală şi, în mod deosebit, imaginară, chiar dacă am fi avut un motiv mai mult sau mai puţin întemeiat. Şi acum, după ce am scotocit prin toate cotloanele pământului şi ne-am dat seama că nu există monştrii, ne-am apucat să-i căutăm prin ceruri, născocind alte sperietori mai potrivite nivelului de progres tehnico-ştiinţific pe care l-am atins. Astfel, de la balauri înaripaţi ce scuipă foc şi fumegă pe nas, am evoluat spre tot soiul de făpturi extraterestre superinteligente, între care nu există nicio deosebire esenţială întrucât, deşi ne fascinează, ni se pare că toţi vor să ne extermine.

După cum povesteam, deoarece nu prea aveam de ales, căci păream a fi condamnaţi să murim de foame ori răpuşi de lighioane, ne avântam în peripeţii care, din nefericire, pentru mulţi din apropiaţii mei se dovediseră a fi fatale. Îmi amintesc cu tristeţe că, încă de la prima mea incursiune pe pământ, am trăit clipe dramatice, văzând cum un maimuţoi adormit nu se uita pe unde calcă şi fu înşfăcat, sufocat şi apoi înghiţit, cu foarte mult tact, de un imens şarpe constrictor, camuflat printre ierburi. Deşi ne-am speriat, adăpostindu-ne la întâmplare, după ce nenorocirea trecu, împinşi de foame, ne-am continuat pătăraniile. În cele din urmă,

am ajuns la un muşuroi, unde ne-am repezit să mâncăm furnici, prinzându-le cu mâna. Deşi ne cam chinuiam, din cauza flămânzelii, consideram că se merită orice efort şi, chiar, să riscăm înţepăturile lor dureroase. La un moment dat, o maimuţă mai nesătulă de felul ei, luă un pai şi-l băgă în moviliţă, ca prelungire a degetelor sale, scoţând o grămadă de insecte agăţate de băţ, fără a se mai deranja să le prindă. Nu cred că mă înşel dacă admit că acel pai trebuie să fi fost cea dintâi unealtă folosită. Întrucât avem obiceiul de a ne imita semenul, mai ales dacă descopeream la el vreun gest care să ne impresioneze, ne-am luat imediat cu toţii după acea maimuţă, uşurându-ne existenţa. O mătuşă de-a mea cam orgolioasă, adică o altă soră a mamei, nevrând să se lase mai prejos în faţa ingeniozităţii rudei sale, puse mâna pe un par şi-l aruncă într-un cocotier, doborând cu ajutorul lui câteva nuci pentru a ne potoli setea.

Dar licoarea fructelor nu ne putea stinge chinuitoarea arşiţă din gâtlejurile uscate, astfel că instinctul ne mâna spre fluviul ce străpungea inima junglei, ca un pumnal înfipt pe furiş. Ne apropiam speriate, cu multă prudenţă, atente fiind la orice mişcare sau sunet, ce ar fi putut trăda prezenţa vreunei fiare stând la pândă. Nu aveam altă opţiune decât de a ne învinge teama şi să ne adaptăm cu repeziciune situaţiei. Era un calcul cât se poate de simplu: dacă mai exista o şansă de a supravieţui, încumetându-ne să bem apă, de sete muream cu siguranţă. Din păcate, socoteala din copac nu s-a potrivit cu aceea de pe mal. Astfel, norocul nu a surâs unei maimuţe nătăfleţe, care a întârziat prea mult prin apropierea fluviului, fiind vânată de un crocodil enorm. Înspăimântate de soarta tragică a semenului, ne-am refugiat într-un arbore de prin preajmă, de unde încercam să speriem prădătorul, urlând şi agitându-ne prin copac. Dar, degeaba, nimic nu o mai putea scăpa din fălcile înfricoşătoarei reptile pe sărmana rubedenie. Mai mult decât atât, crocodilul nici nu se sinchisea de prezenţa noastră, plescăind de fericire, după care dispăru brusc, aşa cum şi apăruse, în străfundurile apelor învolburate cu tot cu pradă. Acum, când vă povestesc despre această tragedie, sunt sigur că aţi uitat cu toţii cât de greu făceam rost de o gură de apă. Şi nu mă refer doar la magazinele ale căror rafturi sunt burduşite cu felurite licori! Gândiţi-vă că e plin oraşul de localuri, în care poţi să-ţi potoleşti

setea după cum îţi pofteşte inima, consumând pe săturate bere, vin, vodcă, whisky, sucuri, apă minerală sau plată..., o gamă extrem de variată de băuturi despre care nefericita maimuţă nici nu-şi închipuia că vor putea fi inventate. Ce s-ar mai fi bucurat ştiind că poate să se adape liniştită în aer liber, adică pe o terasă! Nu era deloc pretenţioasă, aşa că n-ar fi cerut decât un pahar cu apă simplă, fără cuburi de gheaţă sau măcar pai, şi s-ar fi aşezat pe un scaun într-un loc mai retras. Dacă ar fi ajuns să trăiască aceste clipe de viaţă, cred că rubedenia mea s-ar fi declarat cea mai norocită făptură de pe planetă. Eu aş fi înţeles-o perfect şi nu aş fi bănuit-o de prefăcătorie, amintindu-mi cât de greu era să bei în mod civilizat. Întotdeauna se găsea câte un hipopotam să tulbure apa, bălăcindu-se zgomotos, şi chiar să o murdărească fără ruşine. Nu puteai să-i faci absolut nimic, căci în acele vremuri nu existau instituţii de protecţie a sănătăţii publice şi a consumatorului, unde, ca în prezent, poţi să reclami orice nesimţit, ce poate fi amendat şi chiar azvârlit în temniţă pentru obrăznicia lui. Nu vă mai zic şi de înghesuiala de pe mal, când turme de zebre, bivoli şi antilope, turbate de sete, nu aşteptau la rând şi se băgau în faţă, călcându-te între copite sau, dacă te împotriveai, luându-te în coarne. O lipsă crasă de educaţie din partea acestor dobitoace necuviincioase, pe care, din păcate, o întâlneam şi la unele din rubedeniile mele. Un astfel de comportament nu poate decât să te îngrozească, uitându-te în prezent la manierile alese întâlnite la diferiţi semeni care merg la teatru sau filarmonică, deşi unii, amintindu-şi de traiul dus în junglă, nu se pot abţine să nu horcăie sau clefăie în mod intenţionat în timpul spectacolului. Se pare că ţin să atragă neapărat atenţia lumii prin manifestările lor primitive de maimuţă, pentru a-şi face remarcată prezenţa, iar jurnaliştii să consemneze evenimentul. Cu toate acestea, nu permit nimănui să le spună că ar fi nişte necivilizaţi, astfel că pentru a-şi etala vasta lor cultură generală se pun imediat să-ţi recite din memorie nişte versuri ori să-ţi citeze niscai cugetări filozofice.

*

Deşi pierdusem doi membri ai grupului de primate, cărora, spre ingratitudinea ei, contemporaneitatea nu vrea să ridice în memoria lor, un monument al eroului necunoscut din junglă, ne-am înapoiat satisfăcuţi la adăposturile din liane. Întrucât mâncasem şi

băusem cât să ne considerăm a fi sătui pentru o zi, ne puteam îngriji în continuare de cea mai frumoasă preocupare a noastră în timpul liber şi care a format primul nostru hobby. Nu ştiu cum o să reacţionaţi când vă voi spune că mă refer la faptul a ne despăduchea unii pe alţii, curăţindu-ne blănurile murdare..., îndeletnicire ce, din păcate pentru perpetuarea autenticilor obiceiuri tradiţionale, a dispărut în timp, deoarece s-au inventat soluţii împotriva paraziţilor. Dar, pe atunci era un moment aşteptat cu nerăbdare, căci ne permitea să ne cunoaştem, unindu-ne în faţa primejdiilor ce ne ameninţau de pretutindeni. Am putut şi eu să aflu că ne înrudeam cu toţii, formând o impresionantă familie. Când ne simţeam în siguranţă, ne ţinem de giumbuşlucuri, caraghioslâcuri, ghiduşii sau nici nu ştiu cum să le zic, pentru a descrie nişte fiinţe extrem de neascultătoare. De fapt această joacă neastâmpărată era un soi de pregătire, dezvoltându-ne capacităţile pentru a supravieţui în mediul ostil, atât pentru a ne procura hrana, cât şi pentru a ne feri de lighioane. Era o plăcere deosebită pentru maimuţe să privească la odraslele lor puse toată vremea pe şotii, chinuindu-se fiecare să se întreacă pe sine în născocirea de năzdrăvănii, ce umpleau de veselie jungla. Nu puteau sta locului măcar o secundă, fugărindu-se în permanenţă printre liane şi făcând o larmă cumplită.

Din nefericire, clipele minunate petrecute alături de cei dragi nu durară prea mult, căci pe neaşteptate bătuse ceasul despărţirii. Într-o zi, unchiul, cam agitat de felul său, aşa cum îi şede oricărui maimuţoi de teapa lui, reuşi să se impună în cadrul grupului, bătându-i crunt pe ceilalţi masculi, pe care-i trimise în pribegie prin lume. După ce isprăvise cu aceştia, constatând că mă cam maturizasem şi de acum aş putea să-mi port singur de grijă, se luă şi de mine. Mă uitasem spre mama adoptivă, căutând o urmă de speranţă, şi, deşi ştiu că ar fi vrut cumva să mă salveze, căci ne ataşasem unul de altul între timp, nu avea curajul să-l înfrunte pe agresorul turbat, temându-se să nu împărtăşească aceeaşi soartă.

Aşadar, unchiul, care până atunci îmi fusese ca un tată, mă alungă de acasă, fără nici o urmă de remuşcare, împreună cu restul fraţilor şi verilor mei. Izbucnirea sa violentă surprinse pe toată lumea, mai ales că e vorba de un maimuţoi destul de pirpiriu, care aproape tot timpul fusese nevoit să se supună celorlalţi masculi din

grup. Nu-i exclus ca frustrarea ori, poate, disperarea să-l fi împins a săvârşi un asemenea gest. Cheia succesului său a constat în a ne lua pe toţi pe nepregătite, lovindu-ne cu parul mătuşii, folosit la doborârea nucilor de cocos. Astfel, până să ne dezmeticim ce se întâmplă cu adevărat, ne trezisem departe de sălaşele noastre din lianele junglei. Unchiului meu, totuşi, sunt nevoit să-i recunosc o calitate importantă: inventase arma, cum i s-a zis mai târziu, adică un teribil instrument care-i permitea să-şi domine semenii. Oricum, se pare că aşa era normal să se întâmple, căci în pribegie am mai întâlnit asemenea oropsiţi, alungaţi de la sânul familiei de nu ştiu ce fel de rude violente, ce n-au ezitat să ni se alăture. Desigur, era în interesul tuturor, pentru a ne mai uşura din greaua povară ce ne apăsa, de a fi împreună, ajutându-ne unii pe alţii cum puteam fiecare. Aglomeraţia de prin copaci, ticsiţi cu tot soiul de rude belicoase şi papagali scandalagii, ne făcuse existenţa un calvar.

Între timp, fără a şti să vă zic exact cum anume, s-au petrecut lucruri stranii cu natura, astfel că jungla s-a transformat treptat într-o vastă câmpie, peticită pe alocuri de câţiva copaci. Ne trezisem scufundaţi într-o mare de iarbă deasă şi înaltă, de unde nu puteam zări fiarele pregătite a ne devora. Aşa că a trebuit să renunţăm la a mai merge în patru labe şi ne-am pus a umbla numai pe cele două membre inferioare, ştiinţific vorbind, adică în picioare, pentru a observa împrejurimile unde s-ar fi putut adăposti vreo dihanie periculoasă şi pentru a ne putea feri întreg corpul de bătaia necruţătoare a soarelui. Nu vă mai spun că mersul biped era şi cel mai eficient pentru a ne deplasa prin împrejurimi, întrucât o perioadă, până ne-am acomodat definitiv cu această poziţie inedită, ne-am dus traiul şi pe sol, dar şi prin copaci. Stăteam prin arbori nu doar în amintirea vieţii superbe de maimuţe pe care am trăit-o atâta vreme, dar şi pentru a ne putea feri în continuare de lighioane. Însă, până la urmă, ne-am făcut curaj să înfruntăm jivinele, punându-le chiar pielea pe băţ, după cum o să vă povestesc mai încolo, dar, probabil, sunteţi în cunoştinţă de cauză cu acest lucru, admirându-vă cureaua şi pantofii din piele de şarpe ori de crocodil, în funcţie de preferinţe, sau blănurile de leopard şi de tigru ale soţiei, care stau aranjate în şifonier.

Astfel, după cum vă spuneam, ne-am dezvoltat cu prioritate membrele inferioare, mult mai trebuincioase în noua aventură

terestră, în dauna celor superioare, căci nu ne mai erau de folos la a ne aburca prin copaci. A fost primul semn al extraordinarei noastre capacităţi de a ne adapta la mediu şi vorbesc în cunoştinţă de cauză, gândindu-mă cum reuşesc acum să trăiesc într-o lume ce aduce, mai degrabă, cu jungla pe care am părăsit-o cu mult timp în urmă. Întâlneşti pretutindeni inşi ce ţin neapărat să se comporte aidoma sălbăticiunilor, dar nu orice fel de lighioane. În special, aceşti oameni se străduiesc din răsputeri să imite dihănii precum hiena sau şacalul. Te adulmecă şi dacă simt că eşti vulnerabil, se aşează cu răbdare la pândă şi, când te surprind într-un moment de slăbiciune, se năpustesc asupra ta fără nicio remuşcare. Este vorba despre o amplă strategie a unor indivizi de a reuşi să se impună în cadrul societăţii, devorându-şi semenii... Ca să nu fie acuzaţi de canibalism, preferă să se dea jivine, motiv pentru care unii ţin să-ţi mulţumească atunci când le recunoşti această calitate, chiar dacă le-o spui pe un ton jignitor.

Experienţa vieţii trăite împreună cu familia de primate în junglă ne-a învăţat să imităm tot ce era util pentru a supravieţui. De aceea, nu ne-am sfiit să folosim parul mătuşii şi al unchiului ca unealtă şi armă, deopotrivă, astfel încât membrele superioare s-au transformat în mâini. Însă mult mai important a fost demonstraţia faptului că ne însuşisem succesele primei noastre revoluţii, constând în invenţiile rubedeniilor, care le străfulgeraseră mintea într-o clipă sublimă, posedată de o poftă nebună de a gusta viaţa din plin. Aşa s-au manifestat cele dintâi semne ale inteligenţei şi, probabil, nu-i exclus ca totul să fi izvorât dintr-o pură imaginaţie a unor fiinţe speriate de ostilitatea înconjurătoare, nevoite să se refugieze în felurite închipuiri despre o lume mai îngăduitoare. Dar aceste sărmane făpturi, mânate de un puternic instinct de a trăi, şi-au refuzat cumplita soartă hărăzită de natură şi s-au hotărât a lupta să vieţuiască, iar pentru a izbândi, au conştientizat că nu au decât să încerce a-şi transforma visele în realitate. Vă daţi seama că nu ne rămâne decât să modelăm universul după puterea noastră de înţelegere, care în timp a devenit tot mai complex. Aşa ceva se datorează faptului că la întrebările simple, pe care ni le puneam din cauza unor cumplite temeri, ce ne frământau, reuşisem să găsim nişte răspunsuri tot mai complicate. De aceea, cred că nu există o jignire mai dureroasă decât aceea de a nu ni se recunoaşte forţa

creativităţii, deşi suntem dispuşi să facem un compromis, admiţând că inventivitatea a fost stimulată, mai ales, de frica pe care urgiile naturii le-a dezlănţuit asupra noastră. Nu ştiu cum o să reacţionăm dacă, vreodată, vom realiza că, totuşi, întreg universul e guvernat numai de un principiu clar, deşi, ştiind adevărul, ne-am căznit să întocmim o sumedenie de legi obscure, mereu interpretabile. Din toată suferinţa agitaţiei, s-ar putea să ne consolăm doar cu materializarea imaginaţiei abundente în diferite lucruri, pentru a refuza chinuitoarea zădărnicie. Aşa au apărut operele artistice pe care ne-am străduit chiar să le adunăm pe toate la un loc, numit muzeu, unde contemplăm de fapt zbaterea sufletească a trecerii vremelnice a omului prin lume.

Uitându-ne spre vastele întinderi, am descoperit cu surprindere că spaţiul, unde ne duceam existenţa, era mult mai cuprinzător decât ne închipuisem. După câte spuneam, poziţia bipedă, adoptată de nevoie, ne dezvăluia noi dimensiuni ale locului ce ne încadra viaţa. O astfel de constatare ne înfricoşase peste măsură, deoarece am conştientizat că puteam fi înconjuraţi din orice direcţie de primejdii, existând o multitudine de posibilităţi pentru fiare de a se ascunde şi a se năpusti asupra noastră pe neaşteptate. Atunci trebuie să fi fost momentul decisiv când, în imaginaţia noastră, şi-au făcut apariţia tot soiul de monştri înspăimântători care ne bântuie şi astăzi. Adevărul e că părusem atât de mici, iar tot ceea ce ne înconjura, fie că era sau nu tangibil, atât de mare. Din acest motiv, devenise vital pentru noi de a controla acest spaţiu ostil, aşa că într-o zi, pândit fiind de o jivină flămândă, de disperare, un membru al grupului a pus mâna pe o piatră şi a aruncat-o spre sălbăticiunea pregătită să se ospăteze pe seama lui, lovind-o în moalele capului. Lighioana mai făcu un salt şi când ajunse în faţa lui, sigură că-l înşfacă, se clătină şi se prăbuşi moartă. Izbânda confratelui ne-a încredinţat că aveam şanse de a supravieţui, numai că asta presupunea să ne comportăm aidoma jivinelor. Aşa că hazardul făcu să dobândim dintr-o dată o calitate dublă în mijlocul naturii: eram nu doar nişte simple prăzi, ci şi prădători. De altfel, găsisem pentru grupul nostru o nouă preocupare, ce-şi fixase ca scop deosebit de important pentru existenţa lui: vânătoarea. Această inedită calitate, pe care ne-am însuşit-o mai mult de necesitate şi mai puţin de plăcere, ne-a

permis a ne completa meniul în mod regulat, fără a mai fi nevoiţi a fura carnea de la jivinele înspăimântătoare, riscând a fi transformaţi pe loc în trofeu de vânătoare. Ne-am apucat a consuma proteine animale destul de frecvent, mai ales că în unele zone unde am călătorit nu se găseau fructe proaspete tot timpul. Ulterior, am constatat cu surprinderea că includerea cărnii în dietă, ne-a dezvoltat capacităţile intelectuale şi chiar ne-a transformat fizic, devenind mai atletici. Vă daţi seama că fără să suferim prefacerile de care vă vorbesc, nu am fi avut posibilitatea de a răscoli tot pământul, din vârfurile munţilor până în străfundurile oceanelor..., şi eu să stau acum să scriu un fel de roman despre întâmplările stranii din viaţa unei făpturi oarecare, iar voi, eventual, să-l citiţi, ori, dimpotrivă, sa preferaţi a juca şah cu prietenii pe internet.

Dar revenind la piatra aruncată spre perfida sălbăticiune flămândă, trebuie menţionat că acest lucru simplu ne revoluţionase existenţa şi din alt punct de vedere. Am conştientizat cu toţii că tocmai gestul disperat al semenului ne demonstrase faptul că imensitatea spaţiului în care ne trăiam din greu viaţa, alături de pericole închipuite şi reale, putea fi controlat prin intermediul unor proiectile. Nu voi exagera cu nimic atunci când voi spune că această piatră azvârlită în ţeasta seacă a lighioanei a reprezentat primul avans tehnologic al umanităţii faţă celelalte specii. În timp, preocupările ştiinţifice întreprinse pe această direcţie de cercetare, ne-au îndrumat către rezultate impresionante, evoluând spre suliţe, praştii, arcuri cu săgeţi şi puşti, din care s-a dezvoltat o gamă variată, tunuri de felurite mărimi şi rachete nimicitoare... Şi toate acestea, când te gândeşti, doar pentru a ne înfrânge teama faţă de un spaţiu presupus ostil. Spaima cumplită ne-am învins-o prin dorinţa de a cunoaşte vidul, de unde se revărsau nenorocirile, şi de a-l stăpâni, astfel că am răspuns chemării irezistibile a depărtărilor. Însă, poate că nu vrem să admitem, dar groaza de necunoscutul întinderilor ce se derulau continuu în faţa ochilor, ne-a împins să supunem totul. Astfel, am ajuns să exterminăm orice făptură care nu doar ne ameninţa existenţa, vrând să se ospăteze pe seama noastră, ci ne făcea într-un fel sau altul concurenţă pentru hrană.

*

Un impact extraordinar asupra condiţiilor noastre de viaţă a avut-o nu doar arma despre care v-am povestit, ci şi domesticirea

focului. De fapt, totul a fost o întâmplare fericită, petrecută în toiul unei nopţi ploioase, când acelaşi individ, cam ghinionist de felul lui, era fugărit de o rudă a jivinei ucise cu piatra. Nu ştiu exact să vă spun dacă lighioana vroia să se răzbune ori era flămândă sau dorea şi una şi alta în acelaşi timp. Oricum, chiar în momentul când să-l înhaţe, semenul se împiedică şi se prăbuşi. Disperat, întinse mâinile în toate direcţiile, căutând o bâtă, un bolovan ori ceva asemănător ca să fugărească sălbăticiunea. În apropierea lui, tocmai luase foc un copac, aprins de un fulger rătăcitor în noapte. Nu găsi nimic prin împrejurimile sale, aşa că îmboldit de frică, se apropie de rug, apucând, într-o clipită, un băţ ce ardea, îndreptându-l spre dihanie. La vederea focului, bestia s-a speriat şi se îndepărtă, casând pojghiţa beznei cu urletele sale înfiorătoare. Dar, binefacerile îmblânzirii acestui element al naturii, de care ne simţeam fascinaţi şi, deopotrivă, înfricoşaţi, nu se reduceau doar la a ne feri de lighioane, ci şi la a ne încălzi în vremurile friguroase. Apoi, hazardul făcuse ca un membru al grupului, în timp ce trebăluia prin jurul focului, să fi scăpat o bucată de carne în flăcări. Întrucât risca să rămână flămând, se repezise spre fleică şi, arzându-se la degete, reuşise să scoată carnea, astfel apărând friptura în viaţa noastră, ce presupunea un mod de preparare al mâncării mult mai gustos şi sănătos...

Acum, când vă povestesc toate acestea, e posibil ca această rubedenie a mea să-şi petreacă timpul printr-un restaurant şi în timp ce înfulecă un grătar suculent să se gândească la importanta sa descoperire pentru omenire. Să ştiţi că a depus memorii la toate instituţiile publice din ţară şi străinătate, solicitând să i se recunoască meritele referitoare la invenţia fripturii, fapt ce, în opinia sa, constituie echivalentul oricărei descoperiri geografice şi revoluţii tehnologice! Nimeni nu îndrăzneşte să-i confirme valoarea descoperirii în această privinţă, fiindcă se zvoneşte că rubedenia mea, intenţionează să pretindă oamenilor doritori să mănânce friptură, să-i plătească o taxă pentru fiecare porţie, căci se folosesc de invenţia sa. Deoarece reclama că-i sunt încălcate flagrant drepturile omului, fostul maimuţoi a apelat la numeroase organizaţii de profil care au refuzat să-l sprijine. Însă se pare că respingerea cererii de către membrii asociaţiilor, sprijiniţi de reprezentanţii autorităţilor, se datorează faptului că atât unii, cât şi

alţii sunt amatori de a face, vara, câte un grătar, riscând să devină din cauza lui nişte vegetarieni. Totuşi, se impune a preciza că motivarea oficială a refuzului a constat în eventuala afectare a timpului liber acordat oamenilor, ce nu mai au posibilitatea de a se recrea într-un mod plăcut, după zile de serviciu epuizante. Se mizează pe ideea că mai toată lumea se îngrămădeşte în week-end să meargă la iarbă verde, unde, amintindu-şi de traiul dus printre lighioane, se manifestă ca adevăraţi carnivori, răpunând mititei, cârnăciori, frigărui şi câte şi mai câte. De aceea, s-a invocat necesitatea menţinerii unei stări de relaxare pentru a permite refacerea fizică şi psihică, şi, implicit, să influenţeze pozitiv capacitatea de muncă a omului. Desigur, s-a insistat pe acest raţionament, evidenţiindu-se că astfel se va evita apariţia unor premise care să primejduiască stabilitatea economică a societăţii umane..., un dezechilibru cu numeroase repercusiuni sociale şi politice.

Din păcate, în acele vremuri nu gândeam atât de profund la tot soiul de lucruri complicate ce ne-ar fi periclitat viaţa, ci ne limitam la chestii mult mai simple de care depindea existenţa noastră. Astfel, trebuia să fim vigilenţi ca în nopţile friguroase, vântul şi ploaia să nu ne stingă focul, deoarece fiarele de abia aşteptau să profite de aceste momente, pentru a-l răpune pe unul dintre noi. Ne trezea strigătul disperat al victimei care se pierdea în beznă, urmat de răgetul victorios al bestiei. După un timp de cumplită înfrigurare distingeam în depărtări luptele feroce dintre fioroasele sălbăticiuni pentru vânat. Într-un târziu se aşternea liniştea în zgomotul groaznic de înfulecat carne şi de ros oase al prădătorilor. Dar poate că nu ar trebui să mai insist asupra unor astfel de amănunte neplăcute, întrucât ştiu că mulţi dintre dumneavoastră retrăiesc aceste momente, fiind bântuiţi, câteodată, noaptea de cumplite coşmaruri.

Din acest motiv, am fost nevoiţi să îmblânzim o lighioană drăgălaşă, ce ne tot dădea târcoale. Odată după un ospăţ mai copios, i-am aruncat acestei jivine nişte resturi, pentru că era cam flămândă. De atunci am rămas nedespărţiţi şi oricât am încerca să scăpăm de prezenţa ei, n-avem niciun sorţ de izbândă. Lighioanei, cunoscută sub numele de câine, i s-au trasat sarcini clare de a ne avertiza, prin lătrat, de prezenţa animalelor ce ne pândesc şi chiar,

în măsura posibilităţilor, să ne ferească de bestii. Deşi nu prea mai am nevoie de potaie căci nu mai are împotriva cărei dihănii să ne apere, aşteaptă să fie hrănită în continuare, devenind un soi de asistat social. Această jivină domesticită poate fi recunoscută şi prin modul cum îşi manifestă recunoştinţa, dând din coadă şi lingând mâna stăpânului. Încă din vremurile de demult, simpatica jigodie avea năravul, de care nu a putut fi dezvăţată nici până în prezent, de a se furişa în casă, aşezându-se direct în pat, murdărind aşternutul. Nu s-a stabilit nici măcar acum, în pofida progresului înregistrat în toate domeniile ştiinţifice, dacă jivina îşi enervează stăpânul cu sau fără intenţie. Oricum, potrivit ultimilor studii efectuate în materie, faptul că nu se ruşinează defel când este descoperită, lăfăindu-se în mijlocul cearceafului sau a plăpumii, dând veselă din apendicele terminal şi privind blând spre stăpânul său, neînţelegându-i pornirea mânioasă asupra sa, relevă că e vorba de o făptură inocentă.

Însă rezultatele cercetărilor ştiinţifice nu au convins pe toată lumea, motiv pentru care guvernul şi parlamentul, de comun acord cu societatea civilă, au decis să se iniţieze o amplă dezbatere pe această temă la nivelul opiniei publice, urmată de un proces dedicat jivinei pângăritoare de aşternut uman. Dar se pare că potăile nu vor scăpa tocmai ieftin întrucât foarte curând va urma şi judecata lor pentru vina de a ascunde papucii stăpânului. Totuşi, se încearcă a se face o distincţie între lighioanele care fură încălţămintea omului pentru a o roade şi dihăniile ce o folosesc pe post de toaletă. În acest ultim caz, gravitatea faptei săvârşite contra demnităţii fiinţei umane i-a determinat pe câţiva semeni să se gândească la eutanasierea jivinelor necivilizate. Într-o seară, chiar prin oraş au mărşăluit nişte legiuni de hingheri, purtând torţe aprinse şi îngânând cântece războinice. Au atacat javrele de pe străzi, deşi erau fără de stăpân, deci neavând împotriva cui greşi... Nimeni nu a avut curajul să protesteze, fiindcă risca să fie acuzat că acţionează contra demnităţii umane şi se opune prosperităţii omului, având în vedere, de pildă, cât de trebuincioasă este pielea jigodiei pentru... marochinărie.

Dumneavoastră, probabil, vă spuneţi aparte că nu-i cine ştie ce scofală şi că totul nu-i decât o exagerare! Dar sunt nevoit să vă previn că veţi fi contrazişi întrucât aveţi o viziune deosebit de

limitată asupra lucrurilor. Am văzut o emisiune cu nişte specialişti ce au demonstrat utilitatea luării unor asemenea măsuri. De exemplu, v-aţi gândit că, fără a pune pielea acestor lighioane pe băţ, ramura industrială de care vă pomeneam ar putea să dea faliment? Nu prea cred..., şi chiar îndrăznesc să afirm că, potrivit cercetătorilor, nici nu v-aţi imaginat dimensiunea consecinţelor dezastroase pe care le implică un astfel de lucru pentru umanitate. După cum ştiţi falimentul va atrage după sine, în mod inevitabil, disponibilizări masive de personal. Ajungem să vorbim despre şomaj, adică ne referim la un factor cu potenţial destabilizator care determină marşuri de protest, greve, revolte, răscoale, războaie civile, culminând cu teribila conflagraţie mondială. Aşa că nu vă rămâne decât să împărtăşiţi punctul de vedere al specialiştilor ce preferă să sacrifice javrele pentru a preveni tensiuni socio-politice şi economice, generatoare de conflicte militare pe mapamond în care eventuala utilizare a bombei atomice ar fi fatală pentru omenire...

Am uitat să vă spun că între timp, perfecţionarea organizării grupului a presupus şi adoptarea unui sistem de comunicare între membri săi. Iniţial ne foloseam de tot felul de gesturi, agitând degetele şi mâinile în toate direcţiile posibile. Ulterior, obosind de cât ne sforţasem a ne face semne, ce adesea nu exprimau în mod clar voinţa, ne-am dat seama că mult mai uşor şi eficient era să comunicăm prin sunete..., aşa că articulându-le, am inventat un soi de cuvinte, dacă îmi permiteţi să le spun astfel, şi ne-am pus a vorbi între noi. Dar să ştiţi că, totuşi, această inovaţie a avut şi o latură negativă întrucât a făcut posibilă apariţia bârfei, care a luat proporţii îngrijorătoare având în vedere apariţia presei scrise, a descoperirii telefonului, radioului, televizorului şi internetului. Nu cred că veţi fi uimiţi când vă voi spune că aproape toată lumea a fost târâtă în procese de injurii şi calomnie, încât orice persoană a devenit un fel de curiozitate dacă nu a fost chemat măcar în calitate de martor la un asemenea proces. Cuvântul a devenit o armă teribilă, căci am auzit pe mulţi că preferă să fie bătuţi, decât ocărâţi.

Nu trebuie, totuşi, să omitem că limbajul ne-a permis să dezvoltăm o strategie de cooperare pentru a asigura stabilitatea grupului din care făceam parte. Astfel, am putut să ne coalizăm şi

să luăm măsuri severe faţă de membrii ce manifestau un comportament agresiv, izolându-i. Desigur, pe parcursul istoriei, pe indivizii care preluau puterea şi ţineau neapărat să devină tirani, am fost nevoiţi să-i suprimăm, pentru a-i împiedica să-şi transmită genele, perpetuând apucăturile lor violente. Iar treaba merge strună, căci după milenii de luptă cu tot soiul de regimuri autoritare şi chiar, în ultima vreme, totalitare, am reuşit să instaurăm democraţia ca formă de organizare a societăţii interne.

Dacă suntem paşnici în cadrul propriei colectivităţi nu înseamnă că nu avem o plăcere deosebită de a ne război cu diverse comunităţi, pe care le considerăm inamice dintr-un motiv mai mult sau mai puţin întemeiat. Ne enervează când observăm că alţii deţin un lucru care ne este folositor şi suntem nevoiţi să i-l smulgem cu forţa, dacă nu se înduplecă să ni-l dea nesilit. Însă, atât în ochii noştri, cât mai ales ai lumii, bănuitoare şi foarte sensibilă când e vorba de asuprirea celor mici de către alţii mai mari, trebuie să ne justificăm cumva violenţa, fundamentând-o pe invocarea unei cauze nobile de care depinde, chipurile, însăşi existenţa noastră. De aceea, ne uităm cu insistenţă în oglindă, străduindu-ne să identificăm calităţi deosebite pentru a putea să pretextăm exterminarea duşmanilor, care din aceste motive devin nişte degeneraţi. De altfel, ne punem a rescrie istoria până când găsim un argument de a ne ataca semenii, inventând chiar evenimente ce s-ar fi petrecut pe vremea când eram doar nişte maimuţe. În ritmul acesta, se preconizează că vom ajunge în curând să ne ocupăm de presupuse războaie desfăşurate între dinozauri, din care am descinde fără tăgadă. Sau să pretindem că suntem deţinătorii valorilor absolute de adevăr şi dreptate, care spre asigurarea progresului întregii umanităţi, îl vom impune tuturor, chiar de va fi să-i constrângem. Dar momentan vom începe numai cu unii, de regulă cu vecinii, în timp ce alţii vor mai aştepta o vreme. Desigur aceştia din urmă vor mai umbla prin întuneric, lipsindu-i de lumina noastră călăuzitoare până când vor poseda ceva ce să ne intereseze. Aşadar, a născoci un motiv plauzibil de conflict pare a fi o chestiune mai dificilă decât a purta războiul însuşi.

Acest fapt îmi aminteşte de situaţia din fragedă pruncie când, din păcate, pământul se cam aglomerase, astfel că s-au iscat certuri aprige între diverse grupuri învecinate. Disputele vizau

spaţiul ca loc care asigura resursele necesare, nu neapărat unui trai îmbelşugat, ci doar supravieţuirii. Deoarece fusese pusă în discuţie o chestiune de însemnătate capitală, de care depindea însăşi supravieţuirea fiecăruia, situaţia conflictuală a evoluat rapid într-o adevărată bătălie. Din punct de vedere istoric, l-am putea califica, fără teama de a greşi, ca fiind primul război civil. Nu a ezitat nimeni a recurge la forţă, întrebuinţând teribilele arme de vânătoare împotriva semenilor, chiar dacă acesta presupunea a-l suprima. În timp, perfecţionarea uciderii aproapelui şi a rudelor lui a fost revoluţionată, astfel că de la o simplă bâtă neprelucrată sau piatră neşlefuită s-a ajuns la pumnal, suliţă, arc cu săgeţi, sabie, pistol, puşca, tun, tanc, crucişător, submarin, elicopter, avion şi rachetă nucleară. De altfel, s-a procedat la realizarea unui cadru organizat de suprimare a fiinţei umane, prin decapitare, crucificare, spânzurătoare, ardere pe rug, tragere pe roată, ghilotinare, pluton de execuţie, cameră de gazare, scaun electric, injecţie cu otravă, şi câte şi mai câte descoperiri ingenioase. Văzând toate acestea, nu cred că poate îndrăzni cineva să afirme că omul nu este o fiinţă lipsită de imaginaţie şi, mai ales, că nu a progresat.

Însă nu v-am spus nimic despre instrumentul cel mai terifiant: lagărul, care ucide spiritual individul, transformându-l într-un animal sfârşind agonizant prin epuizare psihică, într-un fel de uitare de sine. Interzicându-i să gândească, sistemul concentraţionar reuşeşte să deposedeze omul de orice fel de libertate reală şi chiar închipuită. Iar pentru a-l ţine ocupat, este supus unui program de reeducare prin muncă silnică. E adevărat că se mai întâmplă ca individul să fie incapabil a se adapta şi, în final, să sucombe, însă vina îi revine în exclusivitate fiindcă preferă să moară decât să renască, adică să se elibereze de ceea ce este vechi şi să evolueze spre un om nou. Grozăvia lagărului constă în faptul că poate fi aplicat pentru exterminarea unor mase întregi de oameni ce îndrăznesc să cugete ori să viseze altfel decât statul ori chiar o singură persoană care îl reprezintă şi pretinde că-i interpretează voinţa, fiind trimisul lui printre cetăţenii de rând.

N-are rost să vă relatez mai departe, căci ştiţi şi dumneavoastră că după acest prim război teribil de care v-am spus, s-au succedat foarte multe alte conflicte tot mai crâncene, încât am ajuns să trăim cu teama că următoarea conflagraţie va fi şi ultima.

O apăsătoare vinovăţie pluteşte pe deasupra capetelor tuturor, însă fiecare este preocupat ca istoria să consemneze că responsabilitatea pentru catastrofă trebuie să şi-o asume altcineva, deşi un astfel de detaliu s-ar putea să nu intereseze, deoarece s-ar putea să nu mai supravieţuiască nimeni cataclismului atomic. Dar totul s-a petrecut atât de repede de când am început să vă povestesc, încât nici nu-mi dau seama când a zburat timpul, şi chiar vă mărturisesc că, din acest motiv, am impresia, câteodată, că s-ar putea să nu fi fost decât vis. Nu vă pot spune cu exactitate dacă a fost o reverie, gândindu-mă la aventurile extraordinare ale semenilor, care s-au încumetat a înfrunta, în numele unui ideal, tot soiul de pericole şi prejudecăţi, sau un înspăimântător coşmar, amintindu-mi de bătălii sângeroase, când fiecare s-a străduit, mânat de cruzime şi fanatism, să-şi răpună aproapele. Oricum, pot spune că în niciun caz n-a fost vorba de un vis banal şi că, exceptându-i pe sinucigaşi, nimeni nu poate pretinde că s-a plictisit, după cum nu se poate spune că am dus-o cu toţii într-o distracţie continuă. Această combinaţie stranie între spiritul aventurier şi cel războinic, ce a descătuşat sentimente şi forţe contradictorii înăuntrul fiinţei, pare să fi fost reţeta perfectă pentru progresul înregistrat, care ne-a împins pe vârful civilizaţiei atinse în prezent.

2. Am să las memoria să se odihnească, pentru a mă bucura de roadele civilizaţiei ce abundă în jurul meu, şi, întrucât sunt lihnit de foame, mă năpustesc în bucătărie. Ţinta mea precisă este frigiderul, contemplat de orice fiinţă, nu neapărat umană, mai ales atunci când este plin. În ladă, stau îngrămădite, formând un uriaş ciorchine, nişte legături de ceapă amestecată cu roşii, din care străbat vârfurile unor castraveţi. Un dreptunghi multicolor surprins de retina oculară, sensibilizată de amestecul de nuanţe, dar incapabil să-mi potolească nesaţul, aşa că nu-mi rămâne decât să scotocesc în continuare cu privirea după ceva mai consistent. În lumina artificială, mi se revelă conturul pătrat al unui pachet de unt, având colţul decupat de lama cuţitului, precum şi forma cilindrică a batonului de salam. Un borcan cu măsline care plutesc în derivă şi o pungă adăpostind un cub de brânză sunt înghesuite de un platou cu specialităţi. Într-un colţ al etajerei, un castron acoperit pe jumătate cu o farfurie se străduieşte să ascundă capul jupuit al

unui miel sacrificat, ce mă ţintuieşte cu ochiul său negru şi rece, întipărindu-mi chipul. Mi se pare că mă pândeşte, urmărindu-mi orice mişcare, iar senzaţia este atât de puternică încât, pentru o clipă, mi se taie respiraţia. Îmi revin din strania încremenire şi continuu să surprind figura geometrică rezultată din clădirea perfectă a unor conserve de peşte. Alături zace, pe o tavă, un tacâm de pui eviscerat, care încearcă să răzbată folia de plastic ce-l înfăşoară, umflându-şi pieptul. După câteva secunde căutătura ochiului îi identifică şi resturile într-o pungă: capul îngheţat şi ghearele încleştate, pregătite a fi azvârlite unei potăi spre a fi devorate. În congelator, se mai află şi niscai pachete cu muşchi de vită, de unde transpare o culoare roşiatică, a cărei nuanţă intensă reuşeşte să străpungă pojghiţa argintie a gheţii. Se distinge şi un imens cotlet de porc, care îşi etalează grăsimea printr-un imens strat gălbui.

E plin de carne şi, gândindu-mă la cât de greu făceam rost pe vremuri de niscai banane, spre care ne cocoţam tocmai până în vârful copacilor sub privirile hămesite ale leopardului, crocodilului şi pitonului, ce aşteptau răbdători să greşim un singur pas pentru a se putea îndestula pe seama noastră..., acest fapt ar trebui să ne dea un sentiment de linişte şi satisfacţie. Nu cred că ar trebui să ezităm a afirma că suntem îndreptăţiţi să ne declarăm nişte cetăţeni fericiţi, întrucât am ajuns să trăim astfel de momente înălţătoare pentru evoluţia speciei umane, culminând cu umplerea frigiderului de carne, ceea ce ar putea însemna sfârşitul istoriei conflictuale şi începutul unei ere de pace absolută a omenirii. Nimic nu mai poate justifica războiul într-o epocă a îndestulării totale şi veşnice, chiar dacă, în ultima perioadă, s-au înregistrat scumpiri considerabile la hamburgeri, sandvişuri şi sucuri, ca urmare a creşterii preţului la petrol şi gaze naturale din cauza războiului izbucnit în zonele de extracţie. Această situaţie complexă ce implică dezlănţuirea apocalipticelor forţe militare, consumând uriaşe resurse umane şi materiale, are rostul de a menţine un climat de stabilitate în societate, prin asigurarea unui meniu complet în restaurante şi bistrouri. Nimeni nu îndrăzneşte măcar să se gândească la haosul ce s-ar produce dacă angajaţii s-ar enerva pentru că nu şi-ar satisface pe deplin pofta de mâncare în pauzele de masă din timpul serviciului. Se presupune că întreg sistemul administrativ,

industrial, agricol şi financiar-bancar ar putea fi ameninţat de colaps din acest motiv. Din păcate, cazul este complicat şi de existenţa unor invidioşi pe bunăstarea şi fericirea lumii ce nu ne lasă a ne bucura cu adevărat de clipele paradiziace pe care le trăim în prezent. Luându-şi nasul la purtare, ranchiunoşii se apucă a scrie prin ziare că nu ştiu ce fel de viruşi ucigaşi sălăşluiesc prin alimente, aşteptând să ne răpună fără milă şi avertisment.

Într-un interviu prezentat la ştirile tv, un renumit cercetător de talie mondială, venindu-i muştarul la nas, a promis că va sesiza factorii abilitaţi pentru a lua măsuri împotriva acestor zavistnici şi va declanşa o amplă campanie în presă de demascare a lor. Chiar a ţinut să acuze autorităţile statului de incompetenţă pentru că nu intervin împotriva elementelor provocatoare, dându-le urgent peste nas, ca să stopeze toată agitaţia primejdioasă. După părerea lui, asemenea indivizi, ce vor să inducă o stare de neîncredere faţă de bunăstarea omenirii, trebuie să fie întemniţaţi sau daţi pe mâna poporului adunat în piaţa centrală, pentru a-i judeca. Spera ca nu cumva să scape cu viaţă, adăugând că exemplul necruţătoarei furii naţionale ar trebui să constituie un avertisment pentru toţi pizmaşii ce nu-şi văd de lungul nasului şi îndrăznesc să pună în discuţie foloasele progresului înregistrat cu atâta trudă de umanitate până în prezent. Regreta profund mai ales incapacitatea mişcării artistice de a sesiza importanţa clipei istorice, evocând-o printr-un tablou înfăţişând măcar un congelator burduşit cu pachete de carne de vită, de porc, de pui..., dar mai ales nişte salam, costiţă şi pastramă, pentru a se evidenţia nivelul avansat de prosperitate şi, implicit, de civilizaţie, dat fiind că e vorba de produse obţinute pe calea procesului tehnologic.

Apoi, l-am mai văzut şi la o emisiune tv în care strâmba din nas, declarând că sunt arhipline muzeele cu picturi reprezentând nişte tăvi cu fructe banale şi orătănii sacrificate, care se găsesc prin livada şi curtea oricărui gospodar, sau de vânat, ce sălăşluieşte din abundenţă prin pădurile patriei. Evidenţia pericolul la care vor fi expuse generaţiile viitoare, întrucât nu vor avea posibilitatea de a compara istoria fericită a prezentului cu trecutul anevoios nu doar al omenirii, ci şi al naţiunii, prin simpla contemplare a tablourilor de prin muzee. Dacă pictorii din urmă cu nu ştiu câtă vreme au ajuns renumiţi, înfăţişând o banală fructieră cu un măr, o pară şi un

ciorchine cu struguri sau cam aşa ceva, pentru că atâta avea omul prin grădină..., artiştii contemporani, care au frigiderele pline, ar deveni faimoşi pentru totdeauna, dar numai să dorească să se apuce de treabă. La un moment dat, înfuriindu-se peste măsură, îi făcu proşti, fiindcă nu sesizează oportunitatea de a fi celebri, profitând de un asemenea prilej favorabil de afirmare, care li se scurge pe sub nas. E supărat pe aceşti plasticieni de neînţeles întrucât, deşi se pare că sunt conştienţi de îndeplinirea misiunii lor artistice, refuză consacrarea în mod vădit, invocând nu ştiu ce fel de crize personale şi chiar ale umanităţii. Din acest motiv, le-a scos pictorilor pe nas faptul că sunt fie suspecţi, devenind un soi de complici deoarece, în mod intenţionat, nu surprind în tablouri astfel de realităţi istorice..., fie pur şi simplu sunt nişte incapabili.

Criticile formulate de renumitul cercetător au fost preluate de presă şi supuse dezbaterii publice. Iniţial, lumea nu prea ştia ce să creadă în legătură cu situaţia apărută, fiind oarecum indiferentă. Dar ulterior, datorită insistenţei mas-media de a prezenta cazul, care ţinea morţiş să pretindă că populaţia nu trebuie să fie dusă de nas, aceasta a început să-i bănuiască pe artişti că ar pactiza cu ranchiunoşii. În urma anchetelor jurnalistice efectuate, s-a stabilit că invidioşii ar fi tocmai nişte specialişti în nutriţie, care în calitatea lor de reprezentanţi ai unor institute prestigioase trebuie să vegheze la sănătatea populaţiei. Descoperirea senzaţională a determinat opinia publică să se gândească la existenţa unei conspiraţii, prin infiltrarea de trădători la cel mai înalt nivel şi sprijiniţi de mişcarea artistică naţională. Deoarece au nasul de ceară, atât politicienii, cât şi reprezentanţii societăţii civile s-au supărat şi pe sculptori, pe care i-au bănuit că ar face parte din grupul de complotişti. Li s-a sugerat că ar fi avut posibilitatea să-şi probeze nevinovăţia realizând un monument, imortalizând progresul înregistrat de omul care trăieşte pe aceste meleaguri. După numeroase dezbateri, s-a concluzionat că statuia cea mai reprezentativă pentru numeroşi cetăţeni constă în înfăţişarea unei gospodine care se pregăteşte să-şi bage nasul unde fierbe o oală. S-a ţinut a evidenţia misterul care ar fi învăluit monumentul, atât timp cât oala ar fi fost acoperită. Astfel, fiecare ar fi avut posibilitatea de a-şi imagina ce-i pofteşte inima şi, mai ales, stomacul despre ceea ce se prepară sub capac: ciorbă, tocăniţă de

cartofi, sarmale, varză călită, fasole, mazăre şi câte şi mai câte bunătăţi. De asemenea, s-a apreciat că şi determinarea identităţii persoanei ar fi amplificat enigma, întrucât fiecare îşi putea imagina gospodina în postură de soţie ori de amantă. S-a mai insistat asupra faptului că nu-i exclus ca unii dintre cetăţeni, în timp ce admirau statuia, să fi fost străfulgeraţi de un moment de inspiraţie şi să-şi fi descoperit vocaţia de poeţi şi chiar de filozofi. Ar fi putut lua fiinţă un curent de gândire şi creaţie literară care să proslăvească autenticele valori naţionale.

Sculptorii, ridicând nasul, au încercat să se apere şi au pretins că un asemenea monument ar fi determinat confuzie în rândul populaţiei, atât timp cât nu se ştie cui aparţineau oala şi mâncarea. În concepţia lor, poate mai grav e faptul că această stare ar fi încurajat tot soiul de manifestări primejdioase ale unor concetăţeni, care nu se pot abţine să-şi vâre până la urmă nasul în chestiuni ce nu-i privesc. Au continuat, declarând că ar fi urmat un haos de neimaginat, care ar fi favorizat instaurarea anarhiei, periclitându-se astfel însăşi existenţa statului şi chiar a societăţii. Dar sculptorilor le-a căzut nasul, întrucât clasa politică şi opinia publică au ţinut să precizeze la unison că proprietatea vasului şi a gătelii reprezintă un detaliu nesemnificativ pentru artă, putând fi interesantă doar pentru justiţie. Desigur, s-a admis că ar putea fi vorba de competenţa instanţelor internaţionale, dacă s-ar fi dovedit că ţara s-ar afla în litigiu cu alt stat în legătură cu dreptul de stăpânire a oalei şi mâncării. Totodată, s-a adăugat că important pentru mişcarea artistică este de a surprinde belşugul care se revarsă peste locuitorii acestor plaiuri, după ce au fost nevoiţi secole de-a rândul să îndure o foamete crâncenă din cauza vicisitudinilor.

Dar afacerea a luat amploare de-abia în momentul în care presa a semnalat faptul că nici măcar istoricii nu au reuşit, prin cărţile scrise, să surprindă momentul înălţător al prosperităţii depline trăite de popor alături de întreaga omenire. Împotriva lor s-a dezlănţuit o furtună de critici vehemente, dată fiind imensa responsabilitate pe care aceştia şi-o asumă prin calitatea lor de interpreţi ai trecutului pentru descifrarea prezentului şi mai ales al viitorului. S-a ajuns să se pretindă chiar de anumiţi jurnalişti, care s-au metamorfozat brusc în specialişti, că în toate operele lor nu au

făcut decât să scoată panglici pe nas, inducând naţiunea într-o gravă eroare. De aceea, din punctul lor de vedere, se impune numaidecât o rescriere a istoriei atât a umanităţii, cât şi a naţiunii de către autorii care nu s-au compromis. Diverşi analişti de presă, comentând pe marginea subiectului, au concluzionat că o cauză explicativă a comportamentului istoricilor ar putea să o constituie pretinsa lor superioritate. Mai exact, este vorba de aroganţa rezultând din supraestimarea exercitării profesiei, încât au ajuns să-şi închipuie că nimeni din ţară nu-i de nasul lor. Acest fapt a convins pe multă lume de culpabilitatea istoricilor, astfel că au urmat clipe neplăcute pentru aceştia, fiind supuşi oprobriului public. Desigur, nu au lipsit bănuielile referitoare la apartenenţa lor la grupul de complotişti format din nutriţionişti, pictori şi sculptori.

Indignarea populaţiei s-a accentuat în momentul în care, în mod logic, mass-media a pus în discuţie calitatea îndoielnică a manualelor şcolare de istorie, având în vedere incompetenţa probată a autorilor. A fost momentul declanşator al unei avalanşe de cereri către autorităţi, formulate de numeroşi părinţi îngrijoraţi de educaţia propriilor copii, prin care se solicita luarea unor măsuri radicale. Întrucât reprezentanţii statului au conştientizat că procesul necorespunzător de instrucţie a odraslelor privind trecutul patriei şi al lumii afectează viitorul naţiunii şi al omenirii, au dispus concedierea tuturor istoricilor şi rescrierea acestei materii. Aplicarea hotărârii nu se dovedise deloc o sarcină uşoară, căci societatea întâmpinase greutăţi încă din clipa în care trebuiau desemnate nişte persoane care să se ocupe de reinterpretarea evoluţiei speciei umane, în general, şi a poporului, în particular. S-a stabilit ca în niciun caz noii specialişti să nu provină din rândul vechilor istorici, considerându-se necesară alegerea unor cetăţeni fără nicio legătură cu metodele de lucru greşite ale acestor incompetenţi dovediţi. De altfel, s-a convenit ca, pentru eliminarea oricărei suspiciuni referitoare la legăturile cu vechea şcoală de istorie, noii autori de manuale şi cărţi în materie să fie numiţi din cadrul altor domenii de studiu, urmărindu-se pe cât posibil să nu existe nicio conexiune interdisciplinară. În scopul accentuării originii lor sănătoase, nu doar din punct de vedere profesional, ci şi social, s-a propus ca aceştia să nu aibă nici grade de rudenie cu persoanele cărora trebuie să li se substituie. Totodată, la insistenţa

societăţii civile, pentru a nu se mai repeta niciodată greşelile trecutului, evitându-se alegerea unor cetăţeni trufaşi, s-a dispus ca la viitorii istorici să li se poată ajunge de către oricine la nas. În acest sens a fost realizată o prăjină standard de către autorităţi cu ajutorul căreia se măsoară distanţa de la sol până la organul de miros şi respiraţie al fiecărui candidat.

În ce priveşte rescrierea istoriei, s-a hotărât ca evenimentele să fie reinterpretate ţinându-se seama de anumite directive. Astfel, referitor la evoluţia speciei umane şi chiar a naţiunii, s-a recomandat a se evidenţia rolul deosebit de important jucat în devenirea omului nu doar a creierului, ci în special a... nasului. S-a arătat că dezvoltarea organului olfactiv a permis omului să adulmece prada şi pe prădător, satisfăcându-şi tot soiul de nevoi instinctuale. E vorba nu doar de siguranţă personală şi mâncare, ci şi de reproducere, deşi în acest ultim caz nu s-a stabilit exact cine este vânător şi cine – vânat, în cadrul cuplului. De altfel, s-a demonstrat că un popor cu un miros rafinat este capabil să simtă din vreme care naţiune îi este prietenă şi care îi este inamică, chiar dacă făţiş, chipurile, se declară aliată. Nu s-a uitat, firește, de minunatul obiect care a făcut posibilă declanşarea întregii afaceri: frigiderul plin de carne. Debaraua ultramodernă, datorită echipării sale cu tehnologie, urmează să devină simbolul reprezentând împlinirea visului omului de animal sătul, fără să fie nevoit a se război, pentru hrană, contra lighioanelor şi a semenilor. Acest fapt îl determină să fie mai paşnic, umanizându-se cu adevărat, adică transformându-se într-o făptură superioară aşa cum se pretinde. Nu trebuie neglijat nici faptul că frigiderul burduşit va demonstra că, în pofida cumplitelor vitregii, naţiunea a supravieţuit timpului..., şi mai mult decât atât, a progresat, dat fiind că acest obiect va întruchipa toate revoluţiile politice, sociale şi industriale ale lumii pe care şi le-a însuşit cu succes pe parcursul istoriei tumultoase.

Deoarece măsurile radicale mulţumiseră clasa politică, mass-media şi societatea civilă, pentru că le-au scos istoricilor fumurile pe nas, s-a hotărât ca astfel de metode de numire în funcţie a specialiştilor, precum şi de reinterpretare a disciplinelor, să se aplice tuturor domeniilor de activitate de pe întreg cuprinsul ţării.

*

Dar zgomotul cu ultrasunete ce mă avertizează că ţin prea mult deschisă uşa frigiderului îmi întrerupe firul poveştii. De altfel, pomenind de atâta mâncare, mi se face o cumplită foame, care îmi roade necruţător pereţii stomacului. Aşa că apuc la repezeală, dintre cutiile şi sticlele înşirate la întâmplare pe raft, o bere, după care dau fuga la un dulap din bucătărie, turnându-mi pe farfurie, un maldăr alb-gălbiu de popcorn uleios, şi mă duc grăbit în dormitor unde mă prăbuşesc în fotoliu. Arunc o privire, în treacăt, spre oglinda dulapului, însă, zărindu-mi chipul, mă sperii de propria înfăţişare întipărită pe foiţa de argint a sticlei.

Am omis să vă zic că, pe parcursul evoluţiei mele, am suferit câteva prefaceri fizice destul de importante... Nu mai sunt deloc o făptură gheboasă şi jimbată, acoperită cu blană, cu nişte urechi şi mâini imense, aşa cum îmi cunoşteam chipul, reflectat în luciul apei, căci m-am transformat din maimuţă în om. Ah, cât sunt de zăpăcit..., am uitat să vă spun că mi-a dispărut şi mândreţe de coadă, la care am renunţat cu toţii încă de pe vremea când ne apucasem a vieţui numai pe pământ. Adevărul este că, dacă prin arbori, ne ajuta să ne menţinem echilibru în timpul salturilor prin aer dintr-un copac într-altul, pe sol, ne încurca grozav. Nu puteam sta în şezut, când vroiam să ne odihnim, iar adesea, mulţi semeni erau răpuşi de leopard, tocmai pentru că-i înşfăca de coadă, în timp ce-i vâna.

Nu cred că greşesc dacă voi susţine că abandonarea apendicelui terminal al posteriorului trebuie să fi fost prima transformare fizică din evoluţia devenirii din maimuţă în om. Un imens sacrificiu, s-ar putea zice, în condiţiile în care, prin aceasta, s-a renunţat, într-o măsură oarecare, la frumuseţe de dragul confortului şi al siguranţei personale. A fost o pierdere uriaşă chiar şi pentru ştiinţă, întrucât cercetătorii nu mai pot valorifica aplicarea unui criteriu decisiv în stabilirea, pe baze teoretice, a superiorităţii între diversele rase umane..., adică să precizeze fără echivoc care dintre grupurile de nefericiţi alungaţi de prin copaci e mai mintos şi arătos. Aşa că sunt nevoiţi să se mulţumească având la dispoziţie doar culoarea pielii în determinarea calităţilor fiecărei rase. E mult prea puţin în elaborarea unui studiu serios, întrucât trebuie să se fundamenteze pe un singur element, mai ales că s-au găsit şi nişte

teribilişti care se bronzează intens prin expunere îndelungată la razele solare, cu scopul de a-i induce în eroare pe oamenii de ştiinţă. Afacerea pare să scape total de sub controlul autorităţilor, mai ales că pe piaţă au început să se comercializeze nişte creme suspecte care dau pielii culoarea bronzului natural. Dar situaţia s-a agravat, bănuindu-se că e vorba de un complot, atunci când au apărut chiar cabinete de bronzare cu ultraviolete, ce au împânzit ca o reţea întreaga ţară.

Vă daţi seama, dacă fiinţele umane îşi păstrau cozile, la care au renunţat din motive pur egoiste, atunci specialiştii şi-ar fi bazat cercetările pe doi factori şi reuşeau, negreşit, să stabilească exact care fiinţă umană este mai frumoasă şi mai deşteaptă decât celelalte! Efectele pozitive ale unui asemenea fapt sunt neîndoielnice, fiindcă aplicarea în practică a unei astfel de teorii nu ar fi permis falsificarea istoriei. Se ştie că e plină lumea de tot felul de impostori, ce vor să restrângă din drepturile unor popoare în detrimentul altora, lăsându-le atârnate de gât, ca nişte pietre de moară, doar obligaţii împovărătoare de executat faţă de umanitate! Din acest punct de vedere, oamenii de ştiinţă par să fi fost îndreptăţiţi să susţină că abandonul cozii a fost sursa multor nenorociri pentru oamenii moderni, ca urmare a imposibilităţii determinării pe cale ştiinţifică, deci în mod paşnic, a superiorităţii unor rase şi a inferiorităţii celorlalte, ceea ce ar fi făcut orice război între popoare o absurditate. Astfel, de lungimea şi grosimea cozii, în coroborare cu nuanţa pielii fiecăruia, ar fi depins supremele victorii pentru unii şi înfrângerile totale pentru alţii. Iar, dacă îmi amintesc exact, afacerea a pornit de la unchiul meu irascibil care ne alungase de acasă, şi fiind prea aglomerat în mediul arboricol, a trebuit, împreună cu fraţii şi verii mei, să ne facem un rost pe sol.

În pofida acestei situaţii delicate pentru oamenii de ştiinţă, totuşi există şi cetăţeni, cum ar fi de exemplu politicienii, care s-au declarat mulţumiţi de faptul că s-a renunţat la apendicele terminal al posteriorului, întrucât le creează o stare de disconfort, dat fiind că nu le place să fie călcaţi pe coadă de către jurnalişti. De asemenea, miniştrii au argumentat că o astfel de lepădare era chiar necesară din motive igienice, mai ales când ziariştii nu se pot abţine să-şi vâre coada prin tot soiul de treburi care nu-i privesc. De aceea nu au ezitat de a le solicita medicilor să se pronunţe în

această chestiune esenţială. Gândindu-se la aprobarea bugetului pentru sănătate, doctorii au susţinut fără şovăială poziţia clasei politice şi chiar nădăjduiau că, pentru sprijinul acordat, să li se suplimenteze fondurile. Se părea că afacerea cozilor era un prilej nemaipomenit pentru a presa factorul politic să aloce sume de bani substanţiale care să asigure tratarea bolnavilor din spitale ca nişte autentice fiinţe umane, îndopându-i cu medicamente pe săturate. Întrucât s-a pus în discuţie sănătatea cetăţeanului, s-au autosesizat numeroase direcţii de profil şi chiar protecţia consumatorilor, care a declarat că nu va permite în nici un caz un asemenea atentat la însăşi existenţa naţiunii, şi sugerând că ar fi indicat să fie sesizată justiţia pentru a se pronunţa în acest caz.

Deoarece ne tragem din maimuţe, fiind predispuşi imitării semenilor, şi infractorii au ţinut să-şi exprime satisfacţia faţă de abandonarea cozilor, referindu-se la poliţişti şi procurori. După vreo câteva zile de tăcere deplină, reprezentanţii organelor de cercetare au ţinut o conferinţă de presă, cu participarea unor specialişti din ţară şi străinătate, precizând că lepădarea apendicelului în cauză va favoriza arestarea hoţilor, tâlharilor şi criminalilor ce vor să-şi ia... coada la spinare ori să şi-o facă tip colac. Au fost prezentate şi nişte planşe foarte interesante cu privire la coada infractorilor, pentru a nu exista niciun echivoc. Aşa că, după aceste dezvăluiri senzaţionale, toată mass-media a consemnat la unison că meciul dintre hoţi, cu referire, firește, la tot soiul de delincvenţi, şi vardişti s-a terminat la egalitate.

Nu vă mai spun că nici măcar scriitorii, despre care lumea îşi imagina că sunt mai deosebiţi, nu s-au putut abţine de a se amesteca în rezolvarea importantei probleme de interes naţional, gândindu-se la criticii literari, pe care i-au acuzat că din cauza lor trag mâţa de coadă..., astfel că operele lor nu sunt recunoscute la adevărata valoare şi, implicit, remunerate corespunzător. Dar intervenţia poeţilor şi prozatorilor a fost cât se poate de nefericită pentru aceştia. Au fost criticaţi de către întreaga societate civilă că punctul lor de vedere, care ar trebui să fi fost edificator pentru opinia publică, date fiind pretinsele calităţi intelectuale, nu a produs decât confuzie, întrucât nu este vorba de coada oricărei lighioane, ci de însăşi apendicele terminal al omului. Desigur, câţiva jurnalişti, care dau frecvent din coadă la diverşi politicieni şi

oameni de afaceri, s-au gândit, stimulaţi de stăpânii lor, că, în calitatea lor de câini de pază ai democraţiei, sunt îndreptăţiţi să latre la scriitori, acuzându-i că, în mod intenţionat, au indus în eroare opinia publică, pentru a-l umili pe simplul cetăţean. De fapt, potrivit ziariştilor, afişând o pretinsă superioritate intelectuală, scriitorii au dorit să ironizeze opinia publică în legătură cu această preocupare esenţială pentru trecutul, prezentul şi viitorul umanităţii, constând a răspunde la întrebarea tulburătoare: a avea sau a nu a avea coadă? În scopul evidenţierii caracterului duşmănos al scriitorilor, s-au prezentat şi nişte fotografii compromiţătoare, înfăţişând câţiva poeţi care, chipurile în timpul exerciţiului funcţiunii artistice, tocmai prinseseră de coadă purceaua sau prepeliţa..., nu s-a stabilit încă exact identitatea lighioanei. Degeaba au încercat câţiva dintre aceştia să se disculpe, afirmând că în pozele incriminatorii erau într-adevăr beţi, dar pentru că se ameţiseră cu recitarea şi compunerea unor versuri sublime...

Decisivă a fost însă intervenţia renumitului cercetător din afacerea frigiderului plin de carne, care, bazându-se pe ample studii, a probat că, omul vorbeşte, iar pisica miaună, aflându-ne deci în faţa a două fiinţe total diferite, între care nu poate exista nicio asemănare. O astfel de demonstraţie, fundamentată ştiinţifică, a convins pe toată lumea. Sub impresia raţionamentului de netăgăduit, materialele de presă acuzatoare au stârnit un uriaş val de proteste în rândul simplilor cetăţeni care, sprijiniţi de felurite organizaţii de apărare a drepturilor omului şi a animalelor cu sau fără coadă, au solicitat instituţiilor abilitate ale statului luarea urgentă a unor măsuri severe. Astfel, organele de cercetare, pentru a preveni o revoltă a maselor împotriva literaţilor, s-au autosesizat şi au demarat o impresionantă anchetă printre scriitori în scopul identificării vinovaţilor.

Deoarece fuseseră jigniţi până în străfundurile sufletului lor sensibil şi cetăţenii care trăiesc la coada vacii, partidele extremiste nu s-au lăsat până n-au organizat ample marşuri în mai toate localităţile mari şi mici. Au ţinut să se manifeste vehement împotriva literaţilor, consideraţi nişte adevărate cozi de topor. S-a cerut ca toate cărţile scrise de aceşti trădători să fie adunate în piaţă, unde să li să dea foc. Nici nu s-a hotărât ceva oficial în această privinţă şi masele populare, a căror furie, autorităţile par să

nu o mai fi putut controla, au incendiat bibliotecile. Numeroşi reprezentanţi ai societăţii civile au luat apărarea gestului cetăţenilor de la coada vacii, evidenţiindu-se că, potrivit cercetărilor în domeniu, cititul oboseşte vederea. De altfel, s-a insistat chiar asupra faptului că prin gestul lor participanţii la manifestări au salvat ţara chiar de la pieire, întrucât exista riscul de a deveni o naţiune de orbi sau, în cel mai fericit caz, de chiori, ceea ce ar fi favorizat acţiunile duşmănoase contra patriei.

Însăşi conducerea statului s-a implicat în desfăşurarea cercetărilor şi a solicitat pedepsirea exemplară a poeţilor şi prozatorilor, declarând că a bătut ceasul judecăţii pentru aceşti infatuaţi, a căror utilitate nu se justifică la nivelul societăţii. Din acest motiv e timpul ca scriitorii să părăsească scena istoriei aşa cum merită, adică... cu coada între picioare. Dorind să-şi arate mărinimia, în cele din urmă, reprezentanţii autorităţilor au decis să le acorde încă o şansă acestor nefericiţi, supunându-i unui program de reeducare în spiritul culturii autentice, învăţându-i pe scriitori, să-şi exerseze talentul în paginile unor reviste pentru adulţi sau de scandal. De abia, după ce îşi însuşeau adevăratele principii ale literaturii, li se îngăduia să profeseze, iar, în funcţie de rezultatele pe care le obţineau în urma susţinerii unor examene dificile, să devină chiar jurnalişti celebri şi formatori de opinie la radio şi televiziune... Dar, până să ajungă la un asemenea prestigiu, au foarte multe de învăţat, mai ales în ceea ce priveşte deprinderea unui vocabular şi a unui comportament extrem de vulgar, ca să fie expliciţi pentru toată lumea şi nu să rămână nişte neînţeleşi aşa cum, de fapt, se pretind întotdeauna. Au existat chiar propuneri de înfiinţare a unor şcoli de reeducare pentru scriitori, în care să fie internaţi o vreme, urmând a învăţa cum anume trebuie să se comporte în societate unde au statutul de toleraţi. De altfel, acuzarea literaţilor a mai reţinut şi concluziile unor studii interesante, efectuate pe această temă, prin care se demonstra că poeţii şi prozatorii desfăşoară o activitate ineficientă din punct de vedere material, neproducând nimic pentru bugetul de stat, iar în loc să conştientizeze că nu sunt decât nişte paria, se apucă a îndemna lumea să viseze, de parcă reveria ar putea să ţină omului de foame şi de sete.

În final, după ani epuizanţi de dezbatere publică, fiecare, dându-şi seama că are ceva de împărţit cu altcineva, a consimţit că a fost în interesul progresului umanităţii de a se renunţa la apendicele terminal în cauză, pentru a nu fi călcat cumva, chiar şi din greşeală, pe el. Astfel, până şi oamenii de ştiinţă, ce regretau sincer dispariţia cozii, au remis un comunicat prin care îşi cereau scuze pentru că se înşelaseră în privinţa oportunităţii păstrării ei şi îşi însuşeau poziţia oficială exprimată de autorităţi. În scopul conştientizării, de către toţi cetăţenii, a semnificaţiei momentului pentru istorie, funcţionarii statului au iniţiat o campanie de presă, culminând cu înălţarea unei statui.

S-a organizat un concurs printre sculptori, iar în cele din urmă, a fost acceptat proiectul referitor la un grup statuar înfăţişând nişte posterioare umane fără coadă, cu indicarea locului cu pricina din care s-a renunţat la apendicele terminal. Inaugurarea monumentului s-a făcut cu fast, în prezenţa conducerii statului şi a reprezentanţilor societăţii civile. În vederea marcării acestui moment deosebit, s-au pus în circulaţie bancnote inedite şi timbre poştale, ce înfăţişau grupul statuar. Monumentul a devenit locul unde se organizează cele mai de seamă evenimente festive, stabilindu-se, chiar, ca în cazul paradelor militare, garda de onoare să întoarcă privirea şi să salute în direcţia lui. Au existat şi câţiva afacerişti care au încercat să profite de situaţie, asociind imaginea firmelor particulare cu statuia în cauză. Dar gestul lor s-a dovedit a fi extrem de neinspirat, dat fiind că autorităţile statului s-au considerat profund jignite, întrucât se urmărea obţinerea unor foloase materiale, de către nişte indivizi, prin exploatarea simbolului naţional. Din acest motiv, afaceriştii respectivi au fost anchetaţi, judecaţi şi condamnaţi la temniţă pe viaţă, precum şi la confiscarea averilor.

Într-o perioadă, furia populară s-a mai domolit şi lumea a început să vorbească despre prozatori şi poeţi cu o anumită compasiune. Cetăţenii îşi spuneau, făcând astfel un compromis, deşi nu vroiau să recunoască acest fapt, că iniţial scriitorii însemnaseră ceva cu adevărat important pentru cultura societăţii, dar ulterior se pare că şi-a băgat necuratul coada. În timp, diverse sondaje ţineau să releve manifestarea unei tendinţe ascendente în ceea ce priveşte cota de încredere de care începeau să beneficieze,

iarăşi, poeţii şi prozatorii la nivelul populaţiei. După ce a văzut că simpatia faţă de literaţi a societăţii civile era în creştere, clasa politică a revenit asupra poziţiei sale acuzatoare, ţinând să precizeze că incapacitatea de adaptare a scriitorilor la realităţile acestor plaiuri se datorează nu ignoranţei, ci aroganţei lor de a-i nesocoti întotdeauna pe oamenii simplii.

De aceea, poporul a fost sfătuit să rămână vigilent în privinţa acestor elemente dubioase, care asemenea unor potăi necredincioase pot să muşte oricând, din nou, mâna stăpânului milostiv. Adevărul e că politicienii se temeau ca scaraoţchi de tămâie ca nu cumva poeţii şi prozatorii să-şi recâştige prestigiul în faţa opiniei publice, după ce de-abia reuşiseră după secole de luptă să-i compromită. Aşa că au făcut şi pe dracul în patru ca să-i discrediteze pe literaţi. Oricum, se pare că obiectivul a fost atins întrucât pe cetăţeni îi încearcă o stare confuză când vorbesc despre scriitori. Astfel, în orice discuţie, deşi încep a-i vorbi relativ de bine, locuitorii acestor meleaguri sfârşesc prin a-i pomeni de rău, spunând că, totuşi, aceştia ar trebui să se ducă naibii.

*

Întrucât, în perioada dezbaterilor publice legate de afacerea cozilor, se pomenise frecvent de necuratul şi implicarea sa în cazul scriitorilor, nimeni nu s-a mirat când se anunţase organizarea unei conferinţe de presă de către o persoană care se recomandase însuşi diavolul. Lumea a părut a fi contrariată, aşteptându-se să vadă un individ încornorat, însă pretinsul scaraoţchi era un om cât se poate de normal, având o servietă jerpelită şi purtând o pereche de ochelari lipiţi. Nu avea nimic din frumuseţea sau hâzenia pe care o întruchipa oricând şi oriunde după cum pofteşte. Era mai degrabă comic, din cauza unui defect de vorbire, fiind, totodată, posesorul unei chelii imense precum şi a unui burdihan atotcuprinzător.

Deoarece transpira din abundenţă, un jurnalist l-a suspectat că ar fi un şarlatan şi a încercat să-l iscodească, întrebându-l dacă nu are nici măcar coadă. Aşa-zisul belzebut a dat un răspuns straniu, spunând că nu vrea să dea de bănuit..., astfel că din tot arsenalul său, a preferat doar să-şi ia o mâţă prăpădită, care, din păcate, s-a rătăcit prin lume. Alt ziarist, ce însă părea convins de identitatea necuratului, i-a sugerat că poate şi-a uitat apendicele terminal prin afacerile politice externe sau interne în care şi l-a

băgat. Individul ciudat se încăpăţâna să afirme că nu vrea să fie în niciun caz recunoscut, mai ales de anumiţi cetăţeni care au asupra lor: cruci, icoane şi tămâie. Înfăţişarea pretinsului diavol, lipsit şi de copite, a nemulţumit profund o femeie care a protestat că a bătut drumul degeaba. Era deosebit de nervoasă că a venit tocmai de peste mări şi ţări pentru a observa cum satana îşi vopseşte şi lăcuieşte unghiile. Îşi aminti că ar mai fi vrut să vadă cum anume se îmbracă, dar trebuie să constate că necuratul umblă în haine de parcă ar fi venit de la plajă, foarte şifonate, şi care nu sunt nici de firmă. Dracul încercă să se apere, zicând că tricoul şi şortul pe care le poartă le-a găsit puse la uscat de vreo gospodină. La auzul explicaţiei, femeia s-a înfuriat, acuzându-l că nu poate fi ceea ce se pretinde atâta vreme cât nu avea o cultură shopping şi dădu chiar să-l bată, dar se stăpâni cu greu.

Reacţia violentă a femeii l-a determinat pe pretinsul diavol să-şi prezinte rapid cauza organizării conferinţei de presă. Astfel, a propus locuitorilor de pe meleagurile unde a poposit să semneze un pact cu diavolul. Conţinutul acestui contract nu trebuia să stârnească îngrijorare pentru că poporul nu avea decât obligaţia să-şi vândă sufletul. Oricum, scaraoţchi insistase să arate că nu-i cine ştie ce scofală atât timp cât nu li s-a cerut să renunţe la case, maşini şi conturi bancare. În schimbul alianţei, conducătorilor acestor ţinuturi greu încercate de istorie li se va da putere să stăpânească chiar întreaga lume, căci după cum se cunoaşte toate împărăţiile aparţin lui belzebut. Astfel, insul ciudat le-a sugerat reprezentanţilor statului că rămân în continuare cârmuitorii unui popor mic, dar care va avea un destin mare, răzbunând toate umilinţele îndurate. Dar pentru a putea beneficia de forţele malefice, naţiunea trebuie să-i fie loială până la capăt în bătălia decisivă care va urma în curând.

Întrucât, vorbind de devotament, nimeni nu părea să fie satisfăcut de această condiţionare, aşa-zisul diavol a dorit să-i încerce pe cetăţeni, interesându-se câte biserici şi mănăstiri se află pe teritoriul unde a poposit. Când i s-a precizat numărul imens al unor asemenea lăcaşuri de cult, satana a oftat prelung. După ce şi-a revenit din vizibila stare de tulburare care-l afecta, individul straniu a ţinut să spună că nu mai înţelege nimic în legătură cu acest popor care devine tot mai ciudat. Astfel, ţinu să precizeze că a venit

personal aici, crezând că fost chemat deoarece în nicio altă parte a universului nu este amintit sub atâtea denumiri felurite şi invocat atât de des. Ca om de afaceri, presupunând existenţa unei oarecare simpatii faţă de persoana lui, s-a gândit că va întâlni parteneri serioşi, alături de care se va putea face o treabă vrednică de renume. Însă era nevoit să constate că, deşi este pomenit atât de frecvent, populaţia nu doar că a îngăduit construirea unui număr uriaş de biserici şi mănăstiri, dar se apucă să participe şi la slujbe religioase. A rămas tăcut pentru câteva momente, după care s-a scuzat pentru a merge la toaletă, promiţând că se va întoarce pentru a-şi continua discursul. Impacientaţi că întârzie cam mult prin closet, cetăţenii s-au pus să-l caute, însă necuratul dispăruse fără urmă. S-au găsit nişte fire de păr smulse din cap în lavoar, presupunându-se că se datorează manifestării unei stări nervoase a individului straniu. Acest fapt nu avea cum să treacă neobservat pentru mass-media care a ţinut să consemneze că persoana respectivă trebuie să fi fost extrem de furioasă din moment ce şi-a permis să se răzbune pe modesta sa podoaba capilară.

Clasa politică fusese deosebit de încântată de propunerea lui şi dorea să iniţieze negocieri cu acesta cât mai grabnic, ca să nu apuce să oferteze vreun stat inamic. Chiar pe căi nu prea oficiale s-au trimis emisari pe tot mapamondul ca să-l găsească, sperând să fi avut doar un moment trecător de rătăcire. Era cât se poate de logic că un eventual sprijin din partea lui scaraoţchi ar fi permis realizarea tuturor intereselor naţionale, slăbind strânsoarea necruţătoare a duşmanilor. S-ar fi realizat un echilibru regional din punct de vedere militar, atât timp cât se putea opune înfricoşătoarei bombe atomice a inamicilor, o armă măcar la fel de temută, dacă nu chiar mai înspăimântătoare: puterea diabolică. În cazul unei eventuale confruntări, istoria ar consemna un război inedit, dar extrem de ciudat, dat fiind, de exemplu, că o divizie de tancuri ar fi fost nevoită să lupte împotriva unei legiuni de vrăjitoare călărind nişte cozi de mătură..., ori, de pildă, că o armată de soldaţi ar trebui să combată o oaste de mâţe şi lilieci. Nici având de partea sa toate forţele supranaturale, nu doar malefice, locuitorii acestor meleaguri nu sunt pe deplin convinşi în şansele de izbândă contra vrăjmaşilor, preferând, totuşi, să nu-i supere cumva, întrucât se pot face mai ai dracului.

Nu trebuie omis faptul că adeseori pentru a supraviețui, lumea de pe aici nu a ezitat să conceapă strategii inspirate din experienţa diavolului. Adevărul e că, pe parcursul timpului, ţara de care vă vorbesc a cam dat de dracul, fiind prea mică pentru o regiune înghesuită de tot felul de popoare ce ţin neapărat să se ambiţioneze, pretinzând că fac o istorie mare. În argumentarea unei astfel de închipuiri, unii şi-au justificat misiunea civilizatoare pe care trebuie să o îndeplinească chiar în numele înălţimii, greutăţii, culorii ochilor şi a părului, în timp ce alţii invocau datele certificatului de naştere, ale diplomelor de studiu sau ale cărţilor de muncă.

Îngroziţi de fanteziile naţiunilor ce o împresurau, locuitorii de pe aceste meleaguri au preferat, deseori, să se facă frate cu dracul până trec puntea. Dar lucrurile sunt mult mai complicate decât par în realitate, întrucât lumea de pe aici obişnuieşte să se pornească la drum cu Dumnezeu înainte şi cu dracul în cârcă! Aşa că pentru cetăţeni important era să aibă grijă pe cine lasă să li se aburce în spinare, întrucât se mai întâmpla să-l caute pe dracul, dar să dea peste tată-său şi să vezi atunci cum se revărsau peste dânşii valuri uriaşe de istorie tumultoasă! Din păcate, nu şi-au exprimat vreodată preferinţa faţă de un anumit tip de diavol, fiind stăpâniţi de frica de a nu greşi. De aceea, populaţia se trezea călărită de tot soiul de draci, a căror apariţie o punea pe seama destinului. Aşadar, se poate spune că viaţa pe care urma să o trăiască naţiunea depindea de cum îi hărăzise soarta de a fi încălecată de un aghiuţă sau de însăşi satana, precum din nefericire s-a petrecut adesea. Numai ultima dată, a îndurat chinuri groaznice şi chiar o parte a sa a fost înstrăinată, iar cei mai destoinici cetăţeni au fost purtaţi până la capătul îngheţat al pământului, unde bulgări imenşi de zăpadă plini de cadavre încep să se rostogolească în univers. Întrucât mai opunea rezistenţă, a fost înfometată şi supusă unor munci istovitoare, fiind epuizată fizic şi psihic în numele unor principii eliberatoare ce-i promiteau să devină un om nou, în schimbul renunţării la vechile sale obiceiuri. Nu şi-a revenit nici în prezent din traumă, iar deosebit de grav e faptul că, oricât s-ar strădui să nu recunoască, încă mai resimte urmele torturii.

E păcălită de diverşi indivizi care din ipocrizie nu vor a recunoaşte că fie din convingere, fie din oportunism, îşi însuşiseră

ideologia diavolului. Aceşti perfizi răspândiţi prin lumea întreagă ţin morţiş să devină şi ridicoli, pretinzând adesea cu înverşunare, din postura de intelectuali autoproclamaţi, că toate nenorocirile pe care satana le-a revărsat asupra omenirii, chiar cu sprijinul lor nemijlocit, nu reprezintă în niciun caz nişte crime oribile. E pur şi simplu vorba de realităţi istorice derivând din cursul normal al evoluţiei speciei umane, chiar dacă s-au petrecut în exclusivitate prin comiterea unor groaznice asasinate morale şi, mai ales, fizice. Câteodată, ipocriţii sunt dispuşi să facă o concesie, recunoscând că săvârşirea unor crime în masă, ce au mutilat pentru totdeauna trupul şi sufletul poporului, ar fi totuşi nişte exagerări, derivând din entuziasmul unor indivizi când au un crez. Desigur, imediat ţin să precizeze că lumea ar trebui să se gândească la faptul că, în fond, această ideologie este bună, chiar dacă se pare că devine rea din moment ce se încearcă punerea sa în aplicare. De asemenea, nu se pot abţine să pretindă că sunt adepţii satanei roşii, şi nu a celei brune, care ar fi şi mai cumplită. Această precizare se pare că a sucit minţile multor oameni, deşi nu există vreo diferenţă esenţială, fiindcă, în cele din urmă, e vorba tot de un drac, indiferent de culoarea sa. Chipurile, dracul roşu nu-i chiar atât de negru, pentru că, spre deosebire de cel brun, mai apropiat de nuanţa lui originală, iubeşte cu adevărat omul, iar dacă se întâmplă să-i provoace vreo suferinţă nu o face decât din prea multă dragoste! Aşa că, în concepţia prefăcuţilor, a învinovăţi de vreo crimă morală sau fizică, satană roşie umanizată înseamnă a acuza însuşi omul.

Nu vă mai spun cât de jalnici devin când se apucă, consecinţă a unui tupeu ordinar ce-i caracterizează, a da sfaturi. Astfel, cu lacrimi în ochi şi ducând mâna la inimă, deplorabilii se pun a amăgi populaţia cu felurite discursuri privind utilitatea amneziei şi amnistiei trecutului pentru a se putea clădi un viitor durabil. Oamenii de pe aceste meleaguri sunt iertători de felul lor, însă, din nefericire, dau crezare şi îndemnurilor la uitare, spunându-şi că nu are rost să-şi încarce memoriile cu o sumedenie de tragedii, atât vreme cât altele şi mai cumplite aşteaptă cu nerăbdare să se producă. Sunt pe deplin convinşi în legătură cu existenţa unei catastrofe iminente, astfel că îşi trăiesc viaţa conştienţi de producerea unui imens dezastru, motiv pentru care au ajuns să se comporte straniu, fiind deosebit de superficiali. De

pildă, sunt în stare să iubească şi să urască, deopotrivă, dar în niciun caz în draci, pe oricine, indiferent dacă le este sau nu cunoscut. Sau un alt exemplu ar fi că nu se gândesc decât la prezent, rămânând indiferenţi la încrâncenările de prin împrejurimi, care ar putea cumva să le influenţe soarta. De aceea, riscă să retrăiască momente dramatice fără să-şi dea seama, ceea ce reprezintă de fapt cumplita nenorocire care s-a abătut dintotdeauna asupra locuitorilor, explicând istoria tumultoasă şi absenţa unui viitor liniar al acestor plaiuri de legendă.

Dezvoltarea unui parteneriat cu dracul de către clasa politică era destul de anevoioasă şi din cauza faptului că autorităţile statului trebuiau să înfrunte opoziţia bisericii. Astfel, preoţii s-au apucat a sfătui credincioşii să nu accepte a plăti cu sufletul, chiar pentru un lucru capabil să rezolve complicatele probleme geopolitice ale ţării. Oamenii erau povăţuiţi să se gândească mai degrabă la lumea de dincolo, unde toate lucrurile de aici, care par să-i strivească sub povara complexităţii lor, devin neînsemnate. Miniştrii şi parlamentarii şi-au dat seama că n-are rost să-şi deterioreze relaţiile cu biserica, mai ales că se apropia campania electorală, fiind indicat să te vadă lumea cum, împreună cu familia, aprinzi o lumânare şi te închini la icoane. Se puteau chiar angaja nişte fotografi profesionişti care să surprindă candidatul cu o faţă smerită în timp ce-şi ţuguia buzele pentru a săruta pios moaştele vreunui sfânt, la care se rugaseră fierbinte de a-l lumina, călăuzindu-l spre totala victorie electorală împotriva neînduplecaţilor săi vrăjmaşi. Aceste imagini contrastau cu unele poze deocheate prezentate de curând de către adversari, înfăţişând personajul respectiv în timpul unui chef la locul de muncă. Adică strângea în braţe o diavoliţă îmbrăcată cam sumar, ce nu îi era în niciun caz soţie, mai ales că nu avea nici buletin de identitate, şi bând dintr-o sticlă care, după etichetă, în mod cert, nu conţinea licori nealcoolizate. Oricum, deşi lumea se va arăta scandalizată, grăbindu-se a-l acuza de imoralitate, într-un târziu, după multă chibzuinţă, reflectând asupra propriei existenţe, aceasta îl va compătimi şi chiar victimiza, criticându-i pe mârşavii care au îndrăznit să nesocotească viaţa intimă a cetăţeanului.

Dar revenind la pretinsul scaraoţchi, întrucât se iscase un scandal faţă de care trebuia luată o măsură concretă pentru a linişti

opinia publică, s-a dispus efectuarea unei anchete în vederea găsirii acestuia. Eforturile depuse de autorităţi, ai căror funcţionari au scotocit tot mapamondul în căutarea insului bizar, au fost zadarnice. Nici măcar atrăgătoarea promisiune de acordare a unei recompense consistente pentru orice informaţie despre aşa-zisul diavol, nu dăduse vreun rezultat. Desigur, au existat câteva persoane care au încercat să-şi însuşească imensa sumă de bani făgăduită, anunţând organele de poliţie că l-ar fi văzut, auzit sau chiar au stat de vorbă cu necuratul. Astfel, prezenţa nefârtatului a fost semnalată de diverşi cetăţeni prin numeroase locuri din ţară, precum la schi în munţi, la plajă pe ţărmul mării, la tratament prin mai toate staţiunile, pe stadion la meciurile de fotbal, la emisiuni radio-tv..., însă cel mai adesea prin parlament, guvern şi sălile de judecată. La un moment dat, autorităţile au dat crezare unei informaţii potrivit căreia scaraoţchi se ascunsese într-un apartament, situat chiar în apropierea sediului poliţiei. Enervate de tupeul insului ciudat, ce părea să-i sfideze pe funcţionarii publici, la ordin, trupele speciale au descins exact în toiul nopţii, pentru a-l surprinde nepregătit. De cum au pătruns, au năvălit peste locatar, fiind nevoite să înfrunte nu atât dârza rezistenţă a acestuia, cât mai ales a unor mâţe care-i scuipau şi zgâriau, arătându-se de o ferocitate nemaipomenită. După o luptă încrâncenată, desfăşurată pe fondul unor urlete şi mieunaturi înfiorătoare, forţele de ordine au biruit, fugărind pisicile agresoare şi imobilizându-l pe stăpânul bestiilor, după ce-l loviseră cu bastoanele şi-i pulverizaseră o cantitate semnificativă de spray lacrimogen între ochi.

Degeaba comandantul trupelor se gândea că va fi gradat la excepţional, urmând a fi decorat de conducerea statului pentru isprava sa, căci locatarul nu se dovedise a fi decât un bătrânel uitat de lume. Moşneguţul a declarat că s-a autodenunţat ca fiind însuşi diavolul, întrucât, neavând pensie, şi implicit rude sau prieteni, murea de plictiseală. Încearcă să se justifice, pretinzând că, după ce a aflat de la ştirile tv despre faptul că întreaga ţară îl căuta pe dracu', s-a gândit că această farsă era unica lui şansă de a vedea cum mai arată omul la faţă după foarte mult timp, întrucât nu mai părăsise apartamentul de câteva decenii. De asemenea, l-a rugat pe şeful trupelor speciale să transmită echipajului de salvare, pe care l-a apelat în urmă cu zeci de ani, că încă îl mai aşteaptă. A chemat

ambulanţa doar ca să vadă chipurile unor fiinţe umane, pentru că exceptând o semiparalizie şi un cancer generalizat, ce-l necăjesc de mult timp, în rest era sănătos tun. Desigur, întrucât statul de drept nu permitea astfel de glume, bătrânelul a fost întemniţat cu tot cu mâţele lui, fiind pedepsit cu ani grei de puşcărie într-un penitenciar cu infractori periculoşi, ca să nu se mai plângă că trăieşte de unul singur.

Deoarece toate cercetările întreprinse nu au putut să lămurească afacerea cu scaraoţchi, anchetatorii au fost nevoiţi să constate oficial că individul bizar s-a dus la dracul în praznic sau chiar la mama lui, fără a se putea stabili adresa unde s-a ascuns. Oricum, a rămas pentru vecie dat în urmărire generală şi chiar s-a procedat la judecarea sa în lipsă. Nu se mai ştie decât că, după mult timp, s-a trimis o scrisoare publică, dar fără a fi semnată şi datată, prin care cineva, se pare că era vorba chiar de insul ciudat sau de o persoană având legătură cu acesta, cerea insistent să nu-i mai fie pronunţat niciodată numele de către cetăţeni. Îndeosebi, pretindea a nu mai fi învinovăţit pentru tot soiul de păţanii unde şi-ar fi băgat, chipurile, coada, sfătuindu-i pe locuitorii acestor meleaguri că ar fi cazul să-şi asume responsabilitatea pentru ceea ce spuneau şi făceau, fără, dar mai ales, cu voia lor.

Interesant este că, povestindu-vă toate aceste întâmplări stranii petrecute nu chiar cu foarte mult timp în urmă, am uitat de foamea cumplită. Astfel, după o singură îmbucătură de poftă, renunţ la popcornul uleios, aşezând tacticos farfuria pe faţa netedă şi lucioasă a biroului în care mâna se oglindeşte în treacăt. În schimb, din cauza arşiţei groaznice din apartament, nu rezist ispitei de a-mi răcori gâtlejul ars de sete cu o bere, care ar putea să-mi ţină chiar şi de mâncare. Îndrăznesc să tulbur liniştea, desfăcând cu putere cutia, pentru ca apoi să-i sorb zgomotos şi pe nerăsuflate întreg conţinutul. Dintr-o dată mă simt moleşit şi, pentru a-mi reveni din această stare, mă hotărăsc să aerisesc odaia.

3. Mă uit pe geam la soarele miezului de vară care-mi invadează camera, ştergând ca un burete urma oricărui contur. În bătaia necruţătoare a razelor, culorile se amestecă, iar lucrurile îşi consumă substanţa, prelingându-se pe parchet. Ciudat, floricelele de porumb plutesc prin aer, înălţându-se uşor spre tavan ca nişte

fulgi de zăpadă, de parcă ar ninge invers prin dormitorul meu. Nu mai sunt în stare nici măcar să intuiesc formele mobilierului ce decupează spaţiul în figuri geometrice neştiute, străpungându-l cu ascuţişul colţurilor sale din care ţâşnesc linii tăioase în toate direcţiile. După câteva momente nu mai deosebesc nimic, fiind învăluit de lumina puternică care se înstăpâneşte peste întreaga încăpere. Simt că mă cufund într-o ceaţă albuie şi fierbinte ce îmi arde nu doar trupul, ci chiar şi organele interne, aşa că mă târâi până la ferestre. În cele din urmă, forţându-mă din răsputeri, reuşesc să le deschid, părându-mi-se că am devenit un cobai, căutând cu disperare ieşirea salvatoare dintr-un glob de sticlă.

Îmi închipui că în curând asupra mea se va năpusti imensul braţ al unui halat alb, iar o mânuşă de plastic va scotoci după mine prin sfera incandescentă. Într-un final, hăituit de degetele unei mâini uriaşe, obosesc şi mă refugiez într-un colţ, unde aştept să se reverse peste mine clipa fatală a experimentului ştiinţific. Nu am la îndemână nicio oglindă ca să mă privesc, dar cred că deja m-am preschimbat într-un rozător. Chiar am senzaţia că sunt acoperit de o blană albă, lucioasă, terminată cu o coadă lungă. Am impresia că mi s-au dezvoltat toate simţurile..., încât am ajuns să mi se pară că aud un gândac umblând nestingherit pe ţevile din scara blocului, că văd cum o molie se îndoapă din ţesătura unei haine şi, mai ales, că miros ce anume fel de meniu s-a pregătit la un restaurant din apropierea casei, unde îmi propun, instinctual, să iau masa, deseară, în calitate de cobai. Încerc să mă deplasez şi mi se pare că alunec pe parchet din cauza unghiilor crescute din nişte labe rozalii, cu ajutorul cărora aş putea mai degrabă să mă caţăr pe la încheieturile pereţilor. Mă şi văd lipindu-mă de pardoseală şi furişându-mă grăbit prin încăpere, în căutarea urgentă a unui loc unde să mă ascund. Într-un final plin de ezitări, dibui un cotlon, pe după şifonier, aşteptând cu răbdare întunericul care să mă învăluie, pentru a-mi masca prezenţa.

Îmi promit că dacă nu găsesc ceva mâncare undeva prin odaie, în semn de protest faţă de un proprietar atât de zgârcit, am să încep să-i rod, pe rând şi cu mult tact, cărţile din bibliotecă. Ştiu că se va enerva şi-mi va întinde o cursă în care să-mi prindă capul în timp ce mă reped să înşfac cubul de caşcaval pus ca momeală. Oricum, pare un om milos dacă vrea să mă răpună năprasnic cu

lovitura fulgerătoare a unei lame ascuţite decât să mă otrăvească, murind lent şi în chinuri groaznice. De fapt, ar trebui să fiu mai realist şi să conştientizez că nu-i convine nici lui să-mi dau obştescul sfârşit printr-un loc inaccesibil şi să-i umplu casa cu o duhoare insuportabilă... Sunt nevoit să mai reflectez în privinţa acestei făpturi ce se doreşte superioară tocmai unei pretinse compasiuni pe care, chipurile, o manifestă nu doar faţă de semeni, ci chiar faţă de animale.

Amintindu-mi de lighioane, inevitabil mă gândesc la faptul că am şi eu o pisică tărcată, care nu ar fi ezitat să se îndestuleze pe seama mea. Chiar dacă ar şti că eu am devenit un rozător..., în mod cert, la cât este de curioasă, ar vrea să se înfrupte din mine ca să simtă gustul cărnii de om. Cu pisica m-am pricopsit într-un mod foarte straniu, la fel cum, de altfel, era şi stăpânul ei care afirma că este însuşi diavolul. Acest individ jalnic, după ce mă acostase în parc pentru a mi se mărturisi, vroia să mă lichideze pentru că, tocmai, îmi încredinţase nu ştiu ce fel de secrete, deşi eu nu-i cerusem nimic. Cu foarte mult noroc am scăpat de bezmetic, însă mâţa lui m-a urmărit prin oraş fără să-mi dau seama, pentru ca apoi să mă trezesc cu ea, taman, în casă. Acum, sunt momentan liniştit, pentru că i-am dat drumul pe afară să se zbenguie, şi sper să o facă din plin, fiind hăituită de vreun câine, care să o urce tocmai până în vârful unui pom. La câte potăi vagabonde umblă fără treabă prin cartier, cred că se va găsi o javră care să-şi umple vremea, ocupându-se şi de mâţa mea, cum de fapt se întâmplă mai tot timpul.

Dintr-o dată, aud nişte lătrături şi groaznice mieunaturi, de parcă s-ar fi iscat un uriaş tărăboi, aşa că mă duc prudent la fereastră să văd dacă mi s-a îndeplinit dorinţa atât de repede. Dar n-apuc, căci, zărindu-mă, un copil aflat la joacă se opreşte brusc şi, după câteva clipe de uimire, se pune a râde cu hohote, arătând spre mine..., motiv pentru care mă retrag pe furiş în cameră, de parcă m-aş refugia în vizuină. Îmi spun că, în cele din urmă, se pare că am devenit un cobai, fapt ce mă determină să cuget la tot soiul de catastrofe care să fi fost în stare să mă transforme într-un asemenea hal. Inevitabil, îmi amintesc de ştirile din presă care, zilnic, se întrec în a prezenta calamităţi înspăimântătoare. Nu-mi dau seama exact ce nenorocire s-a abătut..., dar e posibil ca oraşul sau chiar

întreaga ţară să fi fost prefăcută într-o... junglă. Nu-i exclus să aprind televizorul şi să constat că felurite dihănii care, încercând să vorbească, se pun pe răgit, nechezat mugit, behăit, cotcodăcit..., fiecare după posibilităţi. Mai grav ar fi să asist la transmiterea în direct la o emisiune despre cum se devorează nişte jivine, care, pe vremea cât erau nişte oameni, se stimau reciproc, purtându-şi unul altuia adâncă preţuire.

Dar lucrurile nu pot sta astfel, căci tocmai am observat pe geam un copil râzând de mine, ceea ce înseamnă că s-a petrecut ceva straniu doar cu propria fiinţă, nu şi cu toată lumea. Însă ce anume s-ar fi putut produce într-o zi banală, într-un loc obişnuit şi, în special, unui individ oarecare? Îmi forţez mintea să născocească un răspuns satisfăcător la această întrebare, dar nu-mi rămâne decât să învinovăţesc statul că nu veghează eficient la ocrotirea cetăţenilor săi, mai ales că, în cazul meu, e vorba de un plătitor de taxe şi impozite, din care este retribuită o oaste de funcţionari.

Îmi zic că, momentan, sunt nevoit să încerc să mă adaptez situaţiei şi să amân filozofările pentru mai târziu. E cât se poate de evident că, dată fiind incompatibilitatea condiţiei de cobai cu aceea de pisică, pot să mă consider ca şi scăpat de mâţă, pentru că nu o mai primesc în casă şi n-are decât să-şi petreacă tot restul vieţii în vârful copacului, unde sper că a fost fugărită. Oricum, era cam neastâmpărată şi demult încercam să găsesc un pretext pentru a mă debarasa de lighioană, iar acum cred că am cel mai întemeiat motiv. Totuşi, n-am cum să sărbătoresc pe deplin acest succes mărunt, întrucât realizez că unul dintre vecinii de palier deţine un superb motan. Dacă l-ar ţine închis în apartament, nu ar fi cine ştie ce tragedie, dar, spre disperarea mea, are obiceiul să-l mai lase slobod pe casa scării. Nu-mi rămâne decât să constat că va trebui să-mi petrec restul vieţii în casă. Însă totul nu pare a fi atât de simplu, iar un asemenea gând nu poate să mă mulţumească.

În ce priveşte hrana, n-am decât a mă strădui, ca un autentic rozător, să mă furişez prin spărturile din pereţi în debaralele vecinilor pentru a mă îndestula. Întrevăd şi o oarecare satisfacţie ce ar putea decurge din calitatea inedită de cobai, amintindu-mi că pe scara blocului am nişte colocatari cam antipatici. Sincer să fiu, nu mi-au făcut nimic deosebit, dar modul lor distant de a se comporta, ignorându-i pe ceilalţi, mă enervează, deşi se pretind oameni...,

adică nişte fiinţe sociale. Aşa că am să întocmesc o listă cu priorităţi, în care o să-mi planific activitatea ce o voi desfăşura ca rozător. Astfel, pentru restul verii săvârşi-voi cumplite distrugeri prin apartamentele potrivnicilor, vizând tot ceea ce ţine de mobilier, ţevi şi cabluri. Apoi, la toamnă năpusti-mă-voi cu putere asupra cămărilor vrăjmaşe, ce vor adăposti tot soiul de bucate alese, începând cu zacuscă, murături şi sfârşind cu saci de făină şi de cartofi. Mă voi aproviziona, pentru la iarnă, când înverşuna-mă-voi foarte contra oricărei cărţi, reviste sau ziar al inamicilor pentru a-i priva de plăcerea lecturii în faţa şemineului. Va fi războiul meu şi voi scrie un fel de istorie a scării de bloc în care locuiesc, consemnând încă o pagină glorioasă la cronica faptelor eroice ale omului.

Oricum, preocupaţi de stârpirea rozătorului, vecinii nu vor remarca dispariţia mea, căci se vor gândi că lucrez zi şi noapte până la pensionare..., după cum nici colegii de serviciu nu se vor impacienta de absenţă, gândindu-se că oi fi rămas pe acasă să vizionez un serial celebru despre nimic, ce urmează a se derula nonstop timp de vreo câţiva ani. Cu toate acestea, în mod cert, se vor găsi nişte indivizi care, din lipsă de preocupare, vor pune în circulaţie zvonuri despre mine, şi, inevitabil, voi deveni un caz. Desigur, unul celebru, ce merită a fi rulat ca film serial la televiziune. La început se vor gândi că poate aş avea un necaz, şi ar vrea să mă compătimească, fiind dispuşi să facă absolut orice ca să mă ajute. În cele din urmă, după multă flecăreală existenţială, vor sfârşi prin a mă suspecta că aş fi săvârşit habar n-am ce fel de nelegiuire groaznică şi că mă ascund de lume, încercând să mă sustrag anchetei şi judecăţii. Îmi şi închipui că aflând despre calomnii, mă enervez şi aş vrea să mă duc ca să mă răfuiesc cu aceşti defăimători, însă nu ştiu dacă e nimerit să mă înfăţişez în faţa lor din postura de rozător.

Din moment ce pare că stau aşezat pe un scaun şi privesc pe fereastră pe ascuns, pe după vălul de perdea, înseamnă că nu-i exclus să mă fi transformat într-un cobai uriaş..., deşi, trebuie să recunosc că mă apasă o urmă de regret după zacuscă, murături, cartofi şi făină, conştientizând că nu mă voi mai putea furişa prin debaralele vecinilor. Mă şi văd, ieşind din apartament... şi dând nas în nas cu un vecin, ce se freacă subtil la ochi şi-şi trage pe furiş

nişte palme peste obraz, ca să vadă dacă nu cumva visează. Conştientizând că totul este cât se poate de real, îşi duce, instinctiv, mâna la gură, pentru a se abţine să nu strige. Apoi, cu o prefăcută stăpânire de sine, răspunde la salut de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic special cu mine, şi chiar lasă impresia că ar fi vrut să mai stea de vorbă, însă se grăbeşte. Aşa că, fără a mai privi în urmă, o şterge iute în casă, telefonând urgent la autorităţile publice şi, fireşte, la presă. Într-o astfel de situaţie, nu-mi va rămâne decât să optez pentru varianta de a mă baricada în casă, fiind pregătit pentru o luptă pe viaţă şi pe moarte cu armata de slujbaşi care mă va împresura. Vor încerca să mă ia cu vorba, spunându-mi-se pe un ton prietenos că sunt fie instalatorul, fie poştaşul sau ce le-or mai trece prin minte, dar văzând că nu mă las prins în capcană, mă avertizează că au vrut să se comporte în mod civilizat, iar pentru că mă împotrivesc, sunt nevoiţi să facă uz de forţă. Vor urma clipe de groază când se vor auzi bătăi cu pumnii şi cu picioarele în uşă, după care se va aşterne liniştea, urmată peste câteva momente de o detunătură puternică... Se vor năpusti asupra mea trupele speciale ale jandarmeriei, care o să împrăştie gaze lacrimogene prin apartament pentru a mă anihila, închipuindu-şi că, fiind un animal încolţit, voi opune rezistenţă. Mă voi trezi năucit în lumina puternică a unor reflectoare, legat fedeleş pe un scaun, şi iscodit de o sumedenie de perechi de ochi ai unor oficiali, care mă ţintuiesc, bănuind ceva în neregulă cu mine, dar neştiind să spună ce anume.

Oricum, presa o să le-o ia pe dinainte, apucându-se să relateze că s-a fost descoperit un caz concret care demonstrează că după ce a evoluat din maimuţă, omul tinde să se transforme în lighioană. Se va spune că nu poate fi vorba de vreo influenţă a societăţii, întrucât trăind într-un autentic stat democrat, cetăţeanul nu poate fi constrâns în niciun fel. De aceea, se va concluziona că instaurarea libertăţii depline va presupune că fiecare este slobod să aleagă ceea ce vrea să devină. Degeaba mă voi strădui să demonstrez că totul s-a petrecut independent de voinţa mea şi că s-ar putea ca această metamorfoză să se datoreze tocmai imposibilităţii de a mă adapta mediului social. De altfel, prin protestul meu nu voi reuşi decât să enervez mass-media, care pentru îndrăzneala de a o contrazice, va solicita autorităţilor să-şi facă treaba urgent, punându-mă sub supravegherea atentă a

serviciului de protecţie a animalelor. Firește, pentru a-şi arăta mărinimia, ziariştii vor pretinde ca măsura de monitorizare strictă a mea să fie luată până în momentul când toată lumea va opta să se preschimbe într-o jivină şi, deci, nu va mai fi necesar, căci vom trăi cu toţii ca într-o junglă. Reprezentanţii statului, pentru a face pe placul mass-media, întrucât se află în plină campanie electorală, fără a mai sta pe gânduri o să îmi impună un regim strict privind orarul şi itinerarul pe unde mi se acordă posibilitatea de a circula prin oraş.

Îmi şi imaginez, cum umblând pe labele din spate pe străzi, sunt urmărit de o grămadă de pisici hămesite, care mă pândesc de peste tot, vrând a mă răpune, fără a avea curajul să mă înfrunte în faţă. În ce-i priveşte pe cetăţeni urbei..., de cum mă vor vedea, se vor feri de mine, considerându-mă dezgustător. De altfel, mulţi mă vor acuza că anumit am ales să mă preschimb într-o arătare respingătoare, pentru a-i enerva, producându-le greaţă, vărsături şi dureri de cap. Din acest motiv, mă aştept ca unii să trimită chiar nişte scrisori anonime la deratizare pentru a se dispune stârpirea mea, urmând ca soluţia de exterminare, otrăvire sau împuşcare, să fie lăsată la aprecierea conducerii instituţiei. S-ar putea chiar să se ţină şi un concurs, prin care cetăţenii vor fi invitaţi să-şi dea frâu liber imaginaţiei cu scopul inventării capcanei potrivite pentru a-mi face de petrecanie. Nu-i exclus ca unii mai comozi din fire, dar care vor să se şi distreze, să propună reprezentanţilor statului şi aplicarea de soluţii radicale, precum aducerea unei feline uriaşe de la grădina zoologică sau de prin junglă, pentru a mă vâna.

În vederea asigurării unor venituri suplimentare pentru bugetul local, mai ales pentru mărirea lefurilor puzderiei de funcţionari, autorităţile ar putea organiza chiar un spectacol extraordinar pe stadion. Astfel, se va putea miza pe obţinerea unor fonduri substanţiale din vânzările de bilete, drepturile de televiziune şi din sponsorizările firmelor ce vor să-şi facă reclamă cu prilejul desfăşurării unei lupte dintre un rozător enorm şi tigrul de la zoo. Deşi mulţi vor fi tentaţi să creadă că lupta va fi câştigată dinainte de felină, totuşi analiştii, pentru a ţine lumea în tensiune, vor estima că disputa o să fie destul de echilibrată. În argumentarea opiniilor, vor invoca faptul că eu, cobaiul, aş fi disperat, pregătit pentru o înfruntare pe viaţă şi pe moarte, fiind dotat chiar cu o

sabie şi un scut. Referitor la adversarul meu, tigrul, se va pretinde că n-ar fi tocmai în formă, aflându-se în convalescenţă în urma unei grave toxiinfecţii alimentare, după ce a muşcat laba leului din cuşca vecină, care a vrut să-i fure din porţia de mâncare. Se va da de lucru şi caselor de pariuri, având în vedere interesul deosebit al cetăţenilor pentru un eveniment inedit. De altfel, şi istoricii vor avea posibilitatea să confirme, pentru a nu ştiu câta oară, nobilele origini ale locuitorilor acestui oraş, dat fiind că organizarea unor asemenea evenimente nu poate decât să amintească de obiceiurile glorioşilor strămoşi.

După un timp, repulsia lor se va mai atenua, preschimbându-se într-un fel de curiozitate, moment când unii mai curajoşi vor vrea chiar să mă atingă. Dintre aceşti viteji, se vor remarca mulţi copii, care vor crede că sunt fie scăpat de la circ, fie un personaj de desene animate. În mod firesc, nu vor dispărea cu totul răutăţile, întrucât cetăţenii nu se vor putea abţine a nu face glume care să li se pară foarte bune. Astfel, se vor apuca în urma mea pe stradă sau chiar la telefon, să miaune în batjocură, ori să-mi trimită cadouri de sărbători reprezentând curse pentru şoareci. Mă aştept şi la farse din partea mâţelor de prin tomberoane, care, dându-şi seama că nu mă pot răpune şi fiind prea egoiste ca să coopereze, vor ţine musai, mai ales cele de culoare neagră, să-mi taie calea de fiecare dată. Cele mai îndrăzneţe se vor gândi să mă muşte de coadă sau chiar, aşteptând o clipă de neatenţie, să-mi smulgă din bot niscai mustăţi.

La un moment dat, voi fi compătimit de mulţi pentru situaţia în care am ajuns şi îmi vor face tot soiul de favoruri, cum ar fi, de pildă, să nu mă lase a sta la rând, introducându-mă în faţă la felurite cozi care se formează prin urbe. De altfel, va fi o perioadă destul de prosperă, când şi autorităţile, invocând că statul pe care-l reprezintă are un caracter social, îmi vor acorda gratuităţi pentru transportul în comun, medicamente compensate, bilete de trimitere în staţiuni pentru tratament şi, după dezbateri controversate, o pensie pe caz... de boală, visată de toată lumea. Atunci voi putea să mă plimb nestingherit pe străzile oraşului, stând ca tot omul la o bere pe terasa din centrul urbei şi fără a atrage privirile iscoditoare ale concetăţenilor. Mă şi văd, aşezat la o masă în aşteptarea halbei izbăvitoare de arşiţa setei, cu nişte amici, pentru a dezbate chestiuni importante pentru oraş. S-ar putea spune că voi deveni un

fel de vedetă, existând şi persoane ce vor dori să aibă o amintire cu uriaşul rozător purtător de ochelari de soare, aşa că or să mă roage să-i las să se fotografieze cu mine, chiar dacă ştiu că unii vor să se amuze pe seama mea, scoţându-mi coarne în poză. Cred că va fi rost să încropesc chiar o afacere din toată nenorocirea care e posibil să se fi abătut peste mine, gândindu-mă a deveni mascota oficială a unei organizaţii ori societăţi comerciale! Nu-i exclus ca un eventual succes în acest domeniu să-i determine pe şefii câtorva partide să-mi propună a accepta să candidez pentru funcţia de primar. Îmi şi imaginez campania electorală ce va urma, stabilindu-mi-se întâlniri cu alegătorii, vizite de lucru pe la felurite fabrici şi uzine din oraş, conferinţe de presă şi mai ales confruntări radio-televizate.

Dar să fiu cât se poate de realist, întrucât efemerele clipe de glorie se vor scurge pe nesimţite, astfel că locuitorii urbei se vor obişnui cu prezenţa mea şi vor deveni indiferenţi, fără să li se mai pară cazul meu ca fiind ceva extraordinar, pentru care merită să i se dea o atenţie specială. Din păcate, totul va evolua în defavoarea mea în scurt timp, căci presa, în lipsa unui subiect care să facă niscai vâlvă prin week-end, pentru ca lumea să nu se deconecteze total de la stresul cotidian, va ţine să mă prezinte ca un şarlatan. Se va insista asupra faptului că, în mod intenţionat, am preferat să mă metamorfozez în cobai, apelând la vrăjitorie, pentru a deveni un asistat social de lux. De fapt, acesta nu va fi decât semnalul mult aşteptat de către autorităţi care, în baza expertizei medicale, mă vor considera apt de muncă, aşa că-mi vor retrage toate facilităţile acordate şi o să-mi recomande a mă apuca de lucru asemenea oricărui cetăţean normal. În pofida străduinţei mele de a face o carieră în administraţie, comerţ sau producţie, voi fi conştient că singurul loc unde voi fi acceptat cu deosebită plăcere va fi institutul de cercetări ştiinţifice. Desigur, nu pentru a ocupa funcţia de director sau măcar de specialist în vreun domeniu de importanţă pentru sănătatea omului, ci în calitatea mea de... cobai. Astfel, voi contribui nemijlocit la progresul umanităţii la care voi avea ocazia să-i simt beneficiile chiar pe propria piele.

*

În pofida convingerii ce s-a înstăpânit pe făptura mea, cred că ar trebui să mai fac o încercare, înainte de a mă consola cu

groaznica idee de a mă fi transformat într-un rozător de laborator. Mă încurajez şi îmi pipăi chipul cu mâinile, răsuflând uşurat, căci în locul unui bot ascuţit al un cobai terminat cu mustăţi lungi, cum mă aşteptam să descopăr, îmi dau seama că totuşi am o înfăţişare umană. Totodată, mai constat că nu-mi clătisem tenul după bărbierit, fiind mânjit pe alocuri cu spumă de ras, fapt ce probabil a stârnit hazul puştiului. Satisfăcut de o asemenea descoperire, merg în baie unde arunc din belşug jeturi de apă peste faţă, după care mă şterg îndelung cu un prosop. Savurez gustul unei victorii depline cu ochii închişi..., îi deschid, şi în oglindă mi se dezvăluie o figură.

Deşi iniţial, fiindu-mi indiferent, eram dispus să ignor această prezenţă, ulterior, deoarece mi se păru a fi vorba de ceva oarecum familiar, mă străduiesc să recunosc înfăţişarea. În cele din urmă, îmi dau seama că am mai privit acest chip nu doar odată, ci de mai multe ori..., şi nu-i exclus chiar să-l fi văzut zilnic. *Oare unde l-am mai întâlnit?* - o întrebare ce îmi frământă sufletul şi la care trebuie să găsesc, neapărat, un răspuns. Îmi căznesc mintea, storcând-o de imaginile pe care le-a înmagazinat cu trudă pe durata vieţii. Desfăşor cu încetinitorul fiecare secvenţă de memorie ca rola unui film proiectat pe ecranul cinematografului. În zadar toată această uriaşă sforţare, ce scormoneşte prin creier, căci nu reuşesc să identific mutra care mă obsedează.

Nu renunţ, aşa că mă pun să caut prin împrejurimi nişte lucruri care să-mi amintească într-un fel. În apropiere se află cutia unui flacon de parfum pe care-l cuprind între palme pentru a-l examina minuţios. Mă uit pe rând la chipul imprimat pe ambalaj şi a celui întipărit pe foiţa de argint, comparându-le cu atenţie. Nu semănă deloc, astfel că scotocesc după alt obiect de prin toaletă, care să-mi stimuleze imaginaţia, oprindu-mă în final asupra sticlei de plastic cu şampon. O ţin strâns între mâini şi constat cu amărăciune că nu există o asemănare nici în acest caz..., ba chiar remarc faptul că pe ambele produse cosmetice este reprezentată una şi aceeaşi figură sau oricum aşa pare. Nu are rost să vă mai povestesc că şi pe tubul cu spumă de ras este imprimată o imagine similară. Unica diferenţă constă în etichetele acestor produse, care te lămuresc în privinţa utilizării fiecăruia.

Şi, totuşi, nu izbutesc să-mi dau seama unde am mai văzut chipul din oglindă, a cărui privire mă obsedează. Sunt ţintuit de

ochii pătrunzători ai unei minţi iscoditoare ce mă cercetează, realizând, după ceva vreme, că sunt chiar eu însumi. Mă smulg anevoios din loc şi revin în odaie unde, bâjbâind prin încăperea scăldată de valul luminii incandescente, dibui telecomanda şi deschid televizorul. Întind mâinile la întâmplare şi apuc un scaun de parcă n-ar fi existat, ci l-aş fi inventat, pe care-l trag în faţa ecranului. Mă aşez tacticos, încercând să disting conturul imaginilor difuzate, pentru ca după ceva timp să recunosc figura unui bărbat ce mi se pare că mă însoţeşte peste tot. Îmi dau seama că e vorba despre chipul perfect masculin întipărit pe produsele cosmetice înşirate pe raftul din toaletă. Inspiră felurite calităţi pe care, oricine le doreşte şi le poate însuşi, într-un mod cât se poate de simplu, prin utilizarea unui spray, şampon, gel sau creme.... Dar ceva nu pare în regulă, căci, aruncând o privire pe furiş în oglinda din uşa dulapului, nu reuşesc să identific pe propriul chip trăsăturile umane ce-mi asigură, în mod necondiţionat, fericirea. După câtva timp chiar mă aflu în neplăcuta situaţie de a constata că nu sunt decât un simplu om, ceea ce presupune a fi condamnat la un anonimat perpetuu.

Citind aceste rânduri, ai putea să-ţi spui că exagerez şi chiar că ţi-ai cam irosit timpul răsfoind cartea. Însă eu vorbesc cât se poate de serios şi te previn că, în prezent, nimic nu pare mai primejdios pentru existenţa umană decât faptul de a nu fi un soi vedetă... Să nu-ţi închipui că e la îndemâna oricui a deveni un star, mai ales având în vedere că trebuie să deţii anumite calităţi. Dacă vrei să reprezinţi un model de succes urmat de toţi ceilalţi, este necesar să te transformi într-un produs. Mai exact într-o marfă destinată uzului întregii lumi, iar pentru a fi vandabilă, esenţial pentru cariera ta de vedetă este faptul de a ţi se promova imaginea prin orice mijloace. O adevărată industrie publicitară te va ajuta să te metamorfozezi într-un produs de care masa nesăţioasă a consumatorilor are musai nevoie, chiar dacă niciun client nu-i în stare să zică precis pentru ce anume îi este atât de trebuincios lucrul respectiv. Deoarece, privindu-te în oglindă, constaţi că nu ai calităţile pentru un star, dar pentru că îţi doreşti neapărat să devii unul, găseşti de cuviinţă să faci anumite concesii. Astfel, te consolezi, în cele din urmă, spunându-ţi că poţi încerca să

întruchipezi... o hârtie igienică, din moment ce parfumul este rezervat altuia mai capabil decât tine.

Ţi se va părea că te afli într-o postură jenantă, dar te vei obişnui, mai ales în clipele în care numeri banii câştigaţi din publicitate. În timp, chiar te vei strădui să te autoîncurajezi, pretinzând că lumea nu ar putea exista fără acest produs, al cărui lipsă poate cauza situaţii catastrofale pentru întreaga umanitate. Nimeni nu va îndrăzni să te contrazică atunci când vei afirma că nedotarea cu un astfel de produs igienic a toaletelor din clădirile unde îşi desfăşoară activitatea felurite comisii ale marilor puteri care, tocmai, tratează nişte chestiuni importante, poate să-i înfurie pe negociatori. Toţi vor conştientiza că ar fi injust ca soarta majorităţii covârşitoare a cetăţenilor planetei să depindă de neglijenţa unei femei de serviciu ce a lăsat fără hârtie igienică nişte politicieni deranjaţi la stomac, care, din acest motiv, se enervează, putând să decidă ştergerea de pe suprafaţa pământului a tuturor ţărilor mici, inclusiv a ta. Deşi pare stupid, totuşi în prezent, chiar e posibil, ca din cauza indigestiei de care suferă un individ, să se abată asemenea nenorociri peste umanitate. De aceea, te aştepţi să fii răsplătit cu un premiu pentru pace şi, firește, pentru că trăieşti într-o economie de piaţă, recompensat pe măsură. Dacă te apuci să citeşti istorie, vei găsi chiar şi o motivaţie spirituală pentru continuarea carierei tale de vedetă, gândindu-te la arborii din pădure, prelucraţi pentru a se fabrica hârtia igienică pe care o întruchipezi. Eşti onorat să constaţi că tu reprezinţi produsul finit al însuşi codrului unde se adăposteau în vremuri de restrişte strămoşii tăi.

Dar, în timp, simţi că, odată cu folosirea de către clienţi a fiecărui sul de hârtie pe care-l reprezinţi, ţi se consumă din propria substanţă. Realizezi că rişti ca în curând mintea şi sufletul să-ţi fie golite în întregime, îngrozindu-te faptul că poţi evolua dintr-un sul plin de hârtie care satisface numeroase trebuinţe, nu doar igienice, ci şi politice, spre cotorul lui. Dar nu mai poţi renunţa, căci fericirea desăvârşită înseamnă a fi însăşi marfa întruchipată, cumpărată de toată lumea. Eşti conştient de faptul că toată lumea are în permanenţă privirea aţintită spre tine, aşteptând un gest sau cuvânt pe care să-l consume. Mass-media va fi preocupată să supună dezbaterii publice chiar şi scărpinatul tău în nas sau

scobitul în urechi, ce va fi, imediat, interpretat ca manifestarea unei tendinţe moderniste cu implicaţii la nivelul întregii societăţi umane. Tu îţi dai seama că nu este vorba decât pur şi simplu de o carenţă gravă a propriei educaţii, dar te simţi perfect, ştiind că această bădărănie ar putea să declanşeze revoluţii politice şi culturale, iar tu poţi fi chiar autorul lor moral. Astfel, ţi se iveşte ocazia de a dărâma statuile tuturor celorlalţi idoli care te concurează pe piaţa de consum a fanilor. De aceea, ai nevoie decât mai multă reclamă, ca să fii mereu în centrul atenţiei publicului, fiind dispus să faci absolut orice pentru aşa ceva: să militezi pentru pace, salvarea speciilor pe cale de dispariţie ori protecţia stratului de ozon sau chiar poţi să ucizi, la sfatul consilierului de imagine, care te asigură că astfel îţi va creşte popularitatea în sondajele de opinie.

După cum vezi, a fi vedetă este un lucru extrem de complicat, implicând nişte calităţi pe care nu le deţine oricine. Însă dacă nu ai nimic de spus ori de făcut ce să capteze atenţia publicului, atunci nu-ţi rămâne decât să adori starurile, sperând că poate, astfel, vei deveni asemenea lor. Vei ajunge, împotriva propriilor convingeri, să-ţi doreşti a trăi după viaţa vedetelor sau măcar a personajelor pe care acestea le interpretează prin filme sau reclame. Câteodată, te gândeşti că ai putea să nu mai fi un simplu telespectator şi să-ţi joci chiar rolul propriei existenţe. Dar ţi-e teamă de consecinţele unei astfel de experienţe, dat fiind că nimeni nu a avut curajul să facă, vreodată, aşa ceva. Ţi s-a spus mereu că eşti un cetăţean model, apreciat nu doar la serviciu pentru rezultatele sale, ci chiar şi printre vecini. Nu-ţi aminteşti să te fi remarcat prin ceva deosebit, şi-ţi dai seama că acest merit al tău constă, tocmai, în lipsa de a te fi evidenţiat prin propriul comportament.

În sinea ta, eşti pe deplin satisfăcut că nici chiar idolii nu pot să-şi trăiască viaţa cum îşi doresc cu adevărat, deoarece sunt nevoiţi să-şi schimbe în permanenţă comportamentul pentru a fi pe placul fanilor. Dacă aceştia vor ca vedeta preferată să-şi muşte limba ori să-şi rupă o mână sau un picior chiar în direct la o emisiune televizată, atunci starul trebuie neapărat să se conformeze voinţei populare, pentru ca nu cumva lumea să realizeze că ar fi

vorba de un idol fals, adică de un om obişnuit aidoma oricărei alte fiinţe umane.

Gândindu-te la toate câte ţi-am povestit, în cele din urmă te automulţumeşti, zicându-ţi că nu are rost să încerci să te revolţi şi că nu mai ai timp de pierdut să mă asculţi pentru că ai multă treabă acasă. Nu-i nevoie să-ţi mai explic, deoarece ştii foarte bine, că de abia aştepţi să ajungi în propriul apartament, pentru a fereca uşa cu o puzderie de încuietori, după care, pe nerăsuflate, te dezbraci şi descalţi. Te izolezi în camera preferată, transformată într-un autentic sanctuar unde te simţi în deplină siguranţă, fiind dispus inclusiv să lichidezi pe oricine ar îndrăzni să se furişeze în preajmă. Nu ai pentru ce anume să te învinovăţeşti de o astfel de crimă, atât timp cât o făptură, nimeni altul decât un semen, încearcă să pângărească prin simpla sa prezenţă, chiar inocentă, acest loc sacru unde spaţiul şi timpul capătă valori infinite numai pentru tine. E laboratorul unde experimentezi trăirea oricărui vis, ce ţi-a zbuciumat somnul, noaptea, şi ţi-a torturat conştiinţa, ziua. Eşti doar tu însuţi în cameră şi poţi să imiţi vedeta preferată fără niciun fel de jenă, considerându-te astfel ca fiind totuşi cineva. Îmi dau şi eu seama că pretinzându-te un star, trebuie să fiu deosebit de atent în continuare cum mă adresez.

Aşadar..., miracolul constă în faptul că puteţi trăi visul nu o dată, ci de câte ori poftiţi până când vă plictisiţi, spunându-vă că v-aţi lecuit de boala ce vă chinuia. Desigur, întotdeauna se întâmplă ca unui vis să i se substituie altul, încât nu veţi cunoaşte nicio clipă de răgaz pentru tihna făpturii voastre. Dar la un moment dat, după o succesiune de astfel de reverii, concluzionaţi că toate par să semene şi deveniţi îngrijoraţi, gândindu-vă că, totuşi, nu sunteţi decât o fiinţă limitată, cu trăiri obişnuite aidoma oricărui alt simplu cetăţean. Refuzaţi să acceptaţi cumplitul adevăr şi vă căzniţi să născociţi tot soiul de roluri pe care să le interpretaţi. Dispuneţi de instrumentele necesare stimulării imaginaţiei, postându-vă în faţa televizorului şi aşteptând, răbdători, să fiţi bombardaţi cu o sumedenie de date despre lumea în care sunteţi nevoiţi să fiinţaţi. Vi se face foame şi sete, dar nu puteţi risca să pierdeţi nimic din fluxul de informaţii, aşa că vă hotărâţi a vă trăi momente importante din viaţă în preajma ecranului. În timp, deveniţi pe

deplin dependenţi de acest excitant al imaginaţiei, încât nu vă puteţi închipui existenţa fără aparatul tv.

Un val de informaţii se revarsă peste toată fiinţa, inundând cele mai nebănuite unghere ale minţii şi sufletului, scoţând la iveală nişte roluri care vă satură, pentru moment, instinctele nesăţioase. Desigur pe toate le interpretaţi cu foarte multă convingere în locuinţa voastră, însă timid în societate. Adesea, sunteţi dispuşi ca în prezenţa semenilor să renunţaţi la unele sau chiar la toate rolurile, mai ales atunci când vi se sugerează că ar fi în interesul vostru. Motivele invocate sunt cât se poate de diverse, iar dumneavoastră, chipurile, dintr-o politeţe excesivă, iar nu din teama de o confruntare reală, capabilă să vă schimbe radical, vă prefaceţi că le înţelegeţi. Dar, imediat cum aţi ajuns în propriul apartament, totul revine la normal, de parcă discuţiile nici n-ar fi existat, iar pentru a şterge orice urmă de îndoială, vă însuşiţi şi cu mai multă convingere rolul, în care vă încredeţi absolut.

Dacă faceţi anumite concesii în societate, acasă, nu concepeţi în niciun caz să apară ceva ce ar putea să vă împiedice a vă trăi visul. Sunteţi pe deplin convinşi în sinea voastră că veţi fi chiar dispuşi să nimiciţi pe oricine ar îndrăzni să vă trezească din reveria în care vă scufundaţi zilnic. Aceasta este unica realitate şi refuzaţi cu încăpăţânare să admiteţi că şi alta ar putea exista, măcar atât timp cât vă aflaţi în propria casă. În apartamentul vostru, selectaţi cu ajutorul telecomenzii o secvenţă din realitatea lumii ce vă convine şi vă imaginaţi că vă aflaţi oriunde doriţi. Situaţia se complică în momentul în care locuiţi împreună cu alte persoane şi, mai ales, nu posedaţi decât un singur televizor, ceea ce înseamnă că trebuie să împărţiţi reveriile cu semenii voştri. Adevărate tragedii se consumă atunci când fiecare vrea să-şi trăiască visul şi îşi dă seama că nu coincide defel cu al celor alături de care trebuie să împartă apartamentul.

De aceea, din punct de vedere strategic, vital pentru dumneavoastră, este să deţineţi în permanenţă controlul asupra telecomenzii şi, implicit, al tuturor reveriilor din casă. Dintr-o simplă apăsare de buton le puteţi stimula celorlalţi propriile dorinţe, încât aceştia vor deveni asemenea dumneavoastră. Însă e cam neplăcut să-ţi trăieşti visul laolaltă şi să-ţi consumi idolul adorat împreună cu alţii, aşa că, din foarte mult egoism,

considerându-vă unic, încercaţi să exploataţi din plin clipele de singurătate în faţa aparatului tv, unde vă vorbeşte starul preferat. Desigur, peste ceva vreme, nemulţumit de a vă tot ascunde de privirile iscoditoare ale semenilor, vă hotărâţi să vă cumpăraţi numaidecât un televizor care să vă aparţină doar înşivă. Indiferent de efortul financiar pe care îl suportaţi, sunteţi conştient că merită acest sacrificiu pentru a avea linişte. Ziua achiziţionării obiectului râvnit devine istorică pentru întreaga existenţă a dumneavoastră deoarece aţi reuşit să evitaţi izbucnirea unui potenţial război civil în casă. Mai exact, de pildă în cazul soţilor, e vorba de un conflict intrafamilial al cărui deznodământ poate însemna părăsirea domiciliului sau chiar divorţul, fapt cu multiple repercusiuni chiar în societate. Dar cumpărarea televizorului reprezintă, totodată, şi momentul împărţirii definitive a apartamentului, întrucât camera unde locuiţi se transformă într-un soi de fortăreaţă, unde vă refugiaţi. Când aveţi chef să relaţionaţi, pentru că, totuşi, vă pretindeţi o fiinţă socială, atunci faceţi o plimbare prin locurile comune, cum ar fi bucătăria, holurile şi chiar baia... Staţi la pândă, aşteptând să apară cineva ca să conversaţi pentru foarte scurt timp despre nimic. După ce v-aţi îndeplinit norma, vă înapoiaţi în cameră, unde reînnodaţi firul reveriei, fiind pregătit să reacţionaţi pe măsură împotriva oricui îndrăzneşte să vă tulbure din această stare.

Să nu vă prefaceţi că nu aţi înţeles ceea ce am vrut să zic, deoarece ştiţi foarte bine că, adesea, vă ignoraţi aproapele, uneori chiar dacă vă este rudă. Vă temeţi ca nu cumva să se furişeze în preajma voastră pentru a putea să vă deranjeze din visul pe care îl trăiţi în intimitatea camerei unde v-aţi refugiat de lume. Dacă în cazul persoanelor ce locuiesc împreună cu dumneavoastră lucrurile sunt mai complicate, faţă de toţi ceilalţi vă străduiţi să-i trataţi cu indiferenţă. Totuşi, în mod excepţional, acceptaţi şi prezenţa unor persoane, atunci când nu le puteţi evita, aşa cum este cazul vecinilor de bloc. Le atribuiţi un rol nesemnificativ pe care trebuie să-l interpreteze într-un anumit cadru, adică pe casa scării, şi se reduce întotdeauna la un salut scurt. Câteodată, le mai faceţi şi o concesie, sforţându-vă să proiectaţi un zâmbet cald în colţul buzelor, în treacăt, deşi totul nu este decât o prefăcătorie deoarece în sinea voastră rămâneţi la fel de reci. Nu trebuie să vă reproşaţi

absolut nimic, căci ştiţi că şi dumneavoastră nu sunteţi pentru fiecare vecin decât un actor de ocazie, căruia i se rezervă mereu un rol neimportant şi nu i se va decerna niciodată vreun premiu pentru interpretarea sa. Relaţia voastră cu aproapele se compune doar din câteva semne pe care, repetându-le mecanic pe parcursul anilor, nu mai exprimă nimic uman. Cunoaşteţi pe de rost toate gesturile şi semnificaţia fiecăruia în parte, astfel încât orice surâs sau mişcare a mâinilor ce nu vă este familiară, neînscriindu-se în registrul relaţiilor fireşti cu vecinul, vă înspăimântă. Imediat, vă spuneţi că s-a produs ceva în neregulă cu dânsul şi vă întrebaţi care sunt, de fapt, adevăratele intenţii faţă de dumneavoastră... A răspunde nu este un lucru uşor, căci orice schimbare de atitudine poate avea repercusiuni în privinţa revizuirii scenariului întregii piese ce se joacă pe casa scării şi, chiar, pe străzile oraşului! Desigur, nu există decât un singur rol pozitiv pe care vi l-aţi rezervat, dar sunteţi nevoiţi a vă gândi la redistribuirea celorlalte roluri.

Din categoria vecinilor indiferenţi, veţi fi tentat să-l includeţi pe individul suspect în categoria personajelor negative. Nu-i greu de găsit nişte motive, zicându-vă că este fanul unui alt idol, care face reclamă la pastă de dinţi, concurând în economia de piaţă cu vedeta dumneavoastră preferată, ce asigură publicitatea la o apă de gură. Deşi ştiţi că ambele produse sunt fabricate de aceeaşi firmă şi că starurile sunt prieteni nedespărţiţi, vă deranjează enorm că vecinul îndrăzneşte să adore un alt idol, fapt ce presupune că are nişte apucături care vă enervează. Ar trebui să vă fie milă pentru că, din cauza ereziei sale, aproapele nu poate fi mântuit, atât timp cât nu utilizează mărcile autenticelor produse ce revarsă peste toţi consumatorii, indiferent de sex, rasă şi religie, fericire şi bunăstare. Dar nu sunteţi dispus să faceţi nimănui niciun fel de concesie atunci când este vorba de adevăr. În mod concret, nu cunoaşteţi cum anume vă agasează acest cetăţean, însă vă închipuiţi că are obiceiul să mânjească toate clanţele de la uşile apartamentelor de pe casa scării cu pasta de dinţi, folosită de idolul lui, exact ca în taberele de şcolari. Deşi nu v-aţi confruntat niciodată şi nici n-aţi auzit pe cineva să se plângă de o asemenea glumă copilărească, totuşi vi se pare că prin bloc, circulă un astfel de zvon, iar în curând îl veţi lua ca un fapt cert...

Gândindu-mă la toate câte v-am relatat, îmi spun că mă pot considera un om fericit, întrucât deţin un televizor personal. Cu o bucurie nefirească, îi ţin între mâini telecomanda, după care apăs pe un buton pentru a urmări emisiunea preferată a telespectatorilor. E vorba despre un show unde câţiva indivizi râd cu hohote din nimic, ca nişte tâmpiţi, iar eu ar trebui să-i imit, dacă vreau să am un subiect de conversaţie nu doar cu vecinii de bloc, dar şi cu orice alt locuitor din cartier sau chiar din oraş. Însă nu prea am chef să râd fără rost, pentru că mă cam doare stomacul, deşi ştiu că acest fapt mă va costa scump în relaţiile cu semenii mei. Astfel, dacă mă voi întâlni cu vreun cetăţean al urbei nu voi fi în stare să port o discuţie interesantă, lăsând impresia unei persoane inculte. Oricum, voi căuta să mă scuz, invocând faptul că, deşi m-am străduit să urmăresc emisiunea, nu am putut din cauza vacarmului din faţa blocului, care, de ceva vreme, s-a înstăpânit pe atmosfera din împrejurimi.

*

Mă reped la geam să văd ce se întâmplă afară şi-mi recunosc de îndată pisica tărcată mieunând groaznic în vârful unui copac din apropiere, unde a fost alergată de o potaie care hămăie şi se agită nervoasă împrejurul pomului. Javra îşi doreşte enorm să-şi înfigă, în blana nefericitei mâţe, colţii săi ascuţiţi şi îngrijiţi special pentru un asemenea eveniment. Ar putea fi chiar suprema ei năzuinţă, închipuindu-şi că numai astfel existenţa sa va avea un sens, şi nu este exclus ca toată viaţa să fi aşteptat, cu o deosebită emoţie, acest moment de împlinire desăvârşită.

Mă zgâiesc şi disting o umbră pe trotuar despre care tind să cred că ar putea fi un lucru foarte cunoscut. Îmi focalizez privirea şi remarc, după o vreme, că m-am înşelat, întrucât, sub loviturile necruţătoare ale miezului de vară, se prăbuşise nu un obiect, ci o făptură. După câteva minute de concentrare, sunt în măsură să vă zic că e vorba chiar de o fiinţă umană al cărui trup contorsionat zace nemişcat. Îmi spun că ar mai putea fi încă în viaţă, aşa că trebuie să fac neapărat ceva pentru a o salva. Nu vă pot explica de ce anume îmi pasă de soarta sa, însă probabil e o chestie instinctuală. Nu-mi rămâne decât să-mi spun că aşa e omul – un animal misterios, care, niciodată, nu va fi capabil să se descopere pe sine însuşi. Dar îmi dau seama că nu mai este timp pentru a

cugeta despre această făptură, care, oricum ar fi în realitate, totuşi rămâne minunată prin credinţa sa desăvârşită în rostul ei. Îmi căznesc mintea şi sufletul în căutarea unui răspuns urgent la întrebarea ce mă frământă în legătură cu destinul semenului. Se scurg câteva clipe care s-ar putea dovedi preţioase pentru acest om, şi tot nu mi-e clar ce trebuie să fac. Adevărul e că nu prea ştiu cum să procedez într-o asemenea situaţie, pentru că, în pofida numeroşilor ani de studii, ce îi depăşesc pe cei de existenţă, nu mi s-a predat nicio lecţie care să-mi fie folositoare soluţionării unei astfel de chestiuni.

Mă enervează faptul că nu mă pot descurca în faţa unui lucru, care, deşi pare foarte simplu în teorie, devine extrem de complicat de aplicat în practică. Îmi amintesc apoi că sunt parte a unei lumi care tinde către perfecţiune şi, de aceea, societatea s-a transformat într-un mecanism, iar fiecare cetăţean al său - într-o piesă, de o mai mică sau de o mai mare importanţă, în funcţie de calităţile personale. Aşa că, din cauza specializării excesive a colectivităţii şi a individului, nu doar eu, ci oricine altcineva nu este în stare să rezolve vreo problemă, chiar aparent banală, atât timp cât nu ţine de competenţa lui. În ceea ce mă priveşte, aş fi preferat să efectuez un calcul matematic sofisticat, pentru determinarea exactă a distanţelor dintre felurite galaxii, decât să fi fost pus în situaţia de a interveni în acest caz. Şi nu pentru că nu aş vrea, ci pur şi simplu, după cum vă spuneam..., pentru că nu ştiu cum anume. Deja, gândul mă face să mă disculp pentru eventualitatea în care semenul meu va păţi ceva. Îmi zic că am aerisit suficient odaia, după care îmi reproşez lipsa de inspiraţie de a mă uita pe fereastră. Mai nimerit ar fi fost să privesc o emisiune la televizor deosebit de educativă ce te sfătuieşte cum să-şi iroseşti fără rost şi în mod inconştient, timpul şi chiar întreaga viaţa. Nu trebuie să-mi fac deloc griji, căci, ştiu că statul funcţionează perfect aidoma unei maşinării şi nu va permite ca niciunui cetăţean să i se întâmple vreo nenorocire.

Dar încrederea deplină în competenţa serviciilor publice nu mă linişteşte defel, astfel că viermele îndoielii se strecoară în minte, rozând cu poftă din mărul sufletului. Cu râvnă, sapă adânci galerii unde se adăpostesc, de-a valma, regrete mai noi şi mai vechi, stârnind o chinuitoare şovăială faţă de orice gând sau faptă,

trecută, prezentă şi viitoare. Un imens bulgăre de culpabilitate din cauza neputinţei de a interveni pentru a salva un om, se rostogoleşte prin întreg organismul. O cumplită senzaţie de vinovăţie îmi săgeată tâmplele, după care îmi străpunge creierul, pentru ca apoi vârfu-i ascuţit, sfredelind carnea şi urmând o direcţie cunoscută doar sieşi, să se împlânte, tocmai, în miezul inimii. Totul durează numai o secundă, marcată de străfulgerarea unui amarnic oftat, ce se străduieşte a spulbera limitele timpului ştiut. Ezitarea se casează într-o puzderie de cioburi, eliberând hotărârea energică din străfundurile fiinţei. Aşa că nu-mi rămâne decât să mă reped la fereastră, îmboldit de sentimentul datoriei faţă de semenul aflat într-o groaznică suferinţă, deşi, chiar de nu voi fi crezut, nu ştiu cum anume să-l ajut.

Îl zăresc..., e doar la câţiva metri de pomul unde se desfăşoară spectacolul ce mi-a captat atenţia. Nu ştiu în ce măsură pot să vă descriu cetăţeanul care zace pe trotuar. În cele din urmă, îmi dau seama că este vorba despre o persoană cunoscută, dată fiind atât calitatea sa de stăpân al potăii ce îmi hăituieşte mâţa, cât şi statutul lui de vecin de scară. Mi-e cam imposibil să vă spun ceva anume despre acest cetăţean, deşi locuim în acelaşi bloc de zeci de ani. Nu l-am întâlnit decât de câteva ori, numărate pe degetele de la o mână sau chiar două, şi de fiecare dată, întâmplător. Să nu vă închipuiţi că aş avea ceva de împărţit cu dânsul, ci acest fapt este valabil în privinţa relaţiilor oricărui cetăţean al urbei cu vecinii săi de scară, bloc sau cartier, după cum de altfel v-am mai povestit.

S-a mai scurs ceva timp şi suferindul continuă să zacă pe trotuar, fără însă ca eu să fi întreprins un lucru concret pentru a-l ajuta. Remarc un cuplu de adolescenţi, ce se opreşte chiar în apropierea sa, dar fără să-l observe. El îngenunchează, iar ea rămâne în picioare încremenită, cu spatele la corpul inert. Se uită ţintă spre cer, de parcă ar vedea ceva interesant..., aşa că nu rezist nici eu tentaţiei şi privesc, dar fără a zări nimic. Deasupra oraşului se întinde doar seninul netulburat nici măcar de plutirea în derivă a unui nor. Apoi, cu o mişcare bruscă, el o cuprinde şi îi strânge capul la piept, după care îşi lipeşte faţa de a ei. Nu am înţeles un astfel de comportament şi, pentru o clipă, eram pregătit să mă încurajez a striga la el, crezând că tocmai vrea să săvârşească vreo

nelegiuire. Dar gestul lui îmi răscoleşte prin minte, dezvelind imagini ce stârnesc intense trăiri sufleteşti. Îmi dau seama că este vorba de un cuplu de îndrăgostiţi visători, în care el nu face decât să o îmbrăţişeze şi să o sărute. Conştientizez că-mi trăiesc viaţa într-o epocă în care artificialul a reuşit să-mă subjuge fiinţa cu ispitele lui. Şi poate că nu am nevoie de nu ştiu ce fel de argumente, ci trebuie să mă gândesc doar la popcornul şi berea, pe care tocmai le-am consumat, sau la tricoul şi pantalonii mei de sezon. Artificialul a devenit stăpânul contemporan care, după ce ne-a hrănit şi îmbrăcat, s-a înstăpânit şi pe relaţiile interumane, transformându-se într-un cumplit zeu. Este deosebit de gelos, pretinzând supunere totală, astfel încât ar dori să ne facă a uita pe vecie de tot ceea ce ţine de natural, adică, în cele din urmă, că noi înşine suntem oameni.

Adolescenţii, contopiţi într-o strânsă îmbrăţişare, dau să-şi continue plimbarea, dar se împiedică de trupul vecinului meu. Ea scoate un ţipăt scurt, în timp ce el se apleacă imediat asupra individului, vrând să-şi joace în continuare rolul de cavaler învăţat de prin cărţi. Dar, cum era de aşteptat, suferă o înfrângere totală, căci nu ştie cum anume să intervină..., aşa că bate în retragere, preferând să-şi calmeze iubita. Un strigăt scurt, dar strident, tulburând păienjenişul calmului ţesut de atmosfera văratică, alarmează câţiva dintre colocatari. La ferestre, se iţesc pe rând capete de gospodină ce îşi aţintesc privirea curioasă spre trotuar unde zace vecinul nostru. Imediat, casnicele cu pricina nu pot rezista ispitei de a flecări şi, văzând că degeaba îi iscodesc pe îndrăgostiţii care le ignoră, s-au apucat a-şi da zgomotos cu presupusul referitor la cele întâmplate. O discuţie aprigă, în care la început s-au strecurat ameninţări şi înjurături, ba chiar s-au făcut şi ceva aluzii maliţioase la trecutul lor şi, mai ales, la prezentul soţilor. Dar ca nişte adevărate doamne, acestea au consimţit într-un sfârşit plin de armonie că suferindul nu şi-a consultat horoscopul pentru ziua în curs... Gospodinele cred sincer că zodiacul ar fi fost unica lui salvare, avertizându-l în legătură cu alinierea nefavorabilă a planetelor. Chiar toate insistă să mărturisească faptul de a nu concepe să-şi organizeze programul pentru fiecare zi în funcţie de predicţiile astrale. Din păcate, sunt nevoite a recunoaşte că se confruntă cu o problemă pe care nu ştiu cum să o rezolve, dat fiind

că există atâtea horoscoape, câte posturi de televiziune. Într-un astfel de caz, intervine puterea ghicitului în cărţi de joc sau în ceaşca de cafea, care le ajută să aleagă programul tv unde se difuzează horoscopul potrivit pentru ziua respectivă.

De abia se împăcară, căci gospodinele nu se putură abţine să se contrazică iarăşi..., de data aceasta în legătură cu modul cum ar putea fi salvată făptura care zace în faţa lor. Desigur, inevitabil, în trăncăneală s-au furişat jigniri şi apropouri, şi după ce-şi consumaseră în întregime vocabularul sarcastic, cucoanele s-au gândit că ar cam trebui să-şi dea urgent cu părerea dacă vor să mai facă şi pentru suferind ceva util. A urmat o cascadă de idei pretins salvatoare, izvorâte din adâncul sufletului, ce se revarsă pe gura fiecărei doamne. Se formează un val uriaş de sunete ascuţite care, pătrunzând pe fereastra larg deschisă, îmi inundă apartamentul. Apoi îmi intră în urechi, metamorfozându-se într-un burghiu ce îmi sfredeleşte timpanele. Reuşesc să disting în vuietul metalic, şuierându-mi prin minte, cuvinte şi chiar frânturi de propoziţii care pretind sesizarea grabnică a administraţiei oraşului. Toată pălăvrăgeala tăioasă ce îmi decupa porţiuni din creier fu întreruptă de un ţipăt disperat al uneia dintre doamne. Leşină pentru câteva secunde, captând întreaga atenţie, după care îşi reveni brusc şi îşi anunţă prietenele că a început demult telenovela preferată a gospodinelor din oraş, pierzând cu toate importante secvenţe de viaţă adevărată. Se aud comentariile onorabilelor doamne..., scăpând câteva înjurături printre dinţi şi strungă la adresa suferindului ce şi-a găsit să leşine sau chiar să moară tocmai în timpul difuzării serialului lor preferat. Îl suspectează că a făcut dinadins acest lucru, pentru a le enerva, după care se retrag urgent în faţa ecranelor tv.

Rămân să mă uit de unul singur din colţul ferestrei spre trupul inert care zace pe trotuar, fixându-mi-se pe retină. În scurtă vreme, privirea mi se înţepeneşte spre locul ţintă, dar e dezmorţită de mişcarea cuplului de îndrăgostiţi. Asigurându-se că nu sunt observaţi de nimeni, amorezii se furişează, şoptindu-şi ceva. Nu-mi pot da seama exact ce-şi spun unul altuia, dar îmi imaginez, după gesticulările energice şi chipurile încruntate, că plănuiesc să nu recunoască faptul de a fi martorii acestei întâmplări. În mod cert, regretă plimbarea neinspirată pe această stradă, gândindu-se să şi

continue promenada prin alte părţi ale oraşului ce nu le scot în cale astfel de lucruri neplăcute. El pare să fie extrem de nervos, încât dă să-i tragă un şut sau măcar o palmă vecinului meu, dar este oprit de către ea, care, cu o singură sărutare, îl calmează.

La un moment dat, părându-i-se a fi ceva în neregulă, potaia dă o fugă până la propriul stăpân, mirosindu-l cu interes, pentru ca apoi să-l lingă pe obraz. Dar nici măcar javra nu prea are timp de pierdut cu stăpânul ei, căci este nevoit să se întoarcă de urgenţă la copac unde mâţa se părea că încerca să scape, profitând de o clipă de neatenţie. Aşa că se înfige la tulpina pomului şi se pune pe mârâit şi lătrat, avertizând că e cât se poate de serios. Manifestările animalului nu constituie unica sursă a fondului sonor ce tulbură liniştea atmosferei sufocate de soarele văratic. Astfel, prin ferestrele larg deschise, se prăvălesc ca nişte bolovani uriaşi replicile unui film, completate de oftaturile şi plânsetele în sughiţuri, la unison, ale gospodinelor. Nu după foarte multă vreme, brusc, toată această suferinţă colectivă a doamnelor din bloc este curmată de o muzică stridentă, anunţând întreruperea serialului pentru difuzarea calupurilor publicitare. Reclamele încearcă să îndoape femeile din oraş cu felurite mărfuri de care ar avea nevoie oricine vrea să-şi mulţumească soţul, fiind şi frumoasă, şi deşteaptă... şi elegantă. Utilizarea produselor garantează o altfel de viaţă, ce aduce foarte mult cu aceea paradiziacă, dar care este trăită chiar pe pământ. În foarte multe cazuri, ştiinţa a înregistrat progrese semnificative, astfel încât balonarea, ridurile şi celulita au devenit istorie sau poate, deja, legendă. Nu mai este nevoie decât de răbdarea gospodinelor, aşteptând împlinirea efectelor miraculoase ale produselor. Deocamdată, stimatele doamne nu au chef să asculte toată pălăvrăgeala de la televizor, preferând să revină la ferestre pentru a vedea ce s-a mai întâmplat cu individul care zace pe trotuar. Totuşi, pentru că se încred sincer în puterea extraordinară a produselor şi năzuiesc a trăi ca în poveşti, transformându-se măcar într-o zână, fiecare gospodină nu-şi poate trăda crezul şi apare la geam unsă pe faţă cu alifia magică.

Deoarece se privesc una pe alta, neştiind ce anume să spună sau să facă pentru a-l ajuta pe suferind, cucoanele găsesc că-i mai potrivit să discute în pauza publicitară despre serial... Sunt dezbătute cu ardoare secvenţe de film, stârnind controverse, astfel

încât situaţia degenerează rapid într-o ceartă. Dar onorabilele doamne nu au prea mult timp la dispoziţie de gâlceavă, căci reclamele se sfârşesc, permiţând reînceperea telenovelei... Astfel, sunt nevoite să-şi înghită brusc înjurăturile, refugiindu-se degrabă în apartamente.

Doar una dintre cucoane revine la fereastră, părându-i-se familiară javra pufoasă ce priveşte ţintă spre mâţa din vârful copacului. Se holbează şi în scurt timp îşi recunoaşte potaia, strigând-o pe nume, însă aceasta nici nu se sinchiseşte de stăpână, preferând să nu-mi scape din vedere pisica tărcată. Un ţipăt scurt şi ascuţit străpunge atmosfera blocului învăluită de fundalul sonor al unei scene de dragoste din film. Celelalte stimate doamne, speriate, se reped pentru o clipă la geam, şi află despre cumplita întâmplare a stăpânei nerecunoscută de propriul câine. Ar vrea să o ajute pe nefericita lor vecină, dar pur şi simplu nu pot din cauza serialului şi, mai ales, pentru că nu ştiu cum anume ar trebui procedat într-un astfel de caz. Situaţia se agravează, căci un strigăt tăios, al aceleaşi doamne ce îşi recunoaşte soţul zăcând pe trotuar, despică miezul de vară. Deşi se impacientaseră pentru moment, în cele din urmă, toate gospodinele, inclusiv proprietara javrei, realizează că-i mult mai important să vizioneze filmul decât să-şi sacrifice din timpul preţios, ocupându-se de o potaie şi... de un soţ. Îşi spun una alteia că e plină lumea de lighioane vagabonde, iar nefericita lor vecină nu trebuie decât să meargă până la buncărul din cartier pentru a-şi alege, după cum îi pofteşte inima, câte doi-trei câini şi vreo patru-cinci pisici. Dacă va sta la pândă ceva vreme în preajma blocului, va putea avea norocul chiar de a înhăţa şi un burlac chipeş care tocmai se pregăteşte să scutere covoarele ori să arunce sacul menajer la gunoi.

Timpul cucoanelor e preţios pentru că minutele şi chiar secundele le sunt numărate până când urmează să se li se întoarcă soţii de la slujbă, iar fiecare va fi nevoită să-şi întrerupă firul reveriei, reînnodându-l printre servit feluri de mâncare, spălat şi călcat rufe sau alte treburi casnice. Nu peste multă vreme aud ţârâituri insistente de sonerie sau bătăi cu pumnii şi picioarele în uşă, semn că, deja, domnii au revenit la domiciliu. Vocile baritonale, însoţite când de răcnituri, când de hohote acoperă clădirea blocului, întretăindu-se pe alocuri cu timide glasuri de

soprane. Se aşterne liniştea deplină din care zgomote de tacâmuri şi veselă se înfruptă sacadat, săturând pofta de mâncare a fiecărui musiu. Sorbirile şi clefăielile repetate descriu felul de mâncare, fiind succedate de grohăituri care, înfăşurate în mirosul de transpiraţie al slujbaşului ostenit de muncă şi de plictiseală, se scufundă în atmosfera văratică a cartierului, depunându-se peste tot ca o pojghiţă.

Nu durează prea mult până se aud urletele animalice ale suporterilor şi vocea unui comentator agitat. Aşadar, e rândul soţilor să-şi trăiască visul, care, aşezându-se în faţa ecranelor, urmăresc un meci de fotbal în timp ce savurează măcar un butoi cu bere şi un bax de popcorn. Inevitabil, trebuie să fie extrem de vigilenţi şi, suspectându-şi adversarii de tot soiul de conspiraţii, devin mai degrabă atenţi la arbitraj decât la prestaţia echipei favorite...

Din stradă, pătrunde în miezul fiecărui apartament sunetul asurzitor al sirenei unei maşini de pompieri, sfredelind timpanele locatarilor. Domnii se chinuiesc din răsputeri să ignore sursa ce le tulbură visul. În schimb, ca şi fermecate, stimatele doamne se reped la ferestre, privind spre bolidul roşiatic învăluit de o lumină indigo care, scrâşnind din roţi, frânează chiar în faţa blocului. Nevasta suferindului nu a mai rezistat şi a chemat de îndată pompierul de serviciu pentru a-i salva potaia şi, fiindcă e vorba de ceva senzaţional, a considerat necesar să sesizeze şi presa. Smulgând oftaturi, individul îşi dezveleşte pieptul, etalându-şi musculatura, după care se îndreaptă spre javră. Nu apucă nici să se apropie, deoarece este prevenit de stăpână că trebuie să procedeze astfel încât să nu streseze animalul, provocându-i vreo suferinţă. Încearcă să atingă potaia, însă este avertizat printr-un mârâit că nu ar fi cazul să se amestece în afacere. Se pare că a şi fost lătrat, însă acest fapt nu se poate stabili cu siguranţă, întrucât, tocmai în momentul respectiv, se consumase o fază controversată în meciul de fotbal, stârnind corul de huiduieli şi fluierături al soţilor agitaţi.

Reacţia agresivă a javrei îl determină pe pompierul de serviciu să-şi modifice planul de salvare a lighioanei pufoase. De aceea, pentru a capta atenţia potăii rămase cu privirea aţintită spre vârful pomului, se hotărăşte să înşface neapărat mâţa tărcată, care pare să se fi acomodat situaţiei, sfidându-i pe toţi. Scara telescopică

a maşinii se înfige lent, ca lama unui pumnal, în inima eterului înmuiat de caniculă. Alunecă, strălucind în soare, învăluită de glasul îngrijorat al comentatorului, care invocă grave erori de arbitraj. O rulare perfectă a scării însoţită de un fluier absolut care anunţă finalul partidei. În bătaia razelor crunte ale miezului de vară, argintiul căştii metalice pare să se alungească, străpungând văzduhul. Se disting sunetele unor casări supreme, dar, spre uimirea mea, albastrul cerului rămâne netulburat. Este obişnuita spargere a veselei de către soţii furioşi cărora, tocmai le-au fost confirmate temerile, privind existenţa unui complot împotriva echipei favorite. Au obosit de cât au trântit, dar, nefiind pe deplin mulţumiţi de modul lor de a protesta, inventează felurite înjurături.

Eforturi zadarnice ale pompierului, căci oricât s-ar chinui, pisica, speriată de maşinărie, se refugiază pe crengi inaccesibile, aşa că acestuia nu-i rămâne decât să apeleze la soluţii extreme. Se întoarce la bolid, de unde desfăşoară furtunul cu apă, împroşcând cu un jet puternic, dar îşi ratează ţinta. Imenşi stropi se revarsă peste gospodine care suspină, imaginându-se pe o exotică insulă pustie, strânse la piept de braţele puternice ale pompierului de serviciu. Se înfruptă cu privirea din trupul musculos al unui autentic exemplar masculin, ce nu suportă niciun fel de comparaţie cu poştaşul, lăptarul, instalatorul..., şi mai ales cu soţul. Au mai văzut ceva asemănător, printre şiroaie de lacrimi, în câteva dintre scenele telenovelei preferate. Un oftat colectiv stors din străfundul fiinţei acestor stimate doamne se împleteşte cu imprecaţiile şi răcnetele distinşilor domni, iritaţi de scorul partidei. În timp ce ele visează, dorind să-l vadă pe pompierul de serviciu făcându-şi apariţia călare pe armăsarul său alb, aşa cum se prezintă de fiecare dată la paradă, ei se gândesc că, totuşi, ar fi putut ca arbitrul să mai prelungească meciul până când echipa favorită ar fi reuşit să obţină un rezultat convenabil.

Se înfiripă un moment de tăcere absolută în care nu se mai aude decât vocea stridentă a comentatorului îndemnând telespectatorii să urmărească cele mai importante ştiri ale zilei. Soţii, stăpânindu-şi cu greu nervozitatea produsă de scorul neplăcut, ce le tulbură profund întreaga fiinţă, se gândesc că ar fi timpul pentru o ţigară. Aşa ar putea să se mai calmeze, uitând de această cumplită năpastă ce s-a abătut peste întreaga parte

masculină a oraşului. Nu mai au niciun dubiu..., e vorba de o conspiraţie oribilă, în care tot soiul de duşmani reali şi închipuiţi s-au coalizat pentru a învinge prin vicleşug clubul de fotbal. Şi acesta nu poate fi decât începutul, pentru că sinistrul complot urmăreşte, de fapt, să sfârşească chiar cu lichidarea onorabililor cetăţeni ai urbei. Se alătură nevestelor, la fereastră, trezindu-le, brutal, din reveria în care se scufundaseră. Şi-au făcut simţită prezenţa îmbâcsită, emanată de trupul asudat şi vlăguit, iar apoi şi-au învăluit consoartele în fum de ţigară şi de miros de tutun. Soţii se uită spre femeile care, deşi se prefac interesate doar de tragedia lighioanelor ce se desfăşoară afară, continuă să contemple trupul pompierului de serviciu. Regretă că şi-au legat viaţa de nişte netoate, incapabile să sesizeze primejdia care ameninţă nu doar blocul, ci chiar cartierul şi poate întreg oraşul.

Se aude fundalul sonor, anunţând ştirile, succedat cu repeziciune de glasul agitat al unei crainice de televiziune. Se transmite în direct chiar din faţa blocului unde se consumă drama unei pisicuţe tărcate fugărite în vârful pomului de un neastâmpărat căţel pufos. Imediat, soţiile se refugiază în apartament, pentru a se aranja, punându-se pe machiat şi rujat. Desigur, pentru a nu scăpa nicio clipă din transmisia în direct ce ar putea să le schimbe definitiv soarta, dacă ar fi recunoscute de prietene şi de colege, apasă până la refuz pe butonul de volum al aparatului.

În împrejurimi nu se mai aude decât vocea reporterului solicitându-i pompierului un interviu, moment în care locatarii de la blocurile învecinate deschid larg ferestrele pentru a fi martorii şi, poate cu noroc, eroii acestui eveniment istoric pentru cartierul lor. Emoţionat, pompierul îşi umflă pieptul şi, pe îndelete, relatează pentru telespectatorii ce aşteaptă cu sufletul la gură să vadă ce se întâmplă, cum anume va salva lighioanele. Va proceda regulamentar, astfel încât cere permisiunea de merge până la cabina maşinii pentru a consulta manualele de specialitate şi actele normative în vigoare. Revine, după câteva secunde, în oftatul onorabilelor doamne, semn că, terminând cu sulemeneală, şi-au reluat locul la geam. Îşi ignoră soţii şi, privind spre autenticul exemplar masculin din stradă, devin ferm convinse că au greşit legându-şi destinul pe vecie de astfel de brute insensibile. Nişte bădărani leneşi care nu fac altceva decât să pută şi având ca singură

preocupare pentru trecerea timpului: scobitul în nas şi scărpinatul în urechi.

Pompierul nu-şi modifică planul iniţial şi e decis să înhaţe cumva mâţa pentru a rupe vraja ce încremenise potaia lângă copac. Astfel, mai face o încercare cu scara rulantă înfiptă în văzduhul din care se scurge arşiţa verii. Nici nu apucă să urce pe treptele lucitoare, căci se întrerupe brusc transmisia pentru a permite crainicii să înştiinţeze populaţia că, tocmai, nordul urbei vrea să declare război sudului. Locatarii blocurilor din apropiere nu par să fie interesaţi, considerându-se neutri, atât timp cât cartierul lor este situat exact în centrul oraşului. Se restransmit imagini de pe teren, unde pompierul suie cu atenţie, dar nu ajunge la mijlocul scării, deoarece este refăcută legătura în studio. Se anunţă că estul şi vestul s-au hotărât să se implice în conflagraţie, promiţând că vor utiliza întreg arsenalul nuclear din dotare, chiar dacă acest fapt ar presupune sfârşitul lumii. În numele adevărului şi al dreptăţii, se va declanşa un război total, nimicind orice fiinţă umană care îndrăzneşte să nu recunoască absoluta lor valoare. Ar mai fi o şansă pentru evitarea catastrofei: negocierea de către însuşi pompierul de serviciu a unui acord între părţile beligerante!

Tăcerea aşternută peste cartier, este spulberată de manifestările zgomotoase ale pompierului. S-a enervat de faptul că, în îndeplinirea atribuţiilor sale, este obstrucţionat de către intervenţia frecventă a crainicii, şi coboară. Un val de proteste se revarsă peste conducerea televiziunii, care în urma numeroaselor telefoane din partea telespectatorilor, decide să nu mai întrerupă transmisia în direct. Totuşi, pompierul este atât de afectat de cele petrecute încât aproape că refuză să-şi mai realizeze misiunea. Doar promisiunea reprezentantului unei firme ce declară că-i sponsorizează acţiunea, în schimbul de a-i face reclamă chiar în timpul desfăşurării activităţilor de salvare a lighioanelor, reuşeşte să-l determine a se răzgândi. Întrucât doreşte să obţină garanţii certe, se semnează imediat un contract, unde se stipulează fără echivoc drepturile şi obligaţiilor fiecărei părţi. La un moment dat, se aude tropăitul unui cal ce se plimbă alene chiar pe carosabil. E calul de paradă al pompierului de serviciu, dar stăpânul şi-l recunoaşte cu dificultate, căci, în mod straniu, s-a colorat în galben. Se opreşte chiar în mijlocul străzii, captând atenţia tuturor, inclusiv

a cameramanului. Nechează în faţa aparatului video şi, dispare, într-un galop nebun. Undeva în depărtări, dar în apropierea centrului urbei, o lumină orbitoare prevesteşte o groaznică bubuitură, succedată de un imens nor de fum şi gaze, cuprinzând întreg pământul. A început războiul atomic, însă nimeni nu are chef să se gândească la aşa ceva, preferând să nu rateze ceva interesant din spectacolul care tocmai era să fie compromis de ştirile alarmante despre sfârşitul lumii.

Pompierul îşi trăieşte visul de vedetă şi se îmbracă într-un costum de mascotă, reluându-şi urcuşul spre mâţa care, speriată de arătarea stranie, se refugiază tocmai în vârful pomului. Peste tot cartierul, din măruntaiele electronice a mii de televizoare, răsună glasul pompierului ce îngână un cântec, făcând publicitate la un anumit produs. Se străduieşte să-şi joace rolul perfect, schimonosindu-şi chipul, gesticulând din mâini şi subţiindu-şi ori îngroşându-şi vocea. La un semn al reprezentantului firmei, mascota se opreşte din suiş şi prezintă în faţa camerelor de filmat un produs. Urmează la televizor nişte ştiri oferite de sponsorul emisiunii în care se anunţă că toate cosmeticele aflate în comerţ sunt contrafăcute. Ţipete isterice, stoarse din fiinţa onorabilelor doamne, agită eterul, la auzul unei asemenea nenorociri. De suferit are însă şi partea masculină, gândindu-se la banii aruncaţi pe fereastră pe felurite creme miraculoase care se dovediseră a fi nişte simple alifii. Blocurile se scufundă într-un vuiet de înjurături şi blesteme, tulburat pe alocuri de zgomote ce vestesc spartul veselei sau al bibelourilor.

Efectul năprasnic al ştirii loveşte chiar şi mascota, care, pentru a se întreţine, foloseşte pe ascuns astfel de unsori. Demoralizată, dă să se retragă... însă îl vede pe sponsor care îi arată cu fermitate contractul. Ştie că dacă nu-şi respectă angajamentele va fi dat în judecată, riscând să fie întemniţată. Aşa că nu are încotro şi se răzgândeşte..., dar chiar pur şi simplu nu mai poate să înainteze spre vârful scării, rămânând pe trepte, preţ de câteva secunde. Cu greu, îşi regăseşte puterile şi, în aplauzele mulţimii, îşi reia suişul, continuând să gesticuleze şi să fredoneze melodia publicitară pentru produs. Oricât s-ar strădui, se observă totuşi faptul că tremură în glas şi în mişcări, fiind în continuare profund marcată de auzul ştirii. De altfel, când ajunge printre

ramurile copacului, se dezechilibrează, rămânând agăţată printre crengi. Se stârneşte un cor de râsete, umplând străzile urbei, peste care, deşi ar trebui să mai fie încă amiază, se înstăpâneşte, brusc, noaptea. Mai exact, e vorba de un fel de negură stranie, transformând hohotele în felurite sunete neobişnuite. În miezul verii, o ninsoare cumplită se abate peste urbe, cernând imenşi fulgi cenuşii ce acoperă străzile cu un strat gros de funingine. Un vânt, ţâşnit din adâncul plămânilor cosmici, suflă peste urbe, asurzind-o cu un şuier înfricoşător.

Administraţia, indiferent de împrejurări, este alături de cetăţeni, iar primarul, pentru a-şi respecta promisiunile electorale, ordonă punerea în funcţiune a iluminatului public. Astfel, pot să disting chipurile a tot soiul de arături ciudate, un fel de oameni-produs, care stau la ferestrele apartamentelor, uitându-se pe geam la groaznica dezlănţuire a naturii. Îmi dau seama că a venit sfârşitul lumii şi că am ajuns cu toţii în raiul mult visat pe vremea când trăiam ca nişte muritori de rând. Am devenit, fiecare după cum pofteşte, nişte vedete autentice, metamorfozându-ne în felurite produse, desăvârşind ciclul evoluţiei umane. Se instaurează pacea eternă în care poţi vedea mărfurile stând aşezate una lângă alta şi vorbind, fără să se gândească defel la concurenţă. De parcă ar fi aşezate pe un raft, rabdă, aşteptând să fie alese de către vreun client pentru a le consuma cât mai grabnic. Doar că nu mai este nimeni ca să le împlinească suprema dorinţă, astfel încât nu le rămâne decât să... expire în galantarele acestui uriaş magazin în care s-a transformat oraşul.

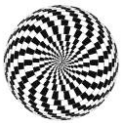

III ...O zi de vară

1. Mă trezesc din somnul negru, cu o durere cumplită ce-mi săgeată tâmplele, pentru ca apoi vârfu-i ascuţit şi înmuiat în venin de năpârcă să-mi se implânte în miezul creierului. Mă deştept de parcă aş vrea să zăresc arcaşul de pe meterezele cetăţii sub ale cărei ziduri mi-a fost răpusă făptura. Deşi am dormit doar câteva ore, povara visului îmi apăsă mintea şi sufletul, făcându-mă să cred că, între timp, s-au scurs ceasurile ce încadrează rotaţiile soarelui şi ale lunii pentru vreo două-trei zile. Sunt copleşit de o stare care mă năuceşte, împingându-mă la limita dintre real şi imaginar, căci somnul fusese mult prea greu pentru ca reveria să se risipească odată cu deşteptarea. Îl simt cum încearcă să pună stăpânire pe fiinţa mea, amestecându-se cu sângele, şi purtat de acesta se strecoară în tot corpul. Se furişează ca un şarpe prin galerii subterane în căutarea prăzii, în care să-şi injecteze veninul. Cu poftă, muşcă din inimă, pentru ca apoi să se înfrupte din plămâni şi rinichi..., dar mai ales din ficat, al cărui gust îl înnebuneşte. Într-o secundă, un izvor amar, ţâşnind în toate părţile din fierea sfâşiată în bucăţi, mă inundă. Nu-mi rămâne decât să-mi limpezesc făptura, izbucnind într-un plâns mântuitor... Lacrimi galben-verzui se preling pe obraji, după care, şuierând, se prăbuşesc zgomotos pe duşumea.

Dar somnul nu renunţă şi continuă să lupte împotriva lucidităţii mele, chinuindu-mă încă preţ de câteva minute. Îşi reface forţele şi, turbat ca o fiară rănită, se năpusteşte asupra organismului supunându-l unui bombardament de impulsuri spasmatice. Învăluit de un strigăt înăbuşit, ce-mi răzbate întreaga fiinţă, îmi încordează muşchii gâtlejului şi ai feţei. Într-o clipă, mă desfigură, schimonosindu-mi chipul şi paralizându-mi mâinile, ale căror degete rămaseră încleştate. Mişcările spasmodice îmi contorsionară trupul, storcându-l de icnetele unei sâcâitoare dureri fizice. Suferinţa îmi întunecă vederea, aruncându-mă în miezul unui văl de ceaţă. Degeaba întind mâinile ca un disperat, pentru a smulge din trupul negurii măcar un pai de care să mă agăţ. Auzul încearcă să desluşească un sunet în care făptura să se refugieze într-un timp şi spaţiu cunoscut. Cântatul cocoşului sparge noaptea pentru a cutreiera depărtările. Ecourile ţipătului cunoscut îmi liniştește făptura, întrucât revarsă din abundenţă îndemnuri la o aşteptare

salvatoare. Rămân ţintuit de respiraţii sacadate ce aştern răbdarea peste minte şi suflet. În cele din urmă, pulsul inimii destrămă, treptat, vraja malefică şi-mi revin din cumplita stare în care mă afundasem.

Mă uit prin împrejurimi şi recunosc imediat locul, amintindu-mi că mă aflu într-o temniţă mizerabilă, urmând să fiu ghilotinat. Într-un târziu, căznindu-mi memoria, în faţa ochilor revăd arestarea şi judecata mea care, deşi s-au petrecut doar cu o zi în urmă, mi se par îndepărtate. Îmi spun că trezindu-mă, tocmai am scăpat prilejul de a evada, deoarece groaznica soileală reuşise să deformeze împrejurimile, astfel că pereţii odăii se fluidizau ori solidificau, în ritmul zvârcolirilor organismului. Întrucât mai resimt vag această stare halucinantă, încerc să mă las, iarăşi, răvăşit de somnul teribil, pândind secvenţa unei clipe de luciditate din haosul sperat care îmi va învălui fiinţa, ca să păşesc prin ziduri direct în inima oraşului. Mă silesc din răsputeri, dar zadarnică strădanie, căci organismul se eliberase definitiv de năprasnicul coşmar.

Mă privesc şi constat că sunt acoperit în întregime de paiele aşternutului improvizat, iar o gânganie hidoasă mişună nestingherită pe mână. O aştept, răbdător, să ajungă în podul palmei, întinsă ca o uriaşă capcană. Se poticneşte în faţa degetelor ameninţătoare, cercetându-le cu vârful antenelor neobişnuit de lungi. Încet, de parcă m-aş mişca în reluare, încep a strânge pumnul, însă chiar în momentul când să o strivesc, mă cuprinde un sentiment de milă. Oribila creatură îşi ia zborul pe fereastră temniţei spre zorii ce se puseră a mesteca porţiuni din crusta nopţii de vară. După câteva momente, reuşesc să mă dezmeticesc cu adevărat şi-mi dau seama că bâzdâgania veni să-mi spulbere şi răMăşiţa speranţei de a supravieţui acestui tragic deznodământ al vieţii, care se ancorase într-un colţ al sufletului.

Îmi amintesc că de când au început execuţiile în masă, în numele raţiunii, prin oraş şi întreaga ţară şi-a făcut apariţia acest soi de gângănii înfricoşătoare. Am mai zărit o asemenea creatură stranie, chiar ieri, aterizând pe umărul uneia dintre femeile venite să asiste la procesul meu. Nu ştiu dacă vă pot descrie exact scârboşenia, dar oricum e vorba de ceva enorm, negru lucios, cu aripi uriaşe şi cu nişte mandibule terminate cu cleşti tăioşi. În legătură cu aceste hidoşenii, circulă zvonul că s-ar hrăni cu sângele

celor decapitaţi. De aceea, se pare că au fost observate, cel mai adesea, prin preajma ghilotinelor şi a căruţelor care-i transportă pe osândiţi. Oamenii cred că spurcăciunea este aducătoare de moarte, întrucât cel atins este sortit pierii, urmând a sfârşi, inevitabil, sub ascuţişul lamei. Aşa că nu vă veţi mira deloc când vă voi spune că la vederea gânganiei, sărmana femeie din tribunal, după un ţipăt care-mi scrijeli timpanul, leşină de teamă, dându-şi seama ce o să i se întâmple în curând.

Mă cuprinde groaza, care se insinuează progresiv în făptura terorizată de gândul că va muri... Resimt teribila spaimă a organismului ce vrea să mai trăiască, aşteptând să se întâmple o minune. Mintea vrea să imagineze un plan de scăpare, impulsionând corpul să reacţioneze planurilor sale salvatoare. În căutarea unei idei geniale a creierului, trupul nu e capabil să răspundă decât printr-un mers agitat prin încăpere, sfârşind prin a se izbi cu disperare de pereţi odăii. Epuizat, se prăbuşeşte lent în mijlocul camerei.., tresare sub pulsurile năvalnice ale cordului, amestecate cu o răsuflare grea, iar plânsu-i în surdină tulbură atmosfera celulei.

După câteva minute, mă târâi din răsputeri până în pat, chinuit de reproşul că poate zdrobind gângania aş fi schimbat cursul destinului ce se pregăteşte să se reverse fatalmente peste fiinţa mea. Amprenta urmei de regret profund apasă peste suflet, strivindu-l sub greutatea unei vinovăţii închipuite... Ajung să cred că, dacă aş fi auzit cum plesneşte hidoşenia în strânsoarea nemiloasă a pumnului, s-ar fi destrămat ca un fum groaznicul blestem care pluteşte pe deasupra oraşului. Dar îmi zic că nu mai am vreme de pierdut cu tot soiul de reproşuri şi mă pun urgent pe căutatul spurcăciunii prin odaie, gândindu-mă că poate s-a reîntors din miezul îndulcit al zorilor ca să-şi admire victima. Mi se pare că aud nişte foşnituri într-un ungher al încăperii. Dintr-o dată mi se taie respiraţia, lăsându-mi bătăile inimii suspendate în vidul organismului ce resimte emisia unei vagi unde de speranţă...

Ochii lucesc, dilatându-mi pupilele, iar zâmbetul unei bucurii nebune se întinde nestingherit pe buzele arse de sete şi însângerate de muşcăturile regretului. Mă apropii pe nesimţite, cu privirea ţintită spre colţul odăii, încercând să desluşesc în clarobscurul încăperii forma scârboşeniei. Însă chiar în momentul

când să mă pregătesc a izbi cu pumnul locul unde îmi închipuiam că s-a aciuat înspăimântătoarea gânganie, percep sunetele unui fâşâit din ungherul opus. Îmi spun că, probabil, mi-au fost înşelate simţurile de tensiunea ce-mi stăpânea întreaga fiinţă, aşa că mă îndrept cu răbdare spre cotlonul din celălalt capăt al camerei. Dar nici în acest colţ nu-mi fu dat să descopăr hidoşenia, iar foşniturile umplură cu zgomotul lor sâcâitor toată odaia... Amplificat de pereţii încăperii, freamătul devine tot mai puternic, după care se întrerupe brusc. O linişte desăvârşită pentru câteva momente, spulberată de un cor de râsete groteşti, întrerupt de vorbe de neînţeles, ce mă învăluie, forţându-mi timpanul pentru a invada organismul cu o spaimă teribilă. E, probabil, hohotul temnicerilor, care urmărindu-mă şi văzând cum mă căzneam să răpun spurcăciunea, băteau cu pumnii şi picioarele în uşă. Nu mai suport şi-mi astup urechile cu mâinile, după care sunt nevoit să mă adăpostesc de furia unei puzderii de gângănii hidoase ţâşnind de pretutindeni, care se ciocnesc violent de zidurile încăperii, ricoşând în toate părţile. După momente de haos absolut, oribilele creaturi formează un imens stol, roind prin cameră de câteva ori, pentru ca apoi să se strecoare cu greutate prin fereastră într-un cumplit vuiet.

2. De abia se aşternu calmul peste odaie, când se auzi scârţâitul uşii, succedat de nişte paşi ce se opriră brusc dintr-un mers cadenţat. O voce impunătoare, în tonul căreia se poate distinge o oarecare ironie mi se adresează:

- Te hlizeşti? Crezi că situaţia ta este cât se poate de distractivă? Nici măcar acum, când ţi-a bătut ultimul ceas al vieţii, nu-ţi dai seama că eşti un nemernic care trebuie să dispară de pe suprafaţa pământului!

Îmi întorc privirea spre uşa temniţei şi-l zăresc pe magistratul care m-a condamnat la moarte. La vederea sa, pe moment nu ştiu cum anume să reacţionez, dar într-un târziu pentru a nu lăsa să se citească uimirea pe faţa mea, încerc să ripostez din ungherul camerei unde m-am ascuns de invazia gângăniilor hidoase:

- Nu râdeam eu, ci gardienii şi, după glas, nu-i exclus să fi fost şi dumneata printre aceştia!

- Cum îndrăzneşti, mârşavule, să mă bănuieşti pe mine de aşa ceva..., un erou plămădit din aluatul revoluţiei glorioase? Văd că n-ai priceput nimic din procesul tău şi nu te potoleşti cu ofensele la adresa mea! Am auzit cu urechile mele hohotele care răsunau din această încăpere, iar temnicerii pot să confirme oricând! se enervă brusc judecătorul, deşi după ce termină de urlat, îşi duse degetele la buze şi se întoarse cu spatele la mine, părând că de-abia se poate abţine să nu izbucnească în râs...

- Da, sigur am auzit tot şi putem depune mărturie împotriva acestui ticălos care minte! răzbi prin uşă corul slugarnic al gardienilor.

- Şi ce făcea condamnatul în nemernicia lui? întrebă poruncitor judecătorul.

- Se hlizea de unul singur! răspunseră fără şovăială paznicii.

- Râdea, fireşte! Dar cum anume? răsună vocea magistratului, reluată de ecou.

- Duşmănos! replicară pe nerăsuflate temnicerii.

- Aş vrea să vă mai ştiu ceva... Voi mă vedeţi? chestionă judecătorul pe un ton bănuitor.

- Nu! Doar vă auzim! rostiră ezitant paznicii, bănuind că nu-i ceva în regulă.

- Nu contează, tot una-i! Nu mă mai iscodiţi, lighioanelor! Că îndată dispun să vă fie aruncate căpăţânile seci sub ascuţişul neînduplecat al lamei! Marş, dihăniilor, până nu mă înfurii şi îmi vine cheful să vă fac de petrecanie! Ah..., e plină patria de otrepe! Biata ţară e ca un pom năpădit de omizi, care nu poate rodi! Am să-l curăţ numaidecât! răcni magistratul.

- Am înţeles! Iartă-i, stăpâne, pe umilii tăi robi pentru neghiobia lor! Nu şi-au dat seama de păcatul pe care-l săvârşesc împotriva unui reprezentant al voinţei statului! Noi suntem de partea revoluţiei! Dacă ni se cere, dăm ce avem mai scump pentru triumful ei! se puse a se văieta unul dintre gardieni, a cărui voce stinsă de-abia se auzi, semn că se depărtase din apropierea uşii de unde pândeau.

După ce se opri cu greu din chicotit, satisfăcut de isprava sa, judele se întoarse cu faţa spre mine, zâmbind, şi fără să mă privească, rosti plin de sine, vrând să arate că este stăpân pe situaţie:

- Sper că ţi-ai dat seama de ceea ce înseamnă puterea unui funcţionar care întruchipează statul, dar şi mărinimia sa. Acum, vreau să te întreb dacă ţi se pare în continuare că eu aş putea cumva să mă înşel în privinţa a ceea ce susţineam adineaori?

Întrucât nu înţelesesem exact ce anume vrea de la mine, dau din umeri, fără a zice nimic, fapt ce-l irită pe judecător, care se precipită, spunându-mi:

- Crezi că-i posibil ca eu să greşesc? Să nu fi fost tu cel ce râdea de unul singur prin încăpere, ci eu, în compania unor gardieni nătărăi? Adică, eu mă ţin de şotii în aceste vremuri decisive pentru destinul fiinţei umane? Înainte de a răspunde, vreau să-ţi spun că pot ordona ca ghilotinarea ta să fie precedată şi de tortură. Motivul luării unei astfel de măsuri severe îl poate reprezenta, de exemplu o eventuală ultragiere a mea, agravată de antecedentele din timpul procesului. Mai precis, deşi acum n-ai spus-o în mod direct, mă insulţi, numindu-mă mincinos, întrucât nu recunoşti că te hlizeai... şi chiar mai mult decât atât încerci să mă faci pe mine răspunzător de cele întâmplate! Să ştii că torţionarii noştri sunt foarte pricepuţi în a smulge adevărul mai ales de la îndărătnici! Au la îndemână numeroase mijloace şi metode de persuasiune, la care se adaugă o vastă experienţă. Ei, ce zici? termină de perorat, frecându-şi mâinile şi muşcându-şi buzele de parcă ar fi aşteptat să se întâmple ceva deosebit.

- Regret că nu vă pot da nici un fel de satisfacţie, pentru că este cât se poate de evident că hohotele şi bătăile cu pumnii şi cu picioarele în uşă se auzeau din afara odăii în care mă aflu... în prezent! încerc să-mi pledez cauza.

Stăpânindu-se în ultimul moment să nu izbucnească nervos, judele mă întrebă:

- Adică, insinuezi că sunt nu doar un ipocrit, ci şi un huligan?

- Nu neapărat! găsesc rapid un răspuns care mi se pare neutru, însă nu reuşesc să-l mulţumesc deloc pe reprezentantul statului.

- Ah! exclamă turbat magistratul, fără a mai permite niciun fel de adăugire. Cu o mână ţinută la cap, şi cealaltă la inimă, judecătorul lăsă impresia că leşină, după care, chipurile, revenindu-şi în ultimul moment, se agita prin încăpere, umblând furios, şi

ţipând întruna: *Imposibil! Ce am ajuns?! Eu care..., am putere de viaţă şi de moarte asupra orişicui! Da' eu nu mă las până nu...!*

Într-un sfârşit, se opri din mers şi vru să-mi spună ceva, arătându-mă cu degetul în mod acuzator, dar se răzgândi pentru moment, părăsind odaia. Reveni imediat cu un scaun, probabil pe care şedea unul dintre temnicerii alungaţi..., îl puse în faţa mea şi se aşeză tacticos, bătând din picior. Îşi drese glasul, îşi trase uşor două palme peste obraji, plescăi din limbă puternic şi îmi spuse cu un calm prefăcut:

- Tu nu mă cunoşti, dar să ştii că o calitate foarte apreciată la persoana mea de către toţi cetăţenii pe care i-am întâlnit până în prezent, după cum mi-au mărturisit de voie sau de nevoie, este răbdarea! Cred ca ar trebui ca de acum încolo să le sugerez că, mai degrabă, sunt deosebit de tenace în a obţine un lucru! continuă vorbind aparte pe un ton plin de importanţă, după care tuşi scurt şi mi se adresă calm:

- Mă văd nevoit să reformulez întrebarea, ca să poţi răspunde aşa cum trebuie, gândindu-mă că, probabil..., de fapt, în mod cert, nu ai înţeles ce ţi-am spus. Aşadar, crezi că eu – bătându-se cu pumnul în pieptul umflat – care reprezint însăşi voinţa statului, după cum am fost recunoscut chiar şi de către aceşti gardieni nerozi, aş putea să mă înşel în privinţa unei chestiuni? Înainte de a răspunde vreau să-ţi zic că eu pot să judec, adică, fără a ne mai ascunde, condamnarea la moarte şi a apropiaţilor tăi, cum ar fi rudele şi chiar prietenii tăi! De pildă, îi voi acuza de complicitate, pentru simplul fapt că te cunosc, ceea ce presupune în mod raţional că ţi-au sprijinit uneltirile contra naţiunii. Deci poate e cazul să-ţi aminteşti de părinţi, fraţi, surori..., soţie sau amantă, ori şi de una şi de alta – moment în care chicoti şi mă împinse uşor cu vârful pantofului, pentru ca apoi să-şi continue enumerarea pe degete, încurcându-se – prieteni din copilărie, camarazi de luptă sau oricine îţi este mai drag. Ar fi păcat să sfârşească doar din cauza încăpăţânării tale..., fiecare dintre aceste persoane are câte o viaţă pe care, sunt absolut sigur, că vrea să şi-o trăiască.

- Regret că va trebui să vă dezamăgesc, însă eu nu sunt de pe aceste meleaguri!

- Aha, care va să zică avem de a face, de fapt, cu un spion, şi nu cu un trădător! Nu mi-am închipuit că poţi fi atât de ticălos! La

moarte, cu tine! Ah, din nefericire, nu te pot ghilotina decât o singură dată! Ce uşor scapi, mârşavule! O sărmană patrie, o biet popor, o amărâtă...! sfârşi judecătorul într-un jalnic smiorcăit, după ce începuse să urle ca un turbat.

- Etcetera, după cum aţi spus şi la proces! îl completez oarecum în zeflemea.

- Văd ca nu te potoleşti să mă înfrunţi în permanenţă! Tu crezi că am chef de glume? Eu discut cu tine chestiuni cât se poate de serioase!

- Eu am venit pe aceste ţinuturi, atras de promisiunile generoase ale revoluţiei! îmi continui, imperturbabil, explicaţia din momentul întreruperii.

- Ha! Şi tu vrei să te cred pe cuvânt de onoare! Dacă te consideri singurul cu tupeu să mă minţi, pretinzând că eşti de fapt un patriot, află de la mine că toţi declară la fel! Nu vezi cât de penibil eşti..., adineauri ai recunoscut că spionezi.

- Nu-mi amintesc să fi spus aşa ceva, ba chiar îndrăznesc să afirm că am susţinut contrariul..., însă probabil nu m-am făcut corect înţeles!

- Lasă, nu-ţi mai fă tu atâtea griji în privinţa capacităţilor mele intelectuale, pentru că am priceput exact ceea ce ai vrut să insinuezi! Ar trebui ca tu să reţii, deşi nu ştiu la ce-ţi mai ajută, că nu contează defel ce vrei să spui, ci important este cum anume interpretez eu ce zici tu! E logic atât timp cât eu reprezint statul, iar tu nu eşti decât un simplu cetăţean, şi străin pe deasupra. Acum, când te-am demascat, mai ai curajul să afirmi cumva că eu pot fi capabil să greşesc?

- Dar nu văd ce rost are să insistaţi în privinţa unui aspect care mi se pare nesemnificativ şi care nu merită atâta strădanie din partea dumneavoastră?

- Are! răcni magistratul, dând să mă lovească, însă se abţinu în ultima clipă, prefăcându-se că-şi aranjează frizura, netezindu-şi o şuviţă de păr care se chinuia să-i acopere chelia. Crezi că eu am trecut pe la tine în vizită ca să pălăvrăgim despre tot soiul de nimicuri! Te cunosc eu..., îţi închipui că mi-am petrecut noapte printr-o speluncă în compania unor depravate. Ce ţi-ai mai dori tu să fie adevărat şi să poţi să mă şantajezi că mă vei denunţa autorităţilor?! Dar nu ţi-ai găsit omul, căci eu nu-mi permit în

exerciţiul unei funcţii atât de importante, să am o moralitate îndoielnică! termină ridicându-se în picioare şi, ducându-şi mâna dreaptă la inimă, privi pe fereastră spre depărtări. Rămase aşa vreo câteva momente, după care se reaşeză pe scaun şi-mi vorbi calm:

- Eu sunt o fire deosebit de generoasă şi după câte spuneam eu n-am venit la tine din curtoazie, ci pentru a te salva. Să nu-ţi imaginezi că te voi ajuta cumva să evadezi. Sper că eşti conştient că trebuie să-ţi asumi responsabilitatea pentru nelegiuirile săvârşite. Chiar numai să fii acuzat de obscurantism, generat se pare de visele tale reacţionare, după cum am demonstrat la proces, este suficient pentru a fi condamnat la pedeapsa capitală. Înţelege că trebuie să fii eliberat de chinurile înapoierii tale culturale încă dinainte de a fi executat, pentru a muri împăcat cu tine însuţi.

- Însă, să ştiţi că sufletul nu mi-e deloc căznit din pricina reveriilor..., pe care nu le găsesc ca fiind potrivnice adevărului revoluţionar pretins de dumneavoastră! Chiar...

- Iar vrei să ne certăm, luând-o de la capăt? mă întrerupse brusc. Dacă eu, care sunt magistrat, şi datorită calităţilor mele extraordinare, am stabilit fără urmă de tăgadă, în cadrul unei judecăţi nepărtinitoare, că reveriile în cauză sunt ostile progresului umanităţii deoarece nu pot fi controlate de către stat..., nu pricep ce tot protestezi! Eu înţeleg că eşti o fire cam îndărătnică, după cum s-a văzut şi la proces, însă să ştii că acest comportament nu poate fi decât în defavoarea ta, căci te pot învinui foarte uşor şi de sfidare. Am încercat să-ţi găsesc scuze, gândindu-mă la tinereţea ta năvalnică, dar totul are o limită şi te previn să nu te apuci să profiţi de îngăduinţa mea, că nu-ţi voi permite!

- Dar ce rost are să recunosc tot ceea ce-mi pretindeţi, dacă în final voi fi, oricum, ghilotinat? La ce mi-ar folosi o eliberare, al cărei sfârşit înseamnă inevitabil moartea?

- Ei, iată că, tocmai, în acest punct vroiam să ajungem. De când mă trudesc să aduc discuţia noastră pe acest făgaş normal, ca să putem clarifica lucrurile pentru totdeauna..., însă cu un încăpăţânat ca tine trebuie dusă muncă uriaşă de lămurire?! După cum ai aflat din hotărârea tribunalului, ai fost calificat drept un element reacţionar. Adică, te împotriveşti revoluţiei care, negreşit, va mântui lumea, eliberând-o din lanţurile împovărătoare ale abuzurilor şi injustiţiilor de tot felul. Vrei să pui stavilă acestui

uriaş val care va revărsa fericire şi prosperitate peste omenire? Te încumeţi să stai de-a curmezişul în faţa progresului, adică nu doar a prezentului, ci mai ales a viitorului strălucit al fiinţei umane? Nu prea cred că poţi îndrăzni să-ţi închipui măcar că un asemenea lucru este posibil..., aşa că nu-ţi rămâne decât să recunoşti că ai greşit faţă de om. Îţi vei găsi salvarea în istoria pe care o vom rescrie, unde vom consemna că ai regretat într-un sfârşit nelegiuirile săvârşite..., să zicem din nesăbuinţă, ca să fim indulgenţi! Chiar nu-ţi dai seama ce imens privilegiu îţi acordăm? Vei avea dreptul la memorie, căci vom interzice lumii să-şi amintească de cei care au cutezat nu doar cu fapta, ci şi cu gândul să se îndoiască de revoluţie! sfârşi fraza aproape plângând.

- Nu prea înţeleg exact în ce anume constă greşeala mea faţă de progresul umanităţii, dar vroiam să vă întreb dacă dumneavoastră visaţi vreodată? Cu ochii deschişi sau măcar închişi, adică în somn am vrut să zic? caut, timid, să-l încurc pe judecător.

- Nu! Nu-mi pot permite din cauza exercitării funcţiei, care presupune o moralitate desăvârşită şi un deosebit nivel intelectual, incompatibil cu obscurantismul! răspunde pe nerăsuflate şi clipind des, după care magistratul continuă domol:

- Ei, uite aşa ajungem la capătul demonstraţiei privind ticăloşia ta! Înfruntându-mă în timpul procesului, năravpe care, din păcate, ţi-l manifeşti şi acum, fără să-ţi dai seama că te-a dus la pierzanie..., insulţi un reprezentant al voinţei statului şi, totodată, după cum ţi-am mai spus, instrument al revoluţiei glorioase. După cum ştii e imposibil ca statul să se înşele în orice privinţă, ceea ce înseamnă că eu ca trimisul lui printre cetăţeni, interpretându-i voinţa, n-am cum să greşesc. Ei, ai priceput în sfârşit ceva în legătură cu mârşăvia ta?

Încurajat de lipsa de reacţie faţă de argumentaţia sa referitoare la necesitatea condamnării mele la moarte, pe care o găseam cât se poate de stupidă, magistratul reluă pe un ton ce se vroia prietenos:

- Se pare că da! Să nu mă întrebi cum de mi-am dat seama, pentru că ştii foarte bine că şi tăcerea e un răspuns. Hai, recunoaşte că eşti o lichea, care acum îşi cere iertare faţă de..., arătându-se cu degetul – pentru că înfruntându-mă a îndrăznit să ponegrească

revoluţia, împotrivindu-se astfel progresului! Dar tocmai ai aflat că îţi poţi salva memoria ca om prin această mărturisire, pe care din mărinimie sunt dispus să o ascult şi chiar să o accept! Astfel, umanitatea va putea să-şi amintească din cărţi despre tine că, totuşi, ai existat, şi nu ai împărtăşit soarta ticăloşilor care vor fi însemnaţi cu pecetea anonimatului veşnic. Nu-ţi promit că vei apărea negreşit în manualul de istorie, aşa cum se va întâmpla cu mine..., dar măcar poţi spera că vreodată, din greşeală, de pildă la index, va fi menţionat şi ceva despre tine. Aşa că, imploră-mă să te mântuiesc, acordându-ţi dreptul la memorie..., după care nemaisuportându-ţi nemernicia, mă vei ruga să te azvârl călăului, conştient fiind că trebuie să plăteşti pentru nelegiuirile tale!

Mi se pare că judecătorul glumeşte, pentru că altfel, toată explicaţia lui nu este decât o groaznică tâmpenie, dar privindu-l cu atenţie, era foarte serios, pe deplin convins de logica argumentaţiei sale. Încerc să schimb subiectul acestei discuţii penibile, spunându-i că:

- Azi-noapte am avut un vis foarte straniu...

- Lasă reveriile..., avem timp mai târziu să pălăvrăgim despre aşa ceva, chiar dacă e vorba despre ultima ta povestire! mă întrerupse magistratul şi, enervat de reacţia mea, îşi lovise zgomotos fruntea cu palma. Acum, nu trebuie decât să-ţi recunoşti ticăloşia, achitându-ţi cu vârf şi îndesat datoriile faţă de umanitate!

- Şi, mă rog, ce-ar trebui anume să mărturisesc ca să mă pot salva? întreb într-un final după câteva momente de tăcere desăvârşită, cu gândul de a scăpa de acest pisălog insuportabil care mă agasează cu tot soiul de inepţii, sperând ca după aceasta să plece, lăsându-mă să-mi trăiesc în tihnă ultimele clipe ale vieţii.

- Ei, aşa te vreau! Vezi că se poate discuta şi cu tine?! Începi să-mi devii simpatic! Regret că nu te-am cunoscut mai demult, ca să te pot mântui din timp, salvându-ţi chiar viaţa! răspunse magistratul jovial. După care adăugă cu un glas mieros:

- Revin la un aspect pe care nu l-am clarificat la un anumit moment al discuţiei noastre şi te întreb pentru a nu ştiu câta oară..., fapt ce demonstrează nu doar răbdarea, ci şi generozitatea mea, dat fiind că şi tu eşti interesat de lămurirea acestei chestiuni: crezi că eu pot greşi? după care observând că nu mă grăbesc să răspund, continuă pe un ton convingător:

- E destul de simplu! Nu trebuie decât să spui că în niciun caz eu, eventual împreună cu gardienii nerozi, hohoteam adineauri la uşa odăii, ci tu însuţi râdeai de unul singur, aşa cum de altfel am constatat în momentul în care am venit la tine! Nu uita că eu întruchipez voinţa statului, ceea ce înseamnă că nu se poate înşela, după cum ţi-am explicat!

O astfel de cerere absurdă mă amuţise complet, aşa că judecătorul, văzându-mi lipsa de reacţie la propunerea lui, se roagă de mine aproape plângând:

- Uite, putem ajunge la o înţelegere..., deşi, având în vedere calitatea mea de reprezentant al statului, nu am voie să mă pretez la un asemenea lucru! Dar fac acest compromis doar pentru că doresc să te mântuiesc! Aşa că urmează ca tu să mărturiseşti că te hlizeai, iar eu voi avea răbdare să-ţi ascult visul pe care l-ai avut!

Mă apucă mila de acest individ straniu şi pentru a evita o eventuală izbucnire necontrolată a sa, mă gândesc să-i spun ceva care să ne convină amândurora. Adică, trebuie să găsesc o formulare care să-l mulţumească şi pe magistrat, dar nici să fiu eu nevoit a minţi. Ştiu că o astfel de tentativă de rezolvare a problemei e imposibilă, întrucât nu rezultă decât nişte situaţii şi mai absurde, însă sunt nevoit să-i spun ceva urgent pentru a scăpa. În cele din urmă, mă forţez să-mi revin din muţenia ce mă stăpânea şi, după câteva momente de ezitare, îi zic:

- Din păcate, nu vă pot spune decât că hohotele de adineauri provin cu siguranţă din această parte a clădirii!

- Destul, nemernicule! Nu mai vreau să aud nici măcar o vorbă! De acum încolo să nu mai îndrăzneşti să trăncăneşti, mişelule! răcni judecătorul, după care sări ca ars în picioare şi, ţinând mâinile la spate, continuă pe un ton acuzator:

- Ai mai fi avut o şansă să continui să mă înfrunţi, pretinzând că nu a râs nimeni! Îmi era teamă că tu ca o lichea ai fi avut tupeul să afirmi că aşa ceva nici măcar nu s-a întâmplat. Dar din moment ce ai recunoscut că totuşi cineva a hohotit...., această mărturisire reprezintă o probă de netăgăduit şi coroborată cu dovada mărturiei gardienilor care te-au identificat pe tine ca fiind persoana ce s-a hlizit, vinovăţia ta este indubitabilă. Însă, mai grav e faptul că ai încercat să mă acuzi pe mine că aş fi râs, urmărind a mă compromite în calitate de reprezentant al statului. Dacă erai isteţ,

puteai mărturisi că te hlizeai încă de când te-am descoperit, ceea ce m-ar fi derutat. Mă puteam gândi că râzi de unul singur, încercând să faci pe nebunul, crezând că mai ai o şansă de scăpare..., deşi nici acest truc ieftin nu te-ar salvat de la moarte, dar măcar erai îndreptăţit să mai speri. Eşti conştient că, date fiind învinuirile grave ce ţi se aduc şi pe care tu însuţi le-ai mărturisit, nerezistând în confruntarea cu mine, întruchipând adevărul şi dreptatea, nu am cum să-ţi acord mântuirea. Gândeşte-te că ai cutezat să te împotriveşti mie, adică revoluţiei, progresului, întregii lumi... Nu ar fi just faţă de istorie să-ţi ofer şansa de a avea dreptul la memorie. Umanitatea nu trebuie să ştie nici măcar că ai existat vreodată, pentru ca nu cumva lumea să-şi amintească de ideile şi faptele tale mârşave!

Dădu să plece, dar se întoarce brusc de parcă ar fi uitat ceva important să-mi spună, zicându-mi pe un ton prietenos:

- Ar mai fi o chestiune... Am promis că sunt dispus să te ascult în legătură cu visul pe care l-ai avut azi-noapte!

Văzând că schimbarea sa de atitudine produce oarecare impresie asupra mea, magistratul, după ce ţinu să-mi tragă un şut, urlă:

- Tu chiar îţi imaginezi că eu sunt nevoit să ascult şi mai ales să reţin orice tâmpenie ce mi se spune. Închipuie-ţi că am de a face, zilnic, cu zeci, poate uneori chiar sute de lichele ca tine. Nu-i suficient că-i aud cum se roagă să dau atenţie, chipurile, pledoariilor de nevinovăţie care-i privesc, darămite să mă pun să acord importanţă şi reveriilor acestor nemernici. Dar, ce crezi că sunt eu, un soi de duhovnic, ca să am răbdare să ascult mărturisirile păcătoşilor? Nu uita că sunt magistrat, adică...! se opri din trăncăneala insuportabilă, aşteptând să-l completez, dar întrucât nu eram dispus, adăugă solemn:

- Reprezentant al statului şi, totodată, instrument al revoluţiei glorioase, iar ca să-ţi arăt nepărtinirea mea...! îşi drese glasul şi strigă poruncitor: *Gardieni!*

3. Întrucât nu-i răspundea nimeni, judecătorul fu nevoit să mai zbiere de câteva ori, până când începu a răsuna prin întreaga clădire tropăiturile paznicilor, ce se prezentaseră, umil, în faţa sa,

moment în care am putut zări în pragul uşii doi indivizi. La vederea lor, magistratul luă o înfăţişare gravă şi îi întrebă:

- Aş putea să ştiu pe unde îmi umblaţi atâta vreme?

- Ca să nu vă iscodim, aşa cum aţi spus dumneavoastră, ne-am dus să supraveghem..., să verificăm..., să...! replică timorat unul dintre temniceri.

- Să mă urmăriţi pe mine! adăugă pe un ton sever şi gesticulând iritat.

- Să ne ferească...! spuse acelaşi paznic, dar nu mai apucă să termine, căci fu ghiontit puternic de celălalt gardian, care după ce-l ameninţă cu pumnul pe colegul său, se apropie spăşit de magistrat şi îi zice aproape şoptit, lăsând de înţeles că eu n-ar trebui să aud ceea ce vrea să-i zică:

- Adevărul e că în timp ce dumneavoastră îl chestionaţi pe acest mârşav, v-am pregătit o surpriză deosebită! Am descoperit într-o celulă alăturată, un condamnat care se comportă la fel de straniu ca şi ticălosul de faţă. Umblă pe furiş prin toate colţurile odăii, pândind să captureze ceva..., ştiţi dumneavoastră ce anume..., aţi dispus să nu se pomenească despre... Eu zic că se merită ca să-l vedeţi cât este de disperat, după care să-l speriem..., în special dumneavoastră, aşa cum am făcut-o şi cu acest mişel! arătând cu degetul spre mine.

- Ei, chiar aşa ceva nu cred că se poate?! Să avem norocul să ne distrăm pe cinste de două ori într-o singură noapte? Nu mi s-a mai întâmplat niciodată de când sunt magistrat, astfel că, în numele revoluţiei nu-mi rămâne decât să vă felicit, iar eu, personal, să-mi exprim admiraţia faţă de acest gest remarcabil! Am să vă propun şefilor voştri pentru a fi recompensaţi pe măsură..., nu-i exclus chiar să fiţi decoraţi de conducerea patriei în cadrul unei ceremonii organizate doar pentru voi! se manifestă foarte vesel judecătorul.

- Ne-am gândit că reprezentanţii statului merită să se destindă într-un mod cât se poate de agreabil, după ce trudesc în fiecare zi luptând împotriva reacţiunii pentru a asigura umanităţii un viitor radios şi îmbelşugat! declară plin de sine temnicerul mai îndrăzneţ, după care îşi şterge fruntea cu palma şi răsuflă aparte, crezând că a mai îmblânzit bestia de judecător pregătită să-i răpună.

Magistratul, după câteva minute în care începu să râdă în hohote, fapt ce-i determină şi pe gardieni să-l imite în mod forţat, ghiontindu-se reciproc, pentru a-i face plăcere, se opri pe neaşteptate şi-i întrebă calm:

- V-aţi închipuit că în timp ce voi patrulaţi, mai exact vă plimbaţi, acest nemernic mi s-a împotrivit cu înverşunare încât am crezut că-i în stare să încerce chiar să mă asasineze? Nu a avut curajul nici măcar să se clintească din ungherul în care zace, dar sunt absolut sigur că măcar i-a trecut prin minte că ar fi posibilă o astfel de ticăloşie... În mod firesc, asemenea tuturor mârşavilor, nu a izbutit să reziste confruntării cu mine, pentru că, după cum se ştie, eu întrupez adevărul şi dreptatea, care triumfă întotdeauna, indiferent de împrejurări! Mai mult decât atât şi-a recunoscut întreaga vinovăţie privind activitatea contrarevoluţionară pe care a desfăşurat-o, regretând nelegiuirile săvârşite! vorbi grav judecătorul, uitându-se spre mine, în aşteptarea confirmării spuselor lui.

Observând că nu reacţionez de fel, paznicul mai curajos se repezi spre mine, urlând:

- Cum de-ai îndrăznit, javră ordinară, să te gândeşti numai că ai putea să-ţi înfigi colţii ucigaşi în beregata..., în inima - se corectă imediat - unui reprezentant al statului, lipsind umanitatea de călăuzitorul spre un destin glorios! Eu zic că acest mişel nici nu merită cinstea de a sfârşi ghilotinat în faţa poporului revoluţionar..., ci mai degrabă, vă rugăm să ne îngăduiţi să-i facem de petrecanie reacţiunii personificate! Vă mărturisim că pentru noi nu este vorba de o simplă execuţie..., ci am putea spune chiar o datorie de onoare, prin care ne exprimăm profunda recunoştinţă faţă de patrie şi conducerea sa luminată!

Gardianul mai timid, după câteva ezitări, la îndemnul colegului său, dădu în cele din urmă a tăbărî pe mine, când fu oprit de magistrat care zbieră indignat:

- Dar cum să vă permit aşa ceva! Eu sunt reprezentantul unui stat civilizat în care justiţia se înfăptuieşte în interesul întregii societăţi şi nu doar pentru a da satisfacţie la... doi cetăţeni, care nu înseamnă nimic! Acest nemernic, fără îndoială, urmează a fi decapitat, dar stau şi mă gândesc dacă nu cumva e cazul ca ascuţişul lamei sa vă lipsească de căpăţânile proaste?!

- Ale noastre sau...? întrebară cu o voce tremurândă cei doi temniceri care, instantaneu, se gârboviră din umilinţă prefăcută.

- Da..., despre voi este vorba, trădătorilor! strigă judecătorul, adăugând implacabil:

- Aţi complotat cu spionul din faţa mea, lăsându-mă singur cu acest mârşav, închipuindu-vă că va reuşi să mă asasineze, pentru ca să poată evada..., dar mai grav decât atât să compromită revoluţia prin moartea mea! Vă daţi seama ce-aţi vrut să faceţi? Aţi dorit să mă pierdeţi pe mine pentru un pumn de mărunţiş sau cât va dat mişelul..., punându-vă să vindeţi fericirea umanităţii!

- Vai, dar cum se poate să credeţi că am fi capabili de aşa ceva? Noi suntem revoluţionari..., adică suntem trup şi suflet alături de cauza dumneavoastră! încercă să se apere paznicul mai îndrăzneţ, dar observând că magistratul rămâne impasibil, acesta începu să vorbească acuzator:

- Să ştiţi că, într-o oarecare măsură, aveţi perfectă dreptate! Şi eu îl bănuiesc pe colegul meu, de fapt nici nu pot să-i mai zic astfel unui ticălos..., că este un trădător fără pereche! L-am auzit cu urechile mele când doarme că vorbeşte şi chiar geme duşmănos prin somn. Întrebaţi-l să vedeţi că nu vă va răspunde..., nu pentru că nu ar şti despre ce anume este vinovat, ci fiindcă nu vrea să recunoască!

- Şi mă rog... ce spuneam aşa de grav? se înfurie gardianul mai timid, care rupse vraja muţeniei sale după greşelile comise.

- Nu te mai preface, ticălosule! A sosit momentul să afle şi statul că în timp ce dormi pomeneşti întruna de... friptură! Da, chiar aşa! Mai mult decât atât... te-am surprins lingându-ţi degetele şi frecându-te pe burtă, ca şi cum tocmai ai terminat de ospătat! Nu mai spun că, fiind un hapsân fără pereche, adeseori vorbeşti prin somn şi de tot soiul de garnituri... E cât se poate de logic că ori te-ai înfruptat cu aşa ceva, ceea ce înseamnă că eşti corupt, lăsându-te mituit cu o halcă de carne pentru a face tot soiul de favoruri condamnaţilor, care sunt duşmani ai statului, ori...

- Ori ce anume? îl întrerupse mânios colegul său.

- ...Ori, visând la o friptură, îţi doreşti să fii mituit de către reacţiune, iar un astfel de obicei trebuie stârpit pentru a nu primejdui triumful revoluţiei şi ...

Dar temnicerul mai îndrăzneţ nu mai apucă să termine, căci asupra lui se năpusti colegul său, încăierându-se prin celulă.

Enervat de bătaia iscată între cei doi, judecătorul se răsti la aceştia, ceea ce-i potoli:

- Ar trebui să dispun să fiţi ghilotinaţi numai pentru faptul că nu ştiţi să vă comportaţi cu demnitate în faţa unui moment istoric! Credeţi că e plăcerea mea să vă condamn la moarte? Nu, de această dată, patria vă cere să vă sacrificaţi, fiindu-vă recunoscătoare pentru totdeauna! Nu aţi spus voi că sunteţi de partea revoluţiei?

- Ba da! Alături de dumneavoastră, care întruchipaţi adevărul şi dreptatea! strigară încrezători temnicerii, care îşi reluară, urgent, locurile de lângă uşă.

- Atunci de ce nu vreţi să vă lăsaţi decapitaţi în numele viitorului strălucit al copiilor, nepoţilor şi strănepoţilor voştri? Nu veţi muri în uitare ca acest mişel - arătând spre mine - ci asemenea unor martiri! Istoria va consemna eroismul vostru, iar peste ani, generaţiile îşi vor aminti despre ceea ce înseamnă patriotismul autentic! urlă judecătorul, dar văzând că gardienii rămân tăcuţi, părând a nu-l înţelege, îşi continuă discursul pe un ton mieros: Eu am fost nevoit să vă acuz de trădare doar pentru a exista un temei legal în privinţa execuţiei voastre! În realitate, veţi muri pentru a nu enerva poporul şi pe reprezentanţii statului, dând satisfacţie contrarevoluţiei. Să nu vă imaginaţi că procesul de ghilotinare este ceva întâmplător, ci acesta se desfăşoară după reguli stricte. Nu pot să mă prezint în faţa naţiunii numai cu - privindu-mă subtil - un mârşav costeliv şi fricos. Ce vor spune cetăţenii, văzându-l pe acest ticălos? Măcar dacă ar fi fost vreo personalitate..., un nobil sau un preot, dar este un anonim desăvârşit..., iar mai mult decât atât se încăpăţânează să-şi recunoască vinovăţia în faţa mea, darămite pe eşafod sub ochii poporului! Lumea va putea să creadă fie că nu suntem în stare să combatem eficient reacţiunea, fie, şi mai grav, că nu a mai rămas nimic din duşmanii naţiunii şi deci revoluţia nu mai este necesară! Vă daţi seama dacă masele se apucă a-şi închipui o asemenea grozăvie, va fi compromis progresul, adică...

- Fericirea umanităţii! se repeziră, ca nişte elevi conştiincioşi, gardienii să-l completeze pe judecător, care mulţumit de faptul că aceştia păreau cooperanţi, adăugă plin de emfază pentru a-i impresiona ca un autentic profesor:

- Voi, spre deosebire de acest biet condamnat, sunteţi rotofei şi mai ales cunoaşteţi importanţa menţinerii unui moral sănătos pentru naţiune, care traversează momente decisive! Amintiţi-vă că e pândită de strigoiul nemilos al reacţiunii! Aşa că trebuie să vă simţiţi onoraţi că patria apelează la sprijinul vostru! Nu vă speriaţi, căci nu vi cere cine ştie ce scofală, în comparaţie cu bravii noştri soldaţi care luptă împotriva armatelor duşmane pregătite să ne invadeze! Aşadar, nu vă mai văicăriţi şi acceptaţi fără şovăială să deveniţi condamnaţi la moarte! Însă ţineţi minte că nu-i suficient să fiţi executaţi, ci trebuie să daţi satisfacţie acestui popor viteaz, mărturisindu-vă păcatele în faţa lui! Fericiţi-l, pomenindu-i de crimele odioase pe care le-aţi săvârşit sau intenţionaţi să le..., ştiţi voi! Cereţi-i iertare pentru nelegiuirile voastre! Spuneţi-i că v-aţi însuşit principiile revoluţiei eliberatoare şi, firește, că mulţumiţi reprezentanţilor statului - bătându-se cu pumnul în piept - care v-au oprit la timp din faptele mişeleşti şi v-au revelat ce înseamnă adevărul şi dreptatea! Vă aşteaptă gloria eternă, iar pe familiile voastre, recompense pe măsură! Nu trebuie decât să vreţi a vă jertfi pentru ţară!

- Da, vrem! strigară hotărât paznicii, semn că sunt de acord cu mărirea lor, dar mai ales cu răsplata.

După câteva ezitări, temnicerul îndrăzneţ, îi spune judecătorului cu sfială:

- Ar mai fi totuşi ceva! Nu ştim exact ce să mărturisim în faţa naţiunii, căci n-am complotat niciodată împotriva patriei..., ba chiar dimpotrivă, după cum v-am mai zis adineauri noi suntem de partea revoluţiei! M-am gândit că poate ne sugeraţi dumneavoastră!

Iritat de solicitarea gardianului, magistratul răcni spre paznici spre a-i intimida:

- Dar ce mă interesează pe mine? E logic că din moment ce aţi acceptat să fiţi executaţi, înseamnă că v-aţi recunoscut vinovăţia! Nu aveţi decât să vorbiţi de ticăloşiile săvârşite împotriva poporului din cauza cărora urmează să fiţi ghilotinaţi! Însă nu ştiu ce tot îmi pierd eu vremea cu trei nemernici care deja ar trebui să fie prezenţi în piaţa centrală a oraşului, unde cetăţenii aşteaptă cu nerăbdare să înceapă spectacolul! Gărzi, aruncaţi-i în

căruţă pe aceşti trei mârşavi şi mânaţi caii spre ghilotină! urlă judecătorul, care văzând că nu i se răspunde la poruncă, ameninţă:

- Nu cumva să mă înfuriaţi şi voi, căci vă promit că veţi fii următorii osândiţi alături de rudele acestor lichele, care sunt complicii lor dovediţi prin simplul fapt că îi cunosc!

- Nu se mai poate! interveni paznicul mai curajos, continuând pe un ton convingător:

- Tocmai, ieri, aţi dispus executarea gărzilor din această temniţă pe motiv de trădare!

- Mda..., aşa este, îmi amintesc de decapitarea acestor elemente duşmănoase care unelteau împotriva poporului! Aşadar, fiţi de partea revoluţiei până la capăt, şi asiguraţi paza transportului condamnaţilor la ghilotinare, supraveghindu-vă între voi ca nu cumva să încerce vreunul să evadeze sau să se sinucidă, lipsind gloriosul popor de satisfacţie pentru ziua de astăzi! porunci magistratul.

- Am înţeles! confirmară în mod supus, dar pe voci scăzute cei doi temniceri.

De îndată, am fost înşfăcat de paznici şi târât afară din clădire, unde soarele puternic mă izbi în faţă. Sunt nevoit a-mi feri privirea de lumina orbitoare a razelor, semn că de acum era dimineaţă. Mă trezesc azvârlit în căruţă, după care simt cum se urneşte din loc într-un huruit groaznic. Mă uit şi-i văd alături pe gardieni, care vegheau asupra mea cu străşnicie. Cu surprindere constat că însuşi judecătorul mâna caii. De cum ne apropiam de piaţa centrală, populaţia urbei se aduna prin împrejurimile noastre. La îndemnurile magistratului turma zbiera înfiorător din toţi rărunchii. Temnicerii se puseră a răcni împreună cu gloata: *Moarte trădătorilor* şi *Trăiască revoluţia!* Îmi astup urechile cu mâinile, vrând să par impasibil faţă de agitaţia care mă împresura. După câteva minute, ajungem la locul execuţiei, unde suntem întâmpinaţi de mulţime. Văzând căruţa cu osândiţi, e furioasă din cale afară. Lumea dă să se năpustească asupra noastră, îmbulzindu-se. Doreşte să fie lăsată neapărat, ca să ne sfârtece în bucăţi. Sunt cu greu potoliţi de judecător, care-i loveşte pe câţiva cu biciul. Magistratul, profitând de aglomeraţia creată, pipăie femeile pe sub fuste. Nu-i pasă de nimeni şi de nimic. Fură şi de prin buzunarele bărbaţilor. Într-un final, ne oprim în dreptul eşafodului.

În lipsa gâdelui, pe care îl decapitase în ajun, judecătorul este nevoit să facă pe călăul. Îşi acoperă tacticos chipul cu o cagulă. Îl invită politicos pe paznicul mai îndrăzneţ să se autodemaşte în faţa poporului. Acesta nu-şi ţine promisiunea şi paralizat de frică se pune pe un jalnic bocet. Repeta întruna că nu vrea să moară, căci e tânăr şi are familie. Cere îndurare poporului, care se înfurie. Gâdele cu ajutorul celuilalt gardian îl târăşte până la maşinăria infernală. Colegul nu uită să-i amintească de trădare şi mai ales de... friptură. Urmează un moment de tăcere deplină, după care se aude fâşăitul cumplit al lamei ascuţite. Gealatul apucă de păr capul victimei şi-l arată mulţimii care delirează. Are ochii bulbucaţi şi o limbă umflată, scoasă afară din gură. La vederea scenei, temnicerul mai timid se ţine cu mâinile de cap şi de gât. E înfricoşat peste măsură şi dă să fugă, dar nu ajunge prea departe. Este prins de gâde care-l trage de urechi. Îi vâră, satisfăcut, căpăţână sub ghilotină. Se aşterne iarăşi liniştea absolută, întreruptă de zgomotul tăişului. Cetăţenii strigă de fericire, văzând trupul condamnatului. Se zbate haotic pe eşafod, dând din mâini şi din picioare. Sunt rugat de călău să dau o reprezentaţie pe cinste, similară gardienilor. Mi se pune în vedere că acest spectacol este cea mai importantă distracţie a oraşului.

E rândul meu..., aşa că organismul este terorizat de o spaimă teribilă. Bătăile inimii şi răsuflarea îmi paralizează fiinţa. Sunt atât de grele încât străpung eterul. Gâdele îmi face din ochi, chemându-mă cu degetul. Mă îndrept anevoios, dar hipnotizat spre ghilotină. Văzându-mă, maşinăria parcă s-a însufleţit. Se metamorfozează într-un monstru hidos. Se îndreaptă spre cer..., după care, brusc, se apleacă asupra mea. Mă ademeneşte, şoptindu-mi ceva. Vrea să pară misterios şi puternic totodată. De aceea, mă împresoară cu grijă pentru a nu mă strivi. Îmi strecoară în urechi cuvinte de stranii. Vorbeşte despre adevăr şi dreptate. Îl resping cu un gest hotărât, întorcând capul îndărăt. Apoi, dau să-l împing cu mâinile, pe care le agit în gol. Spre mine se năpustesc hohote şi ocări. Recunosc glasul călăului care răzbate văzduhul. E satisfăcut de reacţia mea în faţa ghilotinei. Încerc să-mi revin din starea halucinantă. Cu vederea înceţoşată, mă uit pentru ultima oară la soare. Sunt învăluit de o lumină suavă. Atingerea razei mă calmează, regăsindu-mi luciditatea. Constat că înfiorătoarea

maşinărie rămase ancorată în eşafod. Întorc privirea spre lumea adunată în piaţă. E stăpânită de o bucurie de nedescris. În închipuirea capetelor aţintite spre mine, deja am fost ghilotinat. Şi nu odată, ci de câteva ori, însă de fiecare dată se întâmplă altfel. E vorba doar de nişte detalii nesemnificative, căci finalul e acelaşi. Toţi aşteaptă să cunoască fericirea şi prosperitatea. Din această cauză, regret că nu voi mai trăi o vreme. Doar cât să apuc viitorul promis de revoluţie. Mă consolează gândul că poate l-am visat. Şi dintr-o dată nu mai sunt atât de necăjit din această pricină. Îmi pun capul unde îmi arată gâdele. Se înfiripă o clipă de tăcere desăvârşită. Tulbură freamătul mulţimii. Se aude foşnetul lamei neîndurătoare. Tăişul lunecă, despicând aerul. Mi se pare că durează o veşnicie. Îl simt cum îmi atinge ceafa. Îmi amintesc de câmpia de trandafiri sălbatici. Mă învăluie un parfum îmbietor de roze. De vântul care o străbate domol. Simt răsuflarea universului cum mă răsfaţă. Şi de veşnicul cer înstelat. Revarsă din belşug o pleiadă de aştrii peste creştetul meu. Ascuţişul îmi frânge grumazul. Urmează o senzaţie de răcoare. E demonstrată ştiinţific. Rod făgăduit al progresului luminat. Unicul din care mă înfrupt. Sau mai degrabă pare a fi de fierbinţeală. Nu-mi dau seama exact de senzaţie. Şi nici nu prea mă interesează. Capul nu-mi stă în nici un caz la aşa ceva. De fapt, nu-mi mai stă nici măcar pe umeri. Se rostogoleşte prin aer. Aş putea spune ca un meteorit rătăcind prin univers. Dar nu pot, căci gura mi se încleştează... Iar limba mi se umflă instantaneu. Timpanele sunt străpunse de urletul de bucurie a mulţimii. Sângele ţâşneşte prin urechi, prelingându-se pe gât. Aş vrea să văd gloata fericită. Ochii dau să ţâşnească din orbite. Numai trupul se mai zvârcoleşte pentru câteva secunde. Apoi, se face linişte. Nu e demonstrată ştiinţific. Dar e definitivă. Şi irevocabilă. Ssst!

Şi totuşi..., un claxon asurzitor îmi refuză liniştea supremă visului ce se înstăpânise peste întreaga fiinţă. Mă trezesc, răsuflând din greu, de parcă aş fi reuşit să mă ridic la suprafaţă din lacul de sudoare, bântuit de monştrii hidoşi, în ale cărui străfunduri coborâsem în orele somnului de amiază. Mă reped la geam în căutarea unei guri de aer proaspăt pe care o inhalez cu speranţa unui adevărat suflu de viaţă. Nu prea am noroc, căci simt cum otrava noxelor, încinsă de vipia miezului de vară, se depune ca o

pojghiţă pe organe. Mă uit spre furnalele înfipte în bolta cerului, învăluit de fumul toxic, al cărui văl se destramă în bătaia soarelui necruţător. O puzderie de avioane, strălucind în lumina razelor izvorâte din chiar miezul verii, se înghesuie prin atmosferă, încât nici măcar un meteorit nu se poate strecura pentru a ameninţa omenirea. Anevoie, o rachetă izbuteşte să se furişeze prin aglomeraţie şi, străpungând norii, se pregăteşte să orbecăiască prin bezna cosmosului în căutarea altor lumi pentru umanitatea săturată de oboseala existenţei sale pământeşti. De progres, adică de fericire şi prosperitate..., de adevăr şi dreptate. Nesfârşitul lanţ multicolor de autovehicule se înşiră pe şosea în sunete de claxon şi scrâşnete de roţi, acoperind muzica de taraf a unui cortegiu mortuar care se scurge printre zalele lui. Mă prăbuşesc în fotoliul preferat, uitându-mă spre clopotniţa mănăstirii ţintuită pe geamul ferestrei. Deşi nu le pot vedea, ştiu că undeva pe geam stau înţepenite şi ruinele cenuşii ale cetăţii oraşului, iar undeva prin apropiere se află şi dealul care poartă, îngândurat, pe frunte coroana albă a cimitirului…

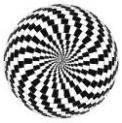

Cuprins:

I. O zi de vară... / 5

II. Întâmplări din viaţa unei făpturi oarecare / 25

III. ... O zi de vară / 93